The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
EDITOR IN CHIEF: INGRIDA VIĶSNA
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Editor in U.S.A. — A. ZVĒRIŅŠ
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL
POST OFFICE DEPARTAMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

80.-1./205.-6. n-rs. SESTDIEN, 1953. G. 17. OKTOBRĪ 3. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIĶSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telefons — EM 8-0792
ASV redakcija — A. ZVĒRIŅŠ,
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $150; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00
SLUDINĀJUMU MAKSA:
slud. daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas telpu 1 slejā

Guānā angļi rīkojas neparasti steidzīgi

Angļiem piederošā Dienvidamerikas kolonijā Guānā lielākās briesmas tagad, liekas, ir pāri. Tā tas vismaz izliekas no ārpuses, jo komūnistu sacelšanās mēģinājums laimīgi likvidēts: Guānas līdzšinējā valdība gāzta un visa vara nodota angļu gubernātoram, kas ar armiju un kara kuģiem aizmugurē mēģinās nodibināt jaunu kārtību.

Bet Guānas iekšienē stāvoklis vēl nemaz tik skaidrs nav. Vispirms jau līdzšinējais ministru prezidents Jagans izsludinājis ģenerālstreiku, kuŗam jau pirmajā dienā radušies 5000 sekotāju — pretangliski noskaņotie vietējie un indiešu cukurrūpniecības strādnieki. Bez tam vēl ziņo, ka galvaspilsētā iedzimtie lielos daudzumos iepērkot petroleju, kas angļu drošības iestādēm dod pamatu aizdomām, ka komūnisti varētu mēģināt aizdedzināt Džordžtaunas koka ēkas un iznīcināt visu pilsētu.

Guānā angļi rīkojas neparasti steidzīgi, kas pierāda, cik ātri gribas iesēsties ūdens spainī, ja aizdegušās paša bikses.

Lai apslāpētu Guānas nemierus, uz Džordžtaunu devās angļu karaliskās kaŗa flotes vienības ar desanta operācijām nepieciešamo kājnieku atbalstu. Vismaz militārā ziņā angļi pašreiz ir Guānas stāvokļa kungi.

Anglijas galva atradās Guānas cilpā jau no tā laika, kad Anglija piešķīra Guānai jaunu konstitūciju, kas tai deva tiesību ievēlēt likumdošanas pārstāvjus apakšnamā. Bet balsošana bija jauna un neparasta lieta, kāpēc daudz bija tādu, kas balsošanā nepiedalījās. Vienīgie aktīvie balsotāji un balsu vācēji bija kreisās partijas jeb „tautas progresīvās partijas" pārstāvji, kas ar lielu pārākumu uzvarēja visus savus pretiniekus aprīļa vēlēšanās, iznemot 18 no 24 kopsapulces vietām. Tas progresīvās tautas partijai deva iespēju ievēlēt ministru prezidentu un prasīt pēc radikālas likumdošanas. Kā tagad pierādās, kreisā spārna īstais dzinējspēks ir bijusi līdzšinējā ministru prezidenta sieva, kas dzimusi ASV un kuŗu tagad apvaino sadarbībā ar komūnistiem.

Bet uzvara Guānas vēlēšanās bija kreisā spārna partijas pirmais solis. Nākošajā gājienā bija paredzēts atņemt Anglijas ieceltam gubernātoram veto tiesības, bet kaŗa flotes palīgspēki to aizkavēja.

Angļi apgalvo, ka Guāna esot bijusi ceļā uz komūnismu.

Bijušais ministru prezidents un viņa sieva gan noliedz, ka viņi būtu komūnisti. Bet ir liecības, kas pierāda, ka Jagāna sieva ar komūnismu nodarbojusies jau labu laiku, pat vēl dzīvodama Sav. Valstīs, kur sastāvējusi vairākās komūnistu organizācijās. Pats amatu zaudējušais ministru prezidents tagad angļu kaŗaspēku nosaucis par „svešu kaŗaspēku". Runādams radiofonā, viņš esot arī izteicis apbrīnu Padomju Savienībai un komūnistu Ķīnai.

Ja nu Jagānu ģimene nav komūnistsi, tad vismaz troksni viņi gan taisa gluži tādu pat, kā to prasa komūnisti.

Prasa brīvas vēlēšanas Baltijas valstīs

SENĀTORS NOULENDS KRITIZĒ STIVENSONU

Senātors V. Noulends no Kalifornijas, republikāņu līders ASV Senātā, preses konferencē asi vērsās pret Stivensona priekšlikumu līgt neuzbrukšanas līgumu ar Padomju Savienību, aizrādot, ka šādu likumu varētu parakstīt tikai pēc tam, kad „Maskava būs atļāvusi brīvas vēlēšanas Austrumvācijā, Polijā, Čechoslovakijā, Ungārijā, Rumānijā, Bulgārijā, Latvijā, Lietuvā, Igaunijā.

Stivensons, demokratu kandidāts 1952. g. prezidenta vēlēšanās, pēc atgriešanās no sešu nedēļu ilgā ceļojuma Tālajos Austrumos, apmeklēja prezidentu Eizenhaueru Baltajā Namā, lai apspriestu ārpolitikas jautājumus. Stivensens aizstāvēja ieskatu, ka saspīlējumu pasaulē varētu novērst, ja ar Padomju Savienību nolīgtu neuzbrukšanas līgumu un dotu garantiju, ka Apvienotā Eiropa neuzbruks Padomju Savienībai.

Senātors Noulends asi kritizēja šo Stivensona priekšlikumu, aizrādot, ka ar to satelītu valstis būtu uz visiem laikiem atstātas padomju tirannijas varā. „Tas nebūtu goda pilns miers, bet otra Jalta un Minchene," paskaidroja Noulends. Jaltā, kā zināms, 1945. g. sastapās Rūzvelts, Čerčils un Stalins, lai lemtu par pēckaŗa izkārtojumu, bet Minchenē 1938. g. notika angļu un franču konference ar Hitleru, kuŗas rezultātā Vācija okupēja Čechoslovakiju. Noulends uzsvēra, ka būtu kļūda līgt ar Padomju Savienību neuzbrukšanas paktu, atstājot Baltijas valstis un satelītus padomju varā.

VAI KRIEVI PĀRSPĒS AMERIKĀŅUS?

No Vašingtonas ziņo, kāds amerikāņu Kongresa loceklis esot izteicies, ka pirms diviem mēnešiem Padomju Savienība esot izmēģinājusi savu pirmo ūdeņraža bumbu, un ka jau vistuvākā laikā krieviem varot būt simtiem un tūkstošiem šādu bumbu. Atomenerģijas komisijas priekšsēdis Sterlings Kole paskaidrojis, ka krieviem esot iespēja ūdeņraža bumbu ražošanā pārspēt amerikāņus.

Savā runā amerikāņu leģiona pārstāvjiem Kole sacīja, ka ASV ūdeņraža bumbas būvei vajadzētu piešķirt vislielāko vērību, dodot prioritāti pret visiem citiem amerikāņu pasākumiem.

Savas bažas par krievu sasniegumiem Kola pamatoja ar matēmatiskiem pierādījumiem. Amerikāņiem pagāja 7 gadi no viņu pirmās atombumbas sprādziena virs Hirošimas līdz pirmajai uzdeņraža bumbai pagājušā gada rudenī. Turpretim krieviem pagājuši tikai 4 gadi starp viņu pirmo atombumbas un ūdeņraža bumbas izmēģināšanu.

Kolas apraksts par krievu ūdeņraža bumbām ir nopietnākais, kāds līdz šim parādījies amerikāņu presē, jo oficiālie Eizenhauera valdības paskaidrojumi lakoniski vēstīja, ka krievi esot izmēģinājuši kādu ieroci, kas esot spēcīgāks par atombumbu.

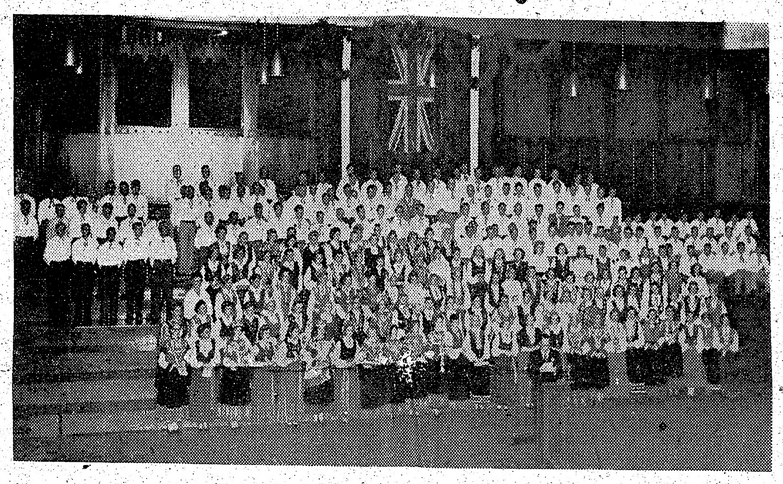

DZIESMU SVĒTKU KOPKORIS DZIED MESEJA ZĀLĒ. H. Kliģera foto

Kas tie tādi, kas dziedāja, bez saulītes vakarā...

LATVIEŠU 1. DZIESMU SVĒTKI KANADĀ AIZSĀLKUŠI

Dziesmu svētki ir izskanējuši, aizdejojuši tautisko deju pāri, pagājušas Skroderdienas Silmačos, izdzisušas rakstnieku vakara teiksmas un dzeju vārsmas, gaŗām jaundarbu vakars ar interesantajām dziesmām, pazuduši košie audumi un kokgriezumi no daiļamatnieku skates. Lielie Dziesmu svētku sarīkojumi ar jaukajām dienām nu beigušies, un pēc gaŗas svētku nogales trimdinieki atgriezušies sūrajā ikdienas darbā. Daudzos sarīkojumus, pēc aptuvena aprēķina, apmeklējuši pavisam kopā ap 6500 svētku viesu — no tiem Dziesmu svētku koncertu 3200, rakstnieku vakaru — 300, teātŗa izrādi — 750, jaundarbu koncertu — 400, tautisko deju rītu — 300, bet ballē priecājušies ap 1600 latviešu. No tiem lielākā daļa izstaigājuši arī mākslas amatniecības skati, kur pārdots daudz eksponātu.

Stāsta saturs — par kādu sabiedrisku darbinieci, kas beigās atzīst, ka dzīvē sievietes īstā laime tomēr slēpjas bērnos, aizveda mūs atpakaļ uz Rīgu, okupācijas laikā. Par savu stāstu B. Senkēviča saņēma daudz ziedu. Vakaru noslēdza Ingrida Vīksna, nolasot savas jaunākās dzejas.

Pēc sarīkojuma vakara daļībnieki ar tuvākajiem draugiem vēl brīdi pakavējās pie jauki klātā kafijas galda, par ko bija rūpējusies kopas biedre A. Balduma.

Otro svētku dienu ievadīja volleja un basketbola sacīkstes (skat. rakstu sporta nodaļā), bet pievakarē Toronto centrs, kur atrodas plašā Meseja zāle, piedzīvoja neredzētu dizesmu mīlotāju „masu uzbrukumu", tā kā koncertam sākoties tomēr vēl pāris simtu aizmāršīgo, kas laikus nebija padomājuši par biletēm, pālika ārpusē. Latvieši šoreiz pierādīja, ka spēj būt vienoti, spēj pulcēties vienā draudzīgā nedalāmā saimē, ja tos aicina dziesma.

SVĒTKU KONCERTĀ

Laužu kņadai spēji aprimstot, estrādi piešalca daiļa dziedātāju krāšņie tautas tērpi, tām sekoja staltie vīri spodri baltajos kreklos.

Īsus ievada vārdus, aprādot par Dziesmu svētku tapšanas gaitu, teica Org. kom. pr. Dr. H. Tichovskis, aicinot konsulu V. Tomsonu atklāt 1. Kanadas latviešu Dziesmu svētkus. Konsuls savā runā nesa sveicienus visai latviešu saimei no Latvijas sūtņa Lielbritānijā Kārļa Zariņa, kuŗš pats, diemžēl, nav varējis ierasties. Tāpat V. Tomsons nodeva sveicienu no konsula R. N. Braisona, kas atrodas sliņības gultā.

Un kad savā baltajā tautas tērpā uz skatuves raiti uzsoļoja virsdirigente Ērika Freimane, lai novadītu pirmo dziesmu — God save the Queen, bet pēc tam tālais, ilgi neredzētais viesis Jānis Norvilis lika atskanēt mūsu himnai — svētku svinīgums un sajūsma jau bija visur — to redzēja klausītāju sejās, viņu aizturētājā elpā, skata dīvainajā spožumā...

Tālāk ar Jurjāņu Andreja Mūsu Tēvs un J. Vītola Gaismas pili visu mīlētais, sirmais maestro Jānis Cīrulis sāka programmas pirmo daļu, ar katru jaunu dziesmu vairāk un vairāk dziedātājiem saplūstot vienā elpā ar plašo klausītāju saimi. Grūti pateikt, kas vairāk patika klausītājiem — vai tā bija majestātiskā Ērika Freimane, kas ar drošu roku vadīja lielo kopkori, vai tas bija ilgi neredzētais Jānis Norvilis, kas latviskā sirsnībā un jūsmā aizrāva sev līdzi visu plašo zāles saimi, vai arī brašais vīru koris, no kuŗa tik lieliskas nianses prata izvilināt kā sirmais, erudētais mūziķis Jānis Cīrulis, tā arī vēl gluži jaunais, atturīgi elegantais Valdemārs Linde. Bet lai nu kā — netrūka īstas sajūsmas, dedzīgu aplausu, ziedu un lūgumu pēc piedevām, prieks par Almas Skudras skanīgo solo dziedājumu Jēkaba Graubiņa dziesmā un noslēgumā pacilātā sajūsma, ko izraisīja Ksenijas Brantes Lūgšana Jurjāņa kantātē, ko ar drošu roku vadīja Ērika Freimane. Varbūt būtu bijis vēl daudz, daudz vairāk aplausu, vairāk piedevu, ja laiks tik ātri nesteigtos uz priekšu un nebūtu jādomā arī par lielo svētku balli Royal York viesnīcā, ko daudzi bija gaidījuši varbūt ne mazāk kā pašu svētku koncertu. (Skat. recenziju. 8. lpp.).

TAUTAS TĒRPU GODALGOŠANA

Reizē svinīgs un spraigas intereses pilns bija brīdis, kad Koncerta II daļas sākumā Rīcības kom. priekšsēdis E. Krūka un tautas tērpu godalgošanas komisijas pr. Marianna Vosveniece aicināja uz skatuves godalgoto tērpu valkātājus, lai pasniegtu tiem par pateicību un atzinību organizāciju un tautiešu ziedotās balvas. Pavisam apbalvoja 8 tautas tērpus, no kuŗiem vislielāko skatītāju atzinību laikam gan ieguva mazā Daina Dones un staltais bajārs J. Petzals, kas izpelnījās ilgus aplausus.

(Nobeigums 2 lpp.).

RAKSTNIEKU VAKARĀ

Pirmais sarīkojums Dziesmu svētku zīmē bija rakstnieku vakars, ko rīkoja LPB Kanadas kopa, aicinot savā pulkā arī viesi no ASV Jāni Veseli. Šis nopietnais sarīkojums bija piepulcinājis pilnu Sv. Andreja baznīcas zāli apmeklētājiem, pilns bija arī balkons, kas liecina par lielo interesi, kādu latviešu trimdinieki pievērš saviem rakstniekiem. Vakaru ievadīja kopas priekšnieka Dr. H. Tichovska ievadvārdi, kas mēģināja skicēt vakara dalībnieku garīgos vaibstus. Jānis Veselis nolasīja savu skaisto, stilistiski rūpīgi izstrādāto tejkšmu Pāri ugunij, laudams klausītājiem baudīt savas prozas skanīgā ritma vienreizējo burvību. Tālāk Angelika Gailīte nolasīja interesantu, tematikā aktuālu, stāstu par kādas immigrantes pirmajām gaitām svešā darbā un svešos apstākļos, zīmīgi parādīdama bagāto amerikāņu mentālitāti, kas mums tik sveša un nesaprotama. Aktieris V. Pukats nolasīja Annas Riekstes atsūtīto stāstu Lazdu māte, kas tēloja kādas latviešu saimnieces likteni boļševiku okupantu varā. Programmas pirmo daļu noslēdza Veltas Tomas iejūtīgā priekšnesumā nolasītais Sēļuzemes sestdienas fragments no tikko iznākušās grāmatas, ko auditorija noklausījās ar patiesu interesi un atzinību, kas pienācās kā dzejas īpatnējam saturam, tā formai un arī priekšnesumam.

Otro daļu ievadīja nopietnā stāstniece Irma Grebede, nolasīdama fragmentu no sava jaunā romāna Pelēkā māja, kas ietver kāda latviešu nama iedzīvotāju savādos likteņus trimdā. Īsais fragments pārsteidza ar savu spraigo kompozīciju, bet vienkāršo tēlojumu un dziļi psiholoģisko skatījumu. Tad aktrise E. Znotiņa nolasīja jaunās debitantes Mirdzas Kroņlejas dzejas, kuŗai šī bija pirmā stāšanās publikas priekšā, kas topošo dzejnieci uzņēma ar siltu atsaucību. Gaŗu stāstu, patiesībā stāsta fragmentu, autores Birutas Senkēvičas vietā nolasīja Mirdza Indzere, labā priekšnesumā veikli izceldama stāstījuma raksturīgākās puantes.

VAI NAV IETS PAR TĀLU?

Apv. Nāciju pilnsapulces sēdē Francijas bij. ārlietu min. un tagadējais ārlietu ministra vietnieks Roberts Šūmans atklātā runā aicināja Rietumu sabiedrotos garantēt Pad. Savienības pašreizējās robežas Eiropā.

Šis jautājums jau ilgāku laiku nodarbina Francijas un Anglijas politiķus. Bet ko gan nozīmē solījums garantēt Pad. Savienības pašreizējās robežas Eiropā? Pirmkārt — atzīt sarkanā agresora ar varu un viltu paplašināto teritoriju Otrā Pasaules kaŗa laikā un pēc tā. Otrkārt, iestāstīt tiem, kas vēl Kremļa politiku nepazīst, ka Pad. Savienība dzīvo bailēs no Rietumu uzbrukuma viņas „Dieva un tiesību" vārdā pastāvošajām robežām. Tagadējo Pad. Savienības robežu atzīšana no Rietumu sabiedroto puses būtu ne tiem, ne Kremlim nepiederošu citu tautu un teritoriju iztirgošanas augstākais sasniegums pasaules vēsturē vislielākā ASV politikas pašnāvība. Anglijas un Francijas politiskā ideoloģija ir jau sen mirusi.

Mēs labi zinām, ka 1939. g. Padomju Savienība uzbruka mazajai kultūras un miera mīlētājai Somijai, tikai aiz bailēm no Somijas gatavošanos kaŗam pret Pad. Savienību. Pad. Savienība 1940. g. okupēja Baltijas valstis — Latviju, Igauniju, Lietuvu, lai izbeigtu šo mazo, militāri vājo valšķu „agresīvo gatavošanos uzbrukumam" Pad. Savienībai. Protams, ka visā pasaulē un arī Pad. Savienībā neviens tam netic. Tam netic arī Francijas un Anglijas politikas vadītāji. Nav domājams, ka Francijas un Anglijas politiķi arī R. Šūmans, kuŗam ir gaišākā Francijas politiķa galva, patiesi arī domātu, ka iemesls Austrumu un Rietumu nesaskaņām būtu Kremļa bailes no Rietumu sabiedroto uzbrukuma. Praksē pierādījies pēdējais, proti, — Kremlis mērķtiecīgi cīnās par jaunu territoriju iegūšanu un robežu paplašināšanu. Domājams, tas ir pilnīgi skaidrs arī robežu garantēšanas ierosinātājiem.

Pad. Savienībai nekāda robežu garantēšana nav vajadzīga, jo, sākot ar Otro Pasaules kaŗu šīs robežas nav pastāvīgas, bet gan aug un mainās. Arī Kremlis nevienai Eiropas rietumu valstij robežu garantijas nepiedāvā. Tas, pēc iepriekšējās prakses, jāsaprot tā, ka Kremlis tuvākā laikā ne vienu no tām nedomā okupēt. Ja nu tomēr tie nāk ar tik absurdisku un nekaunīgu priekšlikumu, tad neapšaubāmi tiem ir savi izplānoti nolūki, ko tie ar šo nereālo politisko spēlīti grib panākt.

Nolūks var būt tikai viens — dabūt kaut kādā veidā ASV prezidentu Eizenhaueru pie viena galda ar Maļenkovu Čerčilu un Laņjēlu. Visi līdzšinējie mēģinājumi ir atdūrušies uz ASV pretošanos 4 „lielo" sarunām, pirms Kremlis savu miera gribu nav parādījis darbos. Četru „lielo" sarunu izkaulēšanai bija domāts arī pamiers Korejā, kuŗam nekad miers nesekos. Tāpat tam nolūkam (iebaidīšanai) Maļenkovs palaida ētera viļņos ziņu par savu ūdeņraža bumbu.

Šai cīņā panākumi nav noliedzami. Vispirms Kremlim izdevās sakūdīt Franciju un Angliju pret ASV, un vai Maļenkovs nevar smaidīt, ja viņa vietā Francija un Anglija cīnās par ASV nākotnes cīņu biedru — Rietumvācijas, Japānas, Dienvidkorejas un Nac. Ķīnas atšķelšanu un noziedošanu Kremļa agresoriem. Vai Apv. Nāciļās jau pirms Višinska Lielbritanijas delegāts neprasīja pielaist Korejas politiskā konferencē neitrālos — Padomju Savienību, Indiju, Burmu, Indonēziju u.c.? Ko dara šie „neitrālie", to spilgti pierāda Indijas vienpusīgā izrīcība Korejas gūstekņu apsargāšanā.

Nav brīnums, ka sērs Vinstons Čerčils pēc atpūtas Francijas Rivjērā pieliks visas pūles, lai prez. Eizenhaueru pierunātu četru „lielo" saruņām. Ar šo vienu šāvienu Čerčils grib gūt 3 trāpījumus: nobremzēt Vācijas saimniecisko augšupeju, noliekot atvilktnē Vācijas iesaistīšanos Eiropas armijā; nomainīt Apv. Nāciļās Čangkaišeku pret Mao, un galvenais — paplašināt tirdzniecību ar sarkano Ķīnu, nodrošinot arī turpmāk angļu intereses Honkongā. Nebūtu brīnums, ja Čerčils gūtu panākumus, jo, lūk, ASV savu stāju jautājumā par neitrālo pielaišanu Korejas politiskā konferencē jau mainījušās, kas nozīmē, ka „politikas maiņa" varētu turpināties. Cik reižu solījumi Dienvidkorejas prez. Rī nav jau lauzti? Cik ilgi tas tā turpināsies? Kad beigsies piekāpšanās un piedāvājumu politikas laikmets? Reiz laipai būs gals! Ja negribēs gāzties un nogrimt bezdibenā, tad būs jācīnās. Atpakaļ ceļa nebūs. Tāpēc šodien jājautā, vai bezprincipu politikā nav iets par tālu? Vai nav pienācis laiks atmosties, jo par katru murgos zaudēto laiku būs dārgi jāsamaksā.

J. Grodnis

SVARĪGA APSPRIEDE

DALLESS DEVIES UZ LONDONU

No Vašingtonas ziņo, ka Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless izlidojis uz Londonu, lai piedalītos triju Rietumu lielvalstu ārlietu ministru sanāksmē, kuŗā pārrunās Triestas jautājumu un varbūtēju sarunu uzsākšanu ar Pad. Savienību. Diplomātiskajās aprindās paziņojums par Rietumu ārlietu ministru konferenci nāca kā pilnīgs pārsteigums, jo līdz paziņojuma brīdim nebija nekādu pazīmju par šādas sanāksmes sasaukšanu.

Dalless uz Londonu izlidojis kopā ar diviem palīgiem. Žurnālistu vaicāts, Sav. Valstu ārlietu ministrs izteicās, ka konferences darba kārtība vēl neesot izstrādāta, bet, droši vien, tikšot pārrunāts jautājums par četru „lielo" sastapšanos, Vācijas apvienošanu, Austrijas miera līgumu, neuzbrukšanas līguma piedāvāšanu Padomju Savienībai un, protams, Triesta, kas sildīta jau no 1945. gada un tagad sasniegusi savu visaugstāko temperātūru. Bez tam pārrunāšot arī Korejas un Indoķīnas problēmas.

Kaut arī konferences sasaukšanu paziņoja tikai pirms dažām dienām, Sav. Valstu ārlietu ministrija izteikusies, ka tā neesot noorganizēta tikai kādas nopietnas un pēkšņi radušās situācijas izšķiršanai. Vispārējā doma tomēr ir tāda, ka konference saukta sakarā ar Dienvidslavijas naidīgo izturēšanos pret Angliju un Sav. Valstīm pēc tam, kad tika paziņots, ka pusi no Triestas atdos Itālijai.

Dalless Londonā sastapsies ar Anglijas ārlietu ministru Īdenu un Francija ārlietu ministru Bido.

Maskava aizstāv Tito intereses

Dienvidslavijas viceprezidents izteicies, ka krievu mēģinājums iejaukties Triestas konfliktā neesot ne Dienvidslavijas, nedz arī pašas Triestas interesēs. Viņš noliedza faktu, ka Maļenkovs jau tagad steidzoties Dienvidslavijai talkā, jo Padomju Savienībai Dienvidslavijas drošība pašreiz neinteresējot nemaz vairāk kā 1948. gadā, kad Tito atšķēlās no kominforma un Maskavas vadības

Padomju Savienība apvainoja Angliju un Sav. Valstis Itālijas miera līguma neievērošanā sakarā ar sabiedroto nodomu izvākt savu kaŗaspēku no Triestas A joslas un nodot to Itālijas armijas apsardzībā. Šādu sabiedroto soli krievi sauc par nopietnu apdraudējumu mieram, ieteicot Triestu internacionalizēt un nodot Apvienoto Nāciju pārziņā.

Ar gūstekņu pierunāšanu neveicas

GŪSTEKŅI ATTEIKUŠIES APMEKLĒT KOMŪNISTU SAPULCES

No Panmundžomas ziņo, ka pretkomūnistiski noskaņotie ķiniešu kaŗa gūstekņi, kuŗi indiešu kaŗaspēka apsardzība pašreiz atrodas neitrālajā joslā Korejā, atteikušies apmeklēt komūnistu sapulces, kuŗās pēdējie mēģinās gūstekņus pierunāt atgriezties mājās. Gūstekņi nometnē tagad sadalīti 250 vīru grupās. Bet arī tad, paliekot bez pārējo atbalsta, gūstekņi nolēmši pretoties komūnistu „pārskološanai".

Gūstekņu pierunāšanas jautājums nebūs tik vienkāršs kā tas sākumā likās. Pat Pekingas radio esot kādā savā ziņojumā uzsvēris, ka sagaidāmas dažādas nepatikšanas un ka gūstekņu pārskološana nebūšot tik gluda kā domāts. Bet tai pašā laikā radio visu pierunāšanas grūtību vainu paspējis uzvelt sabiedroto pleciem, sacīdams, ka sabiedrotie gūstekņu starpā esot iefiltrējuši savus spiegus un sabotierus, kuŗi tagad darīšot visu iespējamo, lai novilcinātu laiku. Pierunāšanai, kā zināms, jābeidzas 24. decembrī. Sabiedrotajiem, kam šai jautājumā būs krietni mazāk darba nekā komūnistiem (tikai 335 dienvidkorejieši, 1 anglis un 23 amerikāņi), nolēmuši ar savām „stundām" vēl pacīesties un sākt tikai tad, kad komūnisti jau būs mazliet iestrādājušies.

Pēc sabiedroto solītā atbalsta, indieši Korejā kļuvuši atkal drošāki: kopā ar neitrālo valstu pārstāvjiem paziņojuši kaŗa gūstekņiem, ka tiem visiem obligāti jāapmeklē komūnistu pierunāšanas lekcijas. Tai pašā laikā indieši arī uzsvēruši, ka, lai panāktu paklausību, viņi izmanto visu viņiem doto autoritāti.

Kollaborantam Paulusam piespriesti 25 gadi

11 vācu ģenerāļi, kas nesen atgriezās Vācijā no krievu gūsta, zina stāstīt, ka krievi notiesājuši feldmaršalu Paulusu uz 25 gadiem cietumā. Pauluss bija pie Staļingradas ieslēgtās vācu armijas komandieris. Lai gan Hitlers viņu ielenkuma laikā paaugstināja par feldmaršalu un aizliedza tam kapitulēt, Pauluss ar savas armijas atliekām padevās gūstā. Vēlāk Pauluss sadarbojās ar krieviem un savās runās pa krievu radio uzbruka Hitleram.

SPIEGU PRĀVAS AUSTRUMVĀCIJĀ

No Berlīnes ziņo, ka Austrumvācijā jau trīs nedēļas notiekot lielākās spiegu medības kopš Otrā Pasaules kaŗa. Šajās trijās nedēļās apcietinātas 52 personas, kas apsūdzētas par spiegošanu Rietumu uzdevumā. Apcietināšanām sekojošās tiesas prāvās divi notiesāti uz nāvi, deviņi uz mūžu cietumā un 28 notiesāti uz 15 gadiem ieslodzījumā vai mazāk.

LATVIJA

Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Draugi grib mūs asimilēt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.

Archibīskaps T. GRĪNBERGS

TUMSAS VEDĒJI

Valentīns Pelēcis

Nevar zināt, vai Eizenhaueram vēl būs kādi burvību vārdi vai slepeni brīnumieroči, ar ko nomierināt savu tautu un kas dotu trimdiniekiem kādas jaunas cerības par komūnistiskās tirannijas sabrukšanu. Šī Amerikas „stiprā vīra" politiskā iniciatīva, par kuŗu mēs jau neskaitāmas reizes esam aizgavilējušies un kas jo skaļa bija pēc Staļina nāves — šobrīd ir atkal palikusi notikumiem astē. ASV zinātnieku un ārējās informācijas dienesta atziņas par Pad. Savienības militāro varenību padara bērnišķīgu ne tikai Rietumeiropas apbrunošanu ar dažiem desmitiem divīziju, bet liek pašām ASV atbildēt 20. g. s. jautājumam: Vai viņas grib tūliņ sagatavoties gigantiskai cīņai un pirmās to uzsākt ar cerībām uzvarēt, vai arī ar tirgoņu un spekulantu metodēm sagaidīt savas saimnieciskās varenības sašķaidīšanu?

Pēdējā preses konferencē Eizenhauers arī pats ir ļoti uzsvērti apliecinājis briesmas, kas draud no Pad. Savienības, bet turpat arī steidzies piebilst, ka ASV karu uzsākt nevēlās. Tā vietā tiekot darīts viss, lai pa diplomātiskiem ceļiem (ar Čerčila un citu amata brāļu palīdzību) noskaidrotu, vai Padomju Savienības nolūki tiešām tik ļauni un vai tomēr nevarot ar kādiem jauniem savstarpējiem neuzbrukšanas līgumiem ērti un pa tīkami nodrošināties no Maļenkova „bumbām". Draudīgā notikumu virkne no Somijas ziemas kara līdz Korejai neko nav noskaidrojusi! Miljoni noslepkavoto, verdzībā iedzīto, dzimtenes pazaudējušo — neko nav pierādījuši. Laiks no oktobŗa revolūcijas līdz Maļenkova apokaliptiskajiem ūdeņraža projektiļiem ir noēsts un nodzerts uz mocekļu kapiem, līgstot līgumus un meklējot saprašanos ar slepkavām! Mēs savā vientiesībā bieži esam mēģinājuši šīs „diplomātiskās noskaidrošanas" glorificēt ar visādiem slepeniem, patikamiem un mūsu prātam neizskaidrojamiem ticējumiem, aizmirzdami pašu galveno pamatu, kas izšķir jebkuŗas lietas iznākumu, vienalga, vai tā norisinātos starp cūkganiem vai pasaules kārtības un nākotnes augsti titulētiem vadītājiem bezkompromisa morālā tikuma nepiecīešamību, kas satur sevī tādu pašu bezkompromisa atbildību par ikviena cilvēka vērtīgākām tiesībām, ko dod tēvzeme un brīvība. Šis vienkāršais un skaidrais tikums gan nekad nav pasaulē valdījis tirā veidā, bet laikam arī nekad Dieva cildenākā dāvana cilvēka sirdij nav tikusi apgānīta tik šausmīgā veidā un apmēros. Abpusēji! Vieni to dara visciniskākā atklātībā un nekaunībā, otri savu prostitūciju vēl cenšās liekulīgi apslēpt ar garīgo un morālo fragmentu skrandām. Vai ir kāds, kas to vēl varētu nesaredzēt un meklēt vēlreiz iespēju atkārtot ceļu no Lokarno līdz Potsdamai? Ir, un, diemžēl, daudz vairāk kā to, kuŗi brīdina, ka šīs „skaidrības" meklēšana un atkārtošana var atnest globālu tumsu un elli. Angļu valstsvīrs Halifakss 1939. gadā teica: „Gaisma Eiropā ir izdzisusi. Es nezinu vai tā jebkad vairs uzausīs. Bet varbūt tie, kas paliks dzīvi, — pierādīs pie tumsas..."

Visa pasaule pamazām vēlas pierast pie tumsas, un tas laikam arī ir vienīgais pakāpeniskās bojā ejas ceļš tiem, kam vairs nav patiesas vajadzības pēc cilvēces kopējas — nedalāmās gaismas un brīvības.

KAS TIE TĀDI, KAS DZIEDĀJA...

(Pārnesums no 1. lpp.)

BALLES ŠALKĀS

Par godu balles viesiem jāsaka, ka šoreiz jaunie pareģojumi, par kuŗiem tā bija nobažījušies balles rīkotāji, tomēr nepiepildījās... Latvieši pārliecināja, ka tie tomēr māk uzvesties tikpat labi kā meža cirtēju būdā arī visgreznākā balles zālē, kur dejojuši karaļi un princeses.

Kad deju skolotājs N. Švānebachs bija izvadījis balles viesus cēlā polonēzē, diriģenti, koŗu priekšnieki un svētku rīkotāji pulcējās vakariņām blakus zālē, bet balles viesi iešalca deju virpulī, lai priecātos līdz ātrajai pusnakts stundai.

SVĒTKU VAKARIŅAS

Pēc smagā darba cēliena, kāds aiz muguras bija diriģentiem, koristiem un visiem atbildīgajiem svētku rīkotājiem, vakariņas labi garšoja kā runas-vīriem, tā mākslinieķiem, tā kā maz laika atlika pat neizbēgamajām svētku runām... Vispirms visiem svētku dalībniekiem sirsnīgos vārdos pateicās Rīcības komitejas priekšsēdis E. Krūka, mudinādams jau šai pašā vakarā izmantot īso tikšanās brīdi, lai pārdomātu par nākošajiem Dziesmu svētkiem. Organizācijas komitejas vārdā runāja tās priekšs. Dr. H. Tichovskis, īpaši uzsvērdams lielo darbu, ko veicis E. Krūka ar saviem tuvākajiem palīgiem, izteikdams viņam sirsnīgu paldies. Sirsnīgus vārdus teica Čikāgas Dziesmu svētku Rīcības komitejas priekšsēdis A. Dzirkalis, kas bija atbraucis no ASV, lai pabūtu Kanadas latviešu dziesmotāju pulkā. Ar rakstu bija sveicis ALA's valdes pr. prof. P. Lejiņš, Adolfs Blodnieks u. c. — gan no tuvienes, gan tālienes, kas nevarēja paši piedalīties lielajos svētkos.

TAUTISKO DEJU RĪTĀ

Kaut arī tautisko deju kopas bija nobažījušās, ka iepriekšējās dienas koncerts un balle atvils tām agrajā rīta stundā daudz skatītāju, tomēr pierādījās pretējais: poļu zālē pulcējās ap 300 cilvēku, lai noskatītos Hamiltonas un Toronto dejotāju priekšnesumos, kas patiesi pierādīja atzīstamu, jau tīri profesionālu veiksmi, izdomu bagātību un labu saliedējumu jau noslēgtos ansambļos. Grūti pateikt, vai skatītājiem labāk patika Diždanča rūdītie, rūpīgi trenētie dejotāji, vai arī Hamiltonas jaunākie kollēģas, kas arī bija visnotaļ acij un prātam tīkami — bet netrūka ne aplausu, ne ziedu, ne sajūsmas.

TEĀTŖA IZRĀDĒ

To, ka latvieši laikam gan par visu vairāk trimdā ciena teātri, atkal lieku reizi pierādīja svētdien Skroderdienu Silmačos izrāde, kad zāle vai lūza no apmeklētāju biezuma, kaut arī liela daļa vēl palika ārpusē, un tik pat pilna zāle bija izrādes atkārtojumā nākošā dienā. Kaut lielai daļai nebija kur apsēsties, kaut gaiss bija biezs un silts kā pirtī, neviens nedomāja sūdzēties vai žēloties ja vien bija izdevība noskatīties izrādi. Kaut arī pirmizrāde noritēja drusku tā kā kādreiz „pagastnama zālē" — fotografiem snaikstoties pa priekšu, bērniem pulcējoties bariņā ap rampu, suflierim vicinot teksta grāmatu un pat kāju ārā no kulisēm, tas tomēr viss tikai veicināja kopīgo sajūsmu, un dažs labs atzinās, ka pa izrādes laiku bijis jānobirdina pat pa asarai... Jā, varbūt mēs drīz varēsim teikt, ka neesam tikai „dziedātāju tauta", bet arī „teātŗa spēlētāju tauta"... (Skat. recenziju par izrādi 8 lpp.).

JAUNDARBU KONCERTĀ

Kaut teātris ieilga, un tam beidzoties ārpusē jau pulcējās jaudis jaundarbu koncertam, kaut lāga nebija laika ne zāli izvēdināt, ne krēslus sakārtot, arī šis pēdējais Dziesmu svētku sarīkojums bija pievilinājis pilnu zāli klausītāju, no kuŗiem daži labs mājas nebija redzējis kā no agra rīta. Kaut nogurums varbūt jūtami ietekmēja kā programmas izpildītājus, tā cītīgos klausītājus, tomēr arī šis sarīkojums pieskaitāms vienam no visinteresātākajiem un vērtīgākajiem, kāds bijis latviešiem pēdējā laikā. Dziļš prieks un siltums iestrāvoja arī katra vakara viesa sirdī, ieraugot zālē ienākam mūsu visdziļāk mīlēto un cienīto dziedoni — Hertu Lūsi, kā to varēs gan laikam apgalvot bez bažām un pārspīlējuma... Arī viņai nebija trūcis ne laika, ne uzņēmības, lai pēc savas garās koncerta turnejas no Klīvlendas atlidotu uz Toronto, kur pulcējusies tik liela latviešu dziesmu mīlētāja draudze... Sumiņot mūsu vecākās un jaunākās paaudzes autorus, bet visvairāk jaunos laureātus — Ed. Šēnfeldu un A. Jērumu, koncerts izskanēja pacilātā jūtonā, par ko jo liels paldies viešņai solistei Ks. Brantei un visiem citiem programmas izpildītājiem.

MĀKSLAS AMATNIECĪBAS IZSTĀDĒ

Kamēr visu dienu poļu zālē dejoja, spēlēja un dziedāja, augšējā stāvā latviešu daiļamatnieki bija sanesuši vienkopus savu bagāti pielocīto pūru, kas tīri vai žilbināja ar savu bagātību, krāšņumu, liela darbu, izdomu un daiļumu. Tur netrūka ne tautisko audumu un cimdu pāru, ne jostu, ne spilvenu, mirdzēja sudrabā kaltas rotas un dūmainais dzintars, žilbināja meistarīgie kokgriezumi un lāsmainie māla trauki, tiem blakus grezni šķīvji, pieticīgas, bet dziļa daiļuma pilnas sedziņas un citas glītas lietiņas. Skatītājs aizgāja pārsteigts un prieka pilns — nē, darba un dziesmas tikums mums nav vēl gluži miris — mēs dzīvosim!

PAZIŅOJUMS

Sakarā ar daudziem pieprasījumiem pēc informācijas un veidlapām, lai sagādātu galvojumus iecelošanas likuma, Amerikas Latviešu Apvienības sekretariāts paskaidro:

Sazinoties ar ASV Ārlietu ministriju Vašingtonā, D.C., kas kārtos iecelošanu pēc jaunā iecelošanas likuma, ir paskaidrots, ka veidlapas un instrukcijas šī likuma iedzīvināšanai ir vēl sagatavošanā. Veidlapas un instrukcijas ALAs sekretariāts saņems no Ārlietu ministrijas pēc to iespiešanas izsūtīšanai un izdalīšanai ieinteresētām personām. Pieprasījumus jau tagad var adresēt — American Latvian Association, Inc. — 3220 17th Street, N.W., Washington 10, D.C.

TAUTAS DRUVĀ — ZELTA GRAUDUS SĒT

DV Norandas nodaļas velte jaunākajai tautu meitai Dziesmu svētku dalībniecei.

Lai stiprinātu tradicijas valkāt tautas tērpus, Kanadas I Latv. Dziesmu svētku org. komiteja Dziesmu svētku koncerta laikā godalgoja labākos tautas tērpu valkātājus. Otrā dienā daiļamatnieku darbu skatē izdevās sastapt 1. godalgas ieguvēju — Nīcas tautās tērpa valkātāju Annu Doness.

„Tas bija skaists brīdis saņemot godalgu, bet lielāko gandarījumu par manām pūlēm un darbu saņēmu no DV Norandas nodaļas — skatu albumu, ko godalgošanas komisija bija piešķīrusi manai pusotra gada vecajai meitai Dainai. Cik daudz darba stundu prasīja šis mazais Rucavas tērps, to labāk netaujājat," sacīja Doness kundze. (Tērps bija redzams arī svētdien darbu skatē). Pārrunās noskaidroja, ka Doness kundze Latvijā beigusi Kaucmindes mājturības zemināru, Latvijā daudz strādājusi daiļamatniecības laukā, sevišķi iemīļojusi baltos darbus. Paralleli šim darbam sākusi arī studēt dabaszinātnes Latvijas universitātē, bet Vācijā Ingolštates IRO nometnēs strādājusi par rokdarbu instruktori. „Iebraucot Kanadā 1948.g., piedalījusies Brokiles Laiona kluba rīkotājās izstādēs, iegūstot vairākas 1. godalgas un atzinības rakstus. 1949. g. izstādē Brokvilē mana Latvijā gatavotā un līdzpaņemtā jostiņu audumu sega ieguva pirmo godalgu, kas bija atzīmēts arī kanadiešu presē. Tāpat gūtas godalgas Montreālā Kanadas Handikrafta ģildes izstādēs par baltajiem darbiem, gultas segām, jostām, linu blūzi utt. Man mājā jau ir 5 svečturi, bet šis, ko saņēmu vakar kā godalgu — H. Merca griezto, ir noteikti skaistākais," saka A. Doness.

Laužu drūzma teātrī un darbu skatē lika mums pārtraukt sarunas un atvadīties, bet prātā palika vēl Norandas DV gāvātā skatu albumā ierakstītie vārdi: „Tautas druvā zelta graudus sēt" — ko saņēma mazā Daina. **J. L.**

TAUTAS AUGSTSKOLA TORONTO

Toronto Latviešu tautas augstskola sarīko bezpeļņas kursus šādās nozarēs: 1) Techniskā zīmēšanā vai plānu („Bloprint") lasīšanā, 2) Automēchanikā (auto īpašniekiem un profesionāļiem). 3) Virpošanā (iesācējiem un pratējiem). 4) Brīvas rokas zīmēšanā un gleznošanā.

Pieteikšanās un tuvākas ziņas pie A. Kerāna, EM 4-6749, Toronto.

ANGĻU VALODAS KURSI TORONTO LATVIEŠIEM

Angļu valodas kursi atkal atjaunoti sv. Andreja baznīcā. Kursi notiek pirmdienās un piektdienās plkst. 8 vakarā. Skolotāja latviete. Pieteikties pie mācītāja.

UZMANĪBU

Dziesmu svētku sarīkojumos Toronto atrastas šādas mantas:

Lietussargs, lakatiņš (zils), slēdzenes, labās rokas cimds (balts).

Īpašnieki augšminētās mantas var saņemt LA redakcijā, 123 Huron St., Toronto.

MEDNIEKU UN MAKŠĶERNIEKU BALLE

Rīkotāji gādājuši par visu iespējamo: ikvienam vieniniekam vai groziņu līdzi nest negribētājam būs iespējams vajadzīgos ēdienus un dzērienus iegūt uz vietas. Bufetē bez tam būs arī latviskie garšīgie kāposti ar desiņām, stiprie un vājie dzērieni. Plašajās telpās, kur skanēs latviskā mūzika, deja būs bez pārtraukuma, un svešais ar svešo pazīstami kļūs.

— Tur skanēs mednieku un makšķernieku stāsti, kas mūs novedīs jautrības pasaulē. Bet kur tas būs? Lūk, tas ir pie High Park, 74 Durie St., Toronto, pie Runnymede Rd. un Armadale, ļoti tuvu Bloor ielai. Braucējiem galvenā iela Bloor no kuŗas dažiem būs jānogriežas pa labi un dažiem pa kreisi. Šis tradicionālais vakars notiek 23. okt., piektdienas vakarā, plkst. 7.00. Ieejas maksa — labprātīgi ziedojumi. Krāšņās nacionālās leģiona telpas spēj uzņemt līdz 250 cilvēku. Uz redzēšanos Mednieku — Makernieku ciemā. **Valde**

TORONTO

● Toronto latviešu YMCAs Kl. 25. okt. rīko eksternu galda tenisa sezonas atklāšanas turnīru viriešu vienspēlēs, dubultspēlēs un sieviešu vienspēlēs (ar handikapu). Spēles notiks pēc 2 mīnusu sistēmas YMCAs telpās, College ielā 40, sākums plkst. 12.00. Dalības maksa vienspēlēs 75c, dubultspēlēs $1.00. Uzvarētājus apbalvos.

Pieteikšanās sacensību vietā 14 stundu pirms sākuma.

YMCAs galda tenisistu treniņi notiek trešdienās, piektdienās no plkst. 19.00 līdz 22.00 un svētdienās no plkst. 12.00 līdz 23.00 8. istabā.

Latv. YMCAs galda ten. sekc.

● Sv. Jāņa latviešu draudzes padomes sēde notika 8. oktobrī, Trīsvienības baznīcā. Šī bija pirmā padomes sēde kopš vasaras pārtraukuma, galvenokārt veltīta saimnieciskas dabas jautājumiem. Ziņojumu par draudzes financiālo stāvokli sniedza pad. pr-ks-O. Dzērvītis un kasieris K. Vītiņš, norādot, ka 1953. g. 1. pusgada budžets reālizējies visumā labi, pat ar nelielu atlikumu.

Draudzes kases apgrozījumu ieņēmumos bijuši $5785,20. Izdevumu — $3941,97.

Tekošam pusgadam (kopš 1. jūlija līdz 1. decembrim) ieņēmumus un izdevumus draudzes tiešām vajadzībām sabalansēja uz $2682.— Mācītājam A. Briedim algu un dzīvokļa naudu maksā Missurī Sinode un pabalsts budžetā nav paredzēts.

Samērā lieli apgrozījumi bijuši Saulaines saimniecībai, par kuŗas ieņēmumiem un izdevumiem ziņoja Saulaines pārvaldes kasieris A. Atteka. Kopš 1953. g. 1. janvāra pavisam ieņemts $9690,32, pie kam $4486,19 bijuši Saulaines ieņēmumi par telpu īri, sarīkojumiem u. t. t. (ieskaitot draudzes aizdevumu Saulaines remontiem un jaun. nom.. iekārtošanai), bet $5104,13 ieņemts no jauniešu nometnes dalībnieku maksām un kopgalda. Kopējie izdevumi bijuši $7038,25. Draudzes padome konstatēja, ka faktiskie ieņēmumi no jauniešu nometnes nebūtu šogad seguši visus jauniešu nometnes uzturēšanas izdevumus, ja Saulainē nebūtu izdevies noorganizēt labu kapgaldu, kas prasījis gan diezgan prāvus izdevumus saimnieciskā personāla algošanai, bet tomēr darbojies ar labām un atzīstamām sekmēm.

Nolēma tuvākā nākotnē sasaukt speciālu padomes sēdi ar Saulaines uzturēšanu saistīto jautājumu izlemšanai, un piekrita Saulaines pārvaldes ierosinājumam Saulaines pārvaldnieka algu ($70.— mēnesī) maksāt arī ziemas mēnešos, jo līdzšinējais pārvaldnieks izrādījis atzīstamas sekmes un labu gribu savu pienākumu pildīšanā. 17. oktobrī Saulainē notiks plaša talka, kuŗā ierīkos arī centrālo apkuri pārvaldnieka namā, lai telpas tur apmeklētājiem būtu izlietojamas arī ziemas mēnešos.

Lai papildinātu līdzšinējo Dziesmu grāmatu skaitu, nolēma iegādāties vēl 50 Dziesmu grāmatas, visvairāk to dievlūdzēju vajadzībām, kas apmeklē Trīsvienības baznīcu. Decembŗa mēnesī Sv. Jāņa draudze svinēs 5 gadu pastāvēšanas svētkus. Pārvaldes pr-ku O. Dzērvīti draudzes padome lūdza noskaidrot iespējas, kādā veidā draude varētu atīmēt savus gada svtkus.

Mācītājs A. Lūsis snieda īsu pārskatu par draudzes locekļu skaita pieaugumu 1953. gadā, Pašreiz draudzē reģistrēti 1750 pieaugušie un bērni.

Laulāti 30 pāri, kristīti 40 bērniņi. Māc. A. Lūsis norādīja, ka kristīto bērnu skaits ir iepriecinoša parādība, jo tie piedzimuši galvenokārt pēdējos gados laulātiem pāriem, kas liecinā, ka svešumā latvieši grib uzturēt dzīvu un augošu latviešu ģimeni.

● 17. oktobrī plkst. 7,30 vakarā, sv. Andreja baznīcas zālē notiks igaunu operdziedoņa un konservatorijas rpofesora Arnolda Nītofsa koncerts. Programmā igauņu un citu tautu dziesmas, kā arī ārijas no operām.

MONTREĀLA

● 2. oktobrī sanāca Montreālas organizāciju pārstāvju apspriede, lai pārrunātu un kārtotu sabiedriskas lietas. Montreālas Latviešu Palīdzības b-bu pārstāvēja pr.-dis A. Cauniņš un sarīkojumu lietu kārtotājs O. Krādziņš, Trīsvienības draudzi — A. Spūrmanis, Katoļu draudzi — K. Deksnis, DV Montreālas nodaļu pr-ks Dr. J. Zariņš, Latviešu skolu — E. Mazutis un Ž. Lucis, Otro draudzi — M. Ikvilds, Latviešu Sporta Klubu — A. Jurgens un skautu vienību — P. Agrums. Iztrūka Latviešu Teātŗa pārstāvji.

Pārrunājot par Latviešu Skolas noorganizēto bērnu vasaras nometni, atzina, ka tā noritējusi sekmīgi un tāda būtu sarīkojama arī nākošgad, izsakot skolas padomei sadarbībā ar pārējām organizācijām veikt priekšdarbus.

● Stājoties pie sarīkojumu apspriešanas, vienojās, ka valsts svētku svinību rīkošanā piedalīsies visas organizācijas. Svētku norise būs sekojoša: plkst. 10,30 katoļu dievkalpojums, plkst. 1.00 p.p. Trīsvienības un Otrās draudzes dievkalpojumi, vakarā svētku akts, kuŗu rīko MLPS un DVMN kopīgi. Jurgena ierosinājumu par sarīkojumu koordinēšanas nepieciešamību nokārtoja tādā veidā, ka informāciju par priekšā stāvošiem sarīkojumiem varēs saņemt „Ziņotāja" redakcijā, kur praktiski satek visi informācijas pavedieni.

Sarīkojumi paredzēti šādi: 17. okt. — „Tēvijas" koncerts, 24. okt. — DVMN Dāmu kopas sarīkojums, 7. nov. — Lāčplēšu atcere un DV MN gada diena, 18. nov. svētīs 21. novembrī, piedaloties visām organizācijām; 28. nov. — Trīsvienības draudzes bazārs, 19. dec. — Latviešu skolas eglītes vakars, 9. janv. — MLPB gada diena, 15. janv. — Strēlnieku svētki, 30. janv. — Draudzīgā aicinājuma atcere.

● Kāds montreālietis vēlas pirkt Dantes — Dieviško komēdiju un Senkēviča — Kurp eji. Zvanīt: K. Strazdiņam, tel. HA 0601.

● Montreālas Latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzē kristīts Dāvis Ēdele, Vilhelma un Ilgas d.

● Montreālas Latviešu Otrās ev.-lut. draudzē 13. septembrī iesvētīti: Andris Ceipe, Kārina Kaimiņa un Gundega Janfelde.

Jaunatnes iesvētes dievkalpojumā tika iesvētīti un nodoti draudzes lietošanā jauniegūtie sudraba dievgalda trauki.

● Kļūdas dēļ rakstā par māc. H. Kušila ievešanu amatā Montreālā, (Latvija Amerikā Nr. 70./204) izlaistas rindas, kā minēto dievkalpojumu lielā mērā kuplināja brīvmākslinieces Ligitas Caunītes nodziedātās solo dziesmas.

HAMITONĀ

● Hamiltonas Daugavas Vanagu saime sveic savas nodaļas biedrus Ilgu un Jāni Puriņus sakarā ar viņu meitiņas Līgas - Annas piedzimšanu un Ausmu un Raimondu Skultes sakarā ar viņu pirmdzimtās meitiņas Sarmītes - Drosmes piedzimšanu.

kar, māmiņa, šūpuliti,
Kar pie loga saulītē:
Lai es augu daiļa meita,
Daiļa darba darītāja.

● DV Hamiltonas nod. rīko svētdien, 25. okt., Latvian Trio koncertu Hamiltonas konservātorijas zālē. Piedalās Viktors Ziedonis (vijole), Dzidris Treimanis (čello) un Voldemārs Meļķis (klavieres). Trio sniegs Mocarta, Bēthovena, Pietona un Ķeniņa darbus. Nepalaižat garām šo vienreizējo izdevību dzirdēt labākos mūsdienu latviešu mākslinieķus. Ieeja $1.—, skolēniem un bērniem brīva.

● Sestdien, 31. oktobrī DV Hamiltonas nodaļas gada svētki Rumāņu zālē, 20 Murray Str. W., ar svinīgu aktu, koncertu un sekojošu svētku balli. Aktu ievadīs ar svētbrīdi māc. A. Voitkus. Runās Pēteris Immurs, dziedās Alma Skudra un Beverīnas koris.

J. G.

● Hamiltonas latviešu organizāciju pārstāvju apspriede notika 29. sept., pl. 19.00 DV mītnē, 116 Hughson Str., S. Apspriedi sasauca DV Hamiltonas nodaļa, un tanī piedalījās visu Hamiltonas organizāciju pārstāvji. Sanāksmi vadīja māc. A. Voitkus.

DV Hamiltonas nodaļas pr-ks J. Kleķeris iesniedza rakstveida projektu par Hamiltonas latviešu organizāciju sadarbību, kopīgiem sarīkojumiem, rīcības komiteju un līdzekļu sadali. Uz šo projektu organizāciju pārstāvji nevarēja dot tūlītēju atbildi, iekams nav apspriedušies ar savām valdēm.

Tālākā apspriedes gaitā pārrunu veidā vienojās, ka visas Hamiltonas latviešu organizācijas piedalīsies tuvāko nacionālo sarīkojumu, t. i., 11. un 18. novembŗa svinību novembrī, piedaloties visām organizācijām; 28. nov. — Trīsvienības draudzes bazārs, 19. dec. — Latviešu skolas eglītes vakars, 9. janv. — MLPB gada diena, 15. janv. — Strēlnieku svētki, 30. janv. — Draudzīgā aicinājuma atcere.

● Kāds Hamiltonas latviešu organizāciju pārstāvju apspriede radīja cerību, ka nākotnē daudzās organizācijas Hamiltonā atradīs kopīgu sadarbības ceļu vienotā saimē.

ST. KATARĪNĀ, ONT.

● Nesen notikušajā vietējo latviešu organizāciju pārstāvju sanāksmē savu ziņojumu par viena gada darbību sniedza šo organizāciju vēlētais pārst. Al. Sprūdžs.

Nākošam darbības gadam bij. pārstāvja vietā no jauna ievēlēja L. Līdumu. Latviešu organizāciju pārstāvja adrese: 27 Wiley St., St. Catharines, Ont., tel. MU42253.

● Pag. sestdien vietējā igauņu biedrība atzīmēja Queensway hotela spoguļu zālē biedrības piecu gadu pastāvēšanu. Svinības ievadīja priekšnesmi, ko noslēdza kopīga deja pie labas mūzikas. Neskatoties uz aicinājumiem, latviešu atsaucība bija pavāja.

● Plaujas svētku dievkalpojumu 18. oktobrī plkst. 15.00 vietējā ev.-lut. baznīcā noturēs māc. Šēfers. Baznīca atrodas Geneva un Jenkin ielu stūrī.

● Latviešu Dāmu klubs sarīko 31. oktobrī vietējā Queensway hotela zālē deju vakaru pie labas mūzikas un māksliniecīskiem priekšnesumiem. Vakara sākums plkst. 19.30 (ieeja no Division St.). Sarīkojuma atlikums veco laužu un grūtdieņu atbalstam Vācijā.

● 18. novembŗa atceres svinības šogad rīkos visas latviešu organizācijas kopīgi. Svinības ievadīs svētku dievkalpojums ev.-lut. baznīcā (Geneva un Jenkin ielu stūrī) plkst. 15.00, ko vadīs māc. V. Šēfers. Pēc dievkalpojuma pl. 17.30 Slovaku biedrības telpās — Page un Welland ielu stūrī, notiks svinīgs akts ar priekšnesumiem. Ieeja svētku aktā pret labprātīgiem ziedojumiem. **L. L.**

LONDONA, ONT.

● Londonieši pievērš sevišķu uzmanību Latviešu Kultūras dienām Kanadā. Tās ievadīja LL Kopas sarīkojuma priekšnesumi — solo dziesmas, kā arī balets un deklamācijas. Pēdējos divos priekšnesumu veidos piedalījās jauntnes pārstāvji, kas Londonā vingrinājušies un guvuši labus panākumus. Kultūras dienu turpinājums notika 4. oktobrī. Tad DV Londonas nodaļa rīkoja teātŗa izrādi, kuŗā DV Hamiltonas nodaļas Dramatiskais ansamblis uzveda E. Zālītes Bīstamo vecumu E. Jurševska režijā. Izrāde bija labi apmeklēta, un skatītājiem, liekas, tā patika. Kultūras dienās nedrīkstam aizmirst arī rūpes par veselību. To ievērojot, LLK dāmu komiteja aicināja no Dašvūdas Dr. V. Gulēnu nolasīt referātu par bērnu trieku. Referāts notika 7. oktobrī Publiskās bibliotēkas telpās. Referents iepazīstināja klausītājus ar vīrusiem, slimības pazīmēm, norisi, ārstēšanu, izplatīšanos, izsargāšanos un konstatēja, ka tā īpaši izplatās kultūrālākā sabiedrībā, kāpēc iespējams bērnu trieku saukt arī par kultūras slimību. Viņš atbildēja arī uz klausītāju jautājumiem. Jāvēlas, kaut šāda rakstura priekšlasījumi tiktu biežāk sarīkoti. Pēc priekšlasījuma Dāmu komitejas priekšniece L. Zandersone pastāstīja klausītājiem par minētās komitejas turpmākiem sarīkojumiem. **Ps.**

DAUGAVAS VANAGI

TAI CĒDELGHĒMĀ, DRAUGS...

Vienam otram no Cēdelghēmas gūstekņiem varbūt vēl būs palicis prātā sērīgās joku dziesmiņas refrēns: „Tai Cēdelghēmā, draugs...", ko neskaitāmas reizes parodisti Baums un Konderovskis dziedāja arvien jauniem gūsta biedru simtiem, kas toreiz meklēja aizmiršanos pelēkajā teātŗa barakā... No tām dienām pagājis daudz gadu. Un viss, kas palicis pāri, ir tikai kāda kokā griezta cigaresu iemute, vara gredzens ar „ieštancētu provi" un atmiņas, kas pamazām izbālē...

DV Biļetēna 30. n-rs veltīts Cēdelghēmai, tā saturā pašu gūstekņu piezīmes, kas rakstītas gan gūstā, gan arī vēlāk. Neskaitāmas lietas liek atcerēties illustrācijas, kas laimīgā kārtā bijušas pieejamas redakcijai. Tā nu par šo nometni, kuŗā pirms 8 gadiem sala un nīka 12.000 latviešu leģionāru, pirmoreiz parādījies fragmentārs apraksts, kas sniedz ieskatu par nometnes ikdienas dzīvi visiem tiem, kas par Cēdelghēmu tikai dzirdējuši. Jaunajā numurā lasām vēl plkv. V. Januma militāro apskatu, O. Akmentiņa fragmentu Uz svešas zemes, plkv. Plensnera atmiņu stāstu par ģen. R. Bangerski, E. Raistera dzejas, J. Sudrabiņa tēlojumu par Volchovas kaujām, no viņa grāmatas Nīcības viesuļos. Recenziju dalā atrodam interesantus datus par Cēdelghēmas presi, bet politiskais apskats šoreiz pieskaŗas Korejas miera konferencei.

Žurnāla abonements piesakāms visās DV nodaļās vai arī tieši žurnāla redakcijai: A. Zaļinskim, Augustdorf bei Detmold, Lager, Bl. 9., Germany. Turpat pieprasāmi arī atsevišķi žurnāla eksemplāri. Kanadā abonementu var arī pieteikt žurnāla kasierim A. Putniņam, 280 Wright Ave, Toronto, Ont., bet paraugeksemplārus var pieprasīt B. Rubesam, 225 Indian Rd., Toronto, Ont. un O. Kļaveniekam, P. O. Box 400, St. Gabriel de Brandon, Que.

Mēnešraksta galvenais redaktors ir Vilis Hāzners un to izdod DV Centrālā valde.

Bijušie tēvuzemes sargi, palikšim uzticīgi kauju laukos un gūstā noslēgtajai draudzībai, atbalstīsim mūsu DV mēnešrakstu, domās, vārdos un darbos. Aicināsim to darīt arī visiem mūsu draugiem un labvēļiem.

Osv. Kļaveniekš, DV Biļena red. loc. Kanadā

VĒRTĪGS PABALSTS

Daugavas Vanagu Montreālas nodaļas valde piešķīrusi 100.00 pabalstu nelaimes gadījumā mirušā F. Juma ģimenei.

Veras Keišes
BALETA
SKOLA
TORONTO
Tālr. RA 1276

J. GRISLIS
pieņem pasūtinājumus
KUNGU UN DĀMU APĢĒRBIEM
188 Davenport Rd.,
Tel. MI 5295
Toronto
Praktizējis Rīgā, Berlīnē, Stokholmā

LASĪTĀJU VĒSTULES

KO DARĪT AR FOTOGRAFIEM

Cik atceros, Latvijā bija tāds paradums, ka teātŗa vai koncerta laikā gan nevienam fotografam nenāca prātā traucēt māksliniekus, blisinot savas spuldzes izrādes laikā. Bet tagad trimdā izrādās, ka fotografi ir pašas galvenās personas, un kā programmas izpildītāji, tā skatītāji tirais kāju pamesls viņu priekšā. Vai nebūtu laiks parūpēties par to, lai fotografu kungi savas izdarības pārceltu uz ģenerālmēģinājumiem?

Sašutis skatītājs J. P., Toronto

JĀSĒŽ VAI JĀPIECĒLAS?

Esmu bijusi Latvijā gandrīz uz visiem Dziesmu svētkiem, daudzas reizes esmu noklausījusies tradicionālo Jurjāņa Mūsu tēvs koncerta ievadījumā, bet nekad vēl neesmu piedzīvojusi, ka šīs dziesmas laikā vajadzētu celties kājās. Tad jau baznīcu tā saucamajos garīgajos koncertos kājās būtu jāstāv visu laiku! Vēl nelādzīgāki ir tad, ja šī kājās sliešanās notiek jau krietni vien pēc pirmajām taktīm, un arī tikai tādēļ, ka vienam ienāk prātā piecelties. Lai cik cienījama persona tā arī būtu — vai mēs tomēr nepierādām, ka esam tikai samulsināms pūlis, ne cilvēki ar savu galvu un savu pārliecību?

Emma Avote, Hamiltonā

LATVIEŠU SPORTA SACĪKSTĒS

Ar lielu interesi devos noskatīties Toronto komandu cīņu ar klīvlendiešiem volejbolā un basketbolā.

Sākums bija paredzēts pl. 1.00. Ierodos kādas 10 min. iepriekš, skatītāju nav daudz, bet pamazām ierodas arvien vairāk. Gaidu — laiks ir pāri par noteikto sākumu jau 5, tad 10 un 15 minūtes. Sportisti zālē trenējas, bet mēs, skatītāji, pacietīgi gaidām. Man liekas neierasti, ka mums nekas netiek ziņots, kāpēc jāgaida.

Beidzot sportisti tiek izsaukti ārā un — mēs gaidām atkal. Pamazām skatītāji kļūst nepacietīgi un daži sāk klapēt rokas un dauzīt kājām grīdu. Nekas nelīdz.

Un tikai tad, kad pulkstenis rāda jau bez 24 minūtēm 2, ieskrien volejbolistes un nostājās vienā rindā. Sportistes, ar dažiem patīkamiem izņēmumiem, kožļā gumiju. Tiek pasniegtas puķes, ko, tāpat kožļājot gumiju, saņem. Sacīkstes sākas, sieviešu volejam seko vīriešu basketbols, ko nepaspējām vairs noskatīties līdz beigām, jo pulksteņa rādītājs bīstami tuvu pievirzījies Dziesmu svētku sākumam. Ar smagu sirdi es dodos mājup. Vai gan es, nodzīvojot 7 gadus svešā vietā, esmu no latviešiem tā atsvešinājies, ka nesaprotu viņu īpatnējo uzvešanos? Bet varbūt vaina meklējama kur citur? **Skatītājs**

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pasmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Ziedosim stundas algu trūkumcietējiem

Ziedojumi iemaksājami DV Kanadas valdes kasierim Mr. A. Putniņam 280 Wrigth Ave, Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanagu nodaļās

GRIMSTOŠĀS EIROPAS KONGRESS UN LATVIEŠU POTSDAMA

Atmiņu klāsts par notikumiem hitleriskās Vācijas sabrukuma posmā

1. „JAUNĀS EIROPAS" ĒNAS ĢĒTES PILSĒTĀ

Trīspadsmitais janvāris atnāca ar drausmīgu negaisu. Pērkona grāvieni tricināja debesis, drebināja zemi un šķobīja cilvēku mitekļus. Puteņi virpuļoja gaisā..

Tas bija savāds sniegputenis. Sniegs nebira no mākoņiem uz leju, bet no lielajām, piesalušajām sniegkupenām lidoja pret padebešiem.

No Dzintara jūras līdz Karpatiem krievi bija iesākuši savu lielo un pēdējo ofensīvu pret Vāciju. Tanku kāpurķēdes un lielgabalu granātas kārpīja sniega kupenas un kaisīja tās gaisā. Cik gan latviešu dvēseles Pomerānijas klajumos un Silēzijas nokalnēs neieputināja šis putenis!

13. janvāra lielās ofensīvas sākums radīja ļoti skarbu disonansi kādā starptautiskā kongresā, ko varētu apzīmēt par **nacionālsociālistiskās Vācijas gremdētās Eiropas pēdējo kliedzienu pasaulē.** Kongress, kam bija dots vadmotīvs Eiropas izšķiršanās, sanāca Ģētes pilsētā un otrās valsts šūpulī Veimārā no 5. - 15. janvārim 1945. g. Tanī piedalījās hitleriskās Vācijas u. c. tautu slavenības, kas ar Vāciju gāja kopsolī pret austrumiem, lai šajā kongresā mēģinātu stiprināt „ideoloģiskās cīņas" fronti pret komūnismu. Bet Veimāras kongress rādīja, ka arī šī fronte ir pārāk vienpusīgi kundzīska un plaisā. Tas rādīja, ka zem kāškrusta patvarības ideoloģiski nevar apvienot tautas. lai tās cīnītos pret citu patvarību. Tikai aklie un vientiesīgie pat šai nospiedīgajā kongresā neredzēja, ka Hitlera proklamētā jaunā Eiropa ir neglābjami slima ar spitālību. Bet — cik nožēlojami vai dīvaini tas arī būtu — šai kongresā diezgan **jūtami dominēja latvieši.** Trīs latvieši bija oficiāli delegāti no Berlīnes, bet 10-20 reižu vairāk no vietējiem rezidentiem piedalījās kā „brīvklausītāji", starp tiem arī raksta autors, gan tikai puskontrabandas veidā. Šai kongresā kā spokainas ēnas uzstājās laudis, kuru vārdi savā laikā daudz daudzināti, bet kas tagad vairs nav dzīvo vidū, izcieš mūža ieslodzījumu vai arī nolīduši kaut kur klusā aizmirstībā. Bet kā kongresā par dominantiem iekļuva latvieši?

2. LATVIEŠI SAKEĻA REZIDENCĒ

Kad kara beigu posmā pusotra simta tūkstoši latviešu bēgļu saplūda Vācijā, kādi 300 no tiem bija atraduši patvērumu skaistajā Tīringas pilsētā Veimārā, kādreizējā Ģētes, Šillera, Hendeļa, Lista un Nīčšes rezidencē, kas lepojās ar visu šo piecu lielo garu piemineklim, atsevišķiem mūzejiem un neskaitamām piemiņas plāksnēm pie namiem, kur kādreiz dzīvojuši viņi paši vai viņu tuvi draugi. Īstenībā visa Veimāra gandrīz atgādināja dzīvu mūzeju, kuru daudz pieskandēja latviešu balsis.

Dzīve Veimārā šiem latviešu bēgļiem sniedza dažas vērtīgas priekšrocības. Līdz 9. februārim Veimāru neskāra sabiedroto gaisa flotes bumbas. Kaut gan Veimārā bija liela, Saukeļa vārdā nosaukta ieroču daļu fabrika, sabiedroto bumbveži Veimārai lidoja tikai pāri. Bet galvenais, ka Veimārā ārzemju bēgļus netramdīja darba pārvalde. Gandrīz nekur Vācijā neizsniedza pārtikas kartiņas un nereģistrēja policijā bez darba pārvaldes atzīmes. Bet Veimārā, ja bija dabūts dzīvoklis, policija reģistrēja bez iebildumiem un tāpat izsniedza arī pārtikas kartītes. Iespējams tādēļ, ka Tīringas gauleiters Saukels, kas bija arī visas Vācijas darba spēku sagādes valsts komisārs un kā tāds atbildīgs arī par daudzu tūkstošu latviešu deportēšanu uz darbiem vācu bruņošanās rūpnīcās, savā rezidencē gribēja būt humāns. Darba pārvalde Veimārā, Saukeļa deguna priekšā, vispār bija saudzīga, arī pret ārzemniekiem. Veimārā dzīvoja arī vairāki trimdinieki no Francijas un Skandināvijas. Latvieši dibināti zobojās, ka Saukels ap bēgļiem apejoties kā ar viesiem. No visiem 300 latviešiem Veimārā strādāja daži desmiti, pie kam vairumam bija izdevies atrast piemērotus darbus. Divi Latvijas prokurori (Robežnieks un Šūmanis) strādāja Vācijas tiesās, kāds agronoms apriņķa agronomiskā birojā, praktizēja arī kāda latviešu zobārste, bet citi strādāja birojos, kinematografos, daži par sargiem u. tml. Pārējie mierīgi sagaidīja kara drāmas pēdējā cēliena priekškara krišanu. Nauda latviešu bēgļiem tad vēl kaut cik turējās, vismaz tiem, kas bija varējuši kārtīgi emigrēties. Kam naudas nebija, tie bija atraduši eksistences perpetuum mobile, kas nozīmēja: atmest pīpošanu un melnajā tirgū pārdot savu tabakas kartiņu. Par to varēja izpirkt legālās pārtikas devas, samaksāt dzīvokli un ik dienas notiesāt pa „štamam" — šķīvi bezkuponu sakņu viras.

3. VEIMĀRAS DOCENTŪRA

Sevišķu vietu latviešu bēgļu starpā Veimārā ieņēma t. s. docentūra. Par latviešu bēgļiem zinātniekiem Vācijā zināmu aprūpes darbu bija uzņēmusies vācu docentūra, kas palīdzēja viņiem sagādāt dzīvokļus un, iespējamību robežās, arī piemērotu nodarbošanos. Vācu docentūra Veimārā atvēra biroju un uz šo pilsētu novirzīja latviešu zinātniekus un to ģimenes. Šo biroju, kas atradās nac. soc. partijas namā, vadīja kāda Geperte, par kuras palīdzi strādāja izglītības ģenerāldirekcijas ierēdne Ūdre no Rīgas. Viens no šī biroja pirmajiem uzdevumiem rudens pusē gan bija (lai gūtu kompensāciju par aprūpi) nosūtīt visus docentūras vīriešus, sevišķi jaunākos asistentus un studentus, diezgan ilgā tranšeju rakšanas darbā.

Tur nu dažiem bija bijuši tādi piedzīvojumi, pēc kuriem tie apgalvoja, ka vācu docentūra esot Gestapo palīgorganizācija. It sevišķi to apgalvoja latviešu zinātnieki, kas bija rakuši tranšejas Breslavas rajonā Silēzijā. Tur par sākarniekiem pie šiem tranšeju racējiem bija darbojušies daži izglītības ģenerāldirekcijas jaunākie ierēdņi. Ļoti iespējams, ka šādiem apgalvojumiem varēja būt arī kāds pamats, jo nacionālsociālistiskā Vācija taču bija policijas valsts, kas pie tam atradās karā. Saplūstot tajā daudziem ārzemniekiem, politiskai policijai varēja būt ļoti svarīgi zināt, ko dara, runā un domā ārzemju intellektuālisti, it sevišķi, ja tie nacionāli noskaņoti. Tāpēc organizēja viņu aprūpi, lai aiz tās varētu aizslēpties vērotāju un sekotāju acis un ausis. Autors tic dažu zinātnieku atstāstītiem pieredzējumiem un vērojumiem.

Ž. Unāms

(Turpinājums sekos).

ATOMENERĢIJAS FABRIKAS KANADĀ

Kā izteicies aizejošais Kanadas valsts atomu enerģijas sabiedrības prezidents Dr. C. J. Mekkenzijs, atomu enerģijas dzītas fabrikas uz komerciāliem pamatiem Kanadā sāks darboties jau piecu gadu laikā.

Dr. Mekkenzijs ir atradies 13 gadus Valsts pētniecības padomes priekšgalā. Pēc viņa informācijas rūpniecības pētījumi virzās strauji uz priekšu Ontario provinces atomu enerģijas fabrikā Čolkriverā. Simtiem problēmu nāksies vēl atrisināt, pirms šīs atomu enerģijas fabrikas varēs saimnieciski konkurēt ar citu avotu enerģiju, bet tagad vairs nav šaubu, ka tas būs rūpniecības spēka avots. Kanada īsā laikā kļūs par vienu no pasaules lielākām urāna ražotājām. Nav šaubu, ka šī zeme varēs sagādāt visu radioaktīvo enerģiju, kas nepieciešams zemes vajadzību apmierināšanai.

KANADAS FLOTES „ZEMŪDENES TAKSIS"

Karaliskai Kanadas flotei drīz būs savs „zemūdenes taksis", kas nīrējus novedīs līdz darba vietai seklākos ūdeņos. Kingstonas karaliskā militārā kollēdžā izveidots burvju satiksmes līdzeklis, kas kustas cauri ūdenim kā tintes zivs. Tam ir vairākas niršanas zvana īpašības, ieskaitot izeju uz zemākā klāja, pa kuru nīrēji ar skābekļa tankiem var iziet un ieiet, kamēr tas atrodas zem ūdens. Šī mašina, ko izveidojis pulkvedis leitnants P. C. Kings un profesors H. J. Stails, nav apbruņota, un tā nav arī domāta kaujas darbībai, bet gan tikai glābšanas darbiem, remontu izdarīšanai un zemūdeņu uzmeklēšanai.

JAUNS ĀTRUMA REKORDS

ASV lidotājs Verdjus Kalifornijā uzstādījis jaunu pasaules ātruma rekordu, sasniedzot lidojumā 753,4 jūdzes stundā. Viņa rekordam vēl nepieciešama internacionālās Aeronautikas savienības Parīzē atzīšana, lai rekordu varētu uzskatīt par oficiāli atzītu.

PĀRRUNAS PAR LATVIJAS VALDĪBU TRIMDĀ

SŪTNIS K. ZARIŅŠ PRET TRIMDAS VALDĪBU

Latvijas vēsture pazīst gadījumu, kad mūsu zemē darbojās kādas citas zemes valsts vara. Tas bija 1798. g., kad Zemgales mētropolē Jelgavā patvēruma tiesības baudīja Francijas karalis Ludvikis 18. Jelgavas pilī toreiz atmirdzēja Versaļas spožums un tradicijas. Ludvikim 18. te bija sava karaliskā gvardija, kas spožiem zobeniem rokās diennakti apsargāja savu valdnieku. Viņam bija savi kambarkungi, savi ministri, šķiet viņš pieņēma arī savus karaliskos sūtņus citās zemēs. Burboņu karalis latviešu zemē toreiz plānoja, kā savaldīt trakojošo revolūciju, līdz 1800. g. pavasaŗa salā krievu cars trimdas karali ar visiem ministriem kā nevēlamus ārzemniekus padzina no Latvijas.

Nu vēstures rats pēc 155 gadiem īpatni pagriezies: nu latvju trimdinieks svešās zemēs pārrunā iespējas par savas trimdas valdības organizēšanu, ministru izraudzīšanu. Šis arī ir viens no aktuālākiem tematiem, par ko spriedelē mūsu trimdas lielie un mazie runas vīri, pie kam vairākumos parasti izsakās negatīvi pret šādu kailu amatu radīšanu Latvijas pārvaldīšanai, kamēr Latvijas brīvības putns vēl dziļā mežā.

Tas, ka ASV, Vācija, de jure arī Anglija, neatzīst Latijas iekļaušanu Padomju Savienībā, nozīmē, ka šīs lielvalstis neatzīst Latvijā pašreizējo valdošo iekārtu, tās likumdošanu, tagadējās Latvijas iestādes un amatvīrus, ar visām no tā izrietošām sekām. Neatzītā Padomju Latvijas valdība juridiski ir neeksistējoša valdība, un tās izdarības nav spēkā. Padomju Latvijas de facto atzīšana, ko izdarīja Anglija, ir bez juridiskas nozīmes, jo Anglija tagadējo režīmu Latvijā atzinusi tikai kā faktisko stāvokli, bez tiesiskām konzekvencēm.

Tā kā tiesisks tukšums Latvijā nevar būt, tad valstīm, kas Latvijas iekļaušanu Padomijā nav atzinušas, jāatzīst, ka vienīgi Latvijas demokratiskās republikas konstitucionālie orgāni ir kompetenti Latvijas lietās. Teorētiski tātad patiešām pastāv iespēja organizēt Latvijas trimdas valdību, bet praktiski tam būtu nozīme tikai un vienīgi pie zināmiem vispārējiem politiskiem apstākļiem. Pašreizējā politiskā situācija šī jautājuma īstenošanai nav labvēlīga. Un nav pamata cerēt, ka tik drīz, pastāvot draudzīgām attieksmēm ar Kremli, politiskie apstākļi sagrozītos tā, ka starptautiskā situācijā būtu vēlama Latvijas trimdas valdības nodibināšanās. Kremlis visu laiku ļoti labi apzinās, ka tā patvaļīgā izrīcību Baltijas valstīs nav bijusi tiesīga, kādēļ komūnisti arī paredzamās lielvalstu sarunās neskoposies ar viļinošiem „govju andeles" darījumiem, lai panāktu, ka rietumu sabiedrotie atzīst Latvijas iekļaušana Padomijā. Šobrīd mums tālredzīgi jāapmierinās ar to, ka lielvalstis — gan zem ASV spiediena — neatzīst Latviju par PSRS sastāvdaļu, Latvijas valsts mantību neizdod komūnistiem, lielvalstu tiesas neatzīst Padomju Latvijas likumus par spēkā esējiem, un Latvijas „iestāšanās" komēdiju Padomju Savienībā uzskata par vienpusīgu aneksijas aktu, kas mūs nesaista, un kam kā nelegālam aktam nav tiesisku sekū.

Uz ko trimdas valdības idejas aizstāvji pamato savas ieceres? Uz precedentiem pēdējā Pasaules kara laikā, kad atzina eksilvaldības, kas tika nodibinātas ārpus okupētām zemēm un bez varas pār viņu zemēm. Tas bija tikai pirms 13 gadiem, kad 1940. gada 21. jūlijā Lielbritanijas ārlietu ministrija paziņoja trimdā esošam Čechoslovakijas prezidentam: „Viņas Majestātes Valdība ir laimīga atzīt un stāties sakaros ar provizorisko čechu valdību, ko nodibinājusi Čechoslovakijas Nacionālā Komiteja, lai darbotos šajā zemē." Vēlāk, kā zināms, arī Holandes, Grieķijas, Norvēģijas, Polijas, Dienvidslavijas un Luksemburgas eksilvaldības, kas tika nodibinātas Anglijā, ieguva tās un sabiedroto atzīšanu. Bet toreiz Anglija mērķis bija atbrīvot Eiropu no nacistu Vācijas uzkundzēšanās. Bet vai kāds var pateikt, ka kādu dienu rietumu sabiedrotiem nerodas drosme un patiesa griba, ar ieročiem rokās atbrīvot Eiropu arī no komūnistu vergu važām? Ja tas notiks, tad pienāks arī mūsu laiks Latvijas trimdas valdības organizēšanai. Ne ātrāk. Jo tad būs pienācis brīdis latvju nācijas vārdā gādāt par padomju okupācijas karasēka izvākšanu no mūsu emes, Latvijas valsts neatkarības atjaunošanu, deportēto un evakuēto repatriāciju un par reparācijām kā no Padomijas, tā Vācijas.

Trimdas valdības steidzinātāji saka: bet kādēļ igaunji jau tagad nodibinājuši savu trimdas valdību? Pareizi, ne tik vien vienu, bet pat divi valdības — Reia un Maurera. Vienā laikā divi valdības galvas, divi ministru kabineti. Ja arī Maurers pašreiz noraucis zemē savus tomahavkus, tad tas vēl nenozīmē, ka kādu dienu abas valdības neatjaunos „savstarpējo skalpēšanos". Reis jau meklē iespējas pārcelties plašākos darbības laukos — uz ASV. Ko igaunji pozitīva ieguvuši no savām valdībām? Neko — tukšus ministru titulus, bez darbības iespējām. Ar vienlaicīgo divvaldību dota viela arī jokdariem, un baltiešu iekšējā nesaticība lieku reizi izcelta starptautiskā forumā.

Mūsu eksilvaldības idejas aizstāvjiem pie tam ir divējādi projekti kā sasniegt iecerēto: vieni domā, ka vispirms radāma trimdas globālā organizācija, kas tad, saziņā ar sūtņiem, radīs pagaidu Latvijas izpildvaru, kurai palīdzot globālais institūts, otri ceļu uz eksīlvaldību redz caur Latvijas politisko partiju fragmentiem. Mums ir trimdā partijas, deputāti, ministri, pat Saeimas satversmīgs priekšsēža amata pildītājs. Tā caur politisku centru izdevīgā brīdī radāma Latvijas eksīlvaldība.

Eksilvaldības idejas propagandētājiem savu kategorisko „nē" tagad pateicis mūsu valdības ārkārtējo pilnvaru nesējs sūtnis K. Zariņš. Sūtnis, atstājot Amerikas krastus, bija paziņojis atklātībai savus ieskatus šajā jautājumā: „Latvijas eksīlvaldība pašreizējos apstākļos var tikai jaukt. Mēs šobrīd nekā neiegūtu. Anglosakšu zemes atzīst gan Latvijas sūtņus, bet neatzīs eksīlvaldību. Ārlietu ministrija Londonā man atgādina, ka trimdas valdības dibināšana būtu nedelikāta lieta. „Ja Jūs atzītu kādu eksīlā nodibinātu valdību, ko Anglija nevar atzīt, mēs būtu spiesti revidēt attieksmes ar Jums kā Latvijas pilnvarotu sūtni."

Sūtņa Zariņa norādījumi mums ir visnotaļ respektējami. Pašreiz akūtākā nepieciešamība — attīstīt starptautiskā forumā lielāku aktīvitāti, lai Latvijas neatkarības ideja atskanētu visās starptautiskās konferencēs, var veikt arī trimdinieku pārstāvības ar diplomātisko korpusu. Trimdinieki paļauti tās valsts likumdošanai un sabiedriskai iekārtai, kurā viņi bauda patvēruma tiesības. Latvijas pag. valdība trimdas zemēs mūsu stāvokli mums nevar atvieglot. Ja mums būtu nepieciešamība pēc kādiem valsts varas pārstāvjiem lielākās latvju kolonijās, kas uzturētu dzīvu nacionālo garu, konstruktīvi konsolidētu daudzās organizācijās saskaldīto trimdas sabiedrisko dzīvi, tad sūtnis Zariņš var iecelt bezalgas Latvijas konsulus un vicekonsulus ar konsulārā reglamentā noteiktiem uzdevumiem.

Kursīkis

TRIMDAS

SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

Visās trimdas zemēs mūsējie nule atzīmēja Latvijas Universitātes gada svētkus. Ir jauki, ka arī trimdā devuši akadēmiskai saimei jaunus locekļus. Lai sirsnīgi sumināti visi šie latvju jaunieši! Tas ir visvērtīgākais ieguldījums nākotnei: stundas, ko studējošie kapitālizē mācībās,, pēc gadiem simtkārtīgi atmaksāsies. Protams, ka tas nav viegli, bet šķēršļi jau ir, lai tos novērstu!....

*

Vecie akadēmiķi — profesori, kuri tagad strādā par naktssargiem, senātori, kuri iet namiņu gaitās, filologi, kuri slauka fabrikas, savas Alma Mater gada svētkos atsaucīgām sirdīm atvēra savus liesos maciņus, lai dotu arī savu ārtavu studējošai jaunatnei Vācijā. Kaut jaunekļi novērtētu, cik „bagāto krusttēvu" dālderiem ir šīva sviedru smaka...

Kursīkis

*

Latvieši visumā nav stingri tradiciju laudis, kā piemēram angļi vai zviedri. Šai virzienā mūsu līdzšinējās vēstures perspektīves nav bijušas diezcik labvēlīgas, un trimdas apstākļos tas ir vismazāk. Tomēr nelielā Bramptonas latviešu kolonijā izveidojusies un, var teikt, jau nostiprinājusies visai teicama tradicija, ko vietējie pazīst zem „ratiņu sabiedrības" nosaukuma. Iemesls tam ir labvēļa „stārķa" biežā ierašanās te vienā, te otrā Bramptonas stūrī. Tādās reizēs kā vietējās sabiedrības apsveikums seko dāvana ratiņu veidā. Šīs lieliskās idejas radītāja un akcijas vadītāja ir enerģiskā L. Kalna. Līdz šim visjaunākos ratiņu modeļus saņēmši jau 8 Bramptonas jaunākie tautieši. Nesen „ratiņu sabiedrībai" bija liela neziņa, jo Lazdas ģimenē, kur priecīgais notikums atkārtojas jau otro reizi, pirmie ratiņi vēl nebija nolietoti. Tādēļ šoreiz ratiņi tika aizstāti ar aploksni.

Šādās reizēs sabiedrībai ir arī interese par jaunā pilsoņa turpmāko attīstību un tādēļ seko arī tā saucamās raudzības groziņu vakara veidā. Šāda tradicija ir ne tik vien zināms cieņas pierādījums mūsu tautas dzīvā spēka pieaugumam, bet tā rada arī siltu draudzību visu to tautiešu starpā, kuri piedalās šīs tradicijas veidošanā.

Gribētos vienīgi vēlēties, lai šī tradicija turpinātos nepārtraukti arī nākotnē, rodot vienmēr jaunu sekotājus.

-tis.

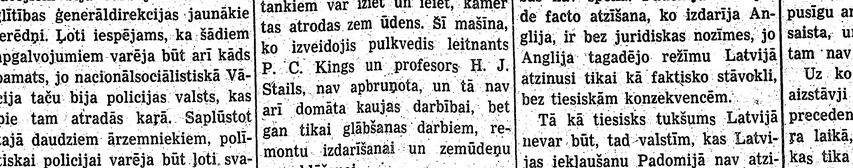

K. WILES

REAL ESTATE

Member

of Toronto Real Estate Board

Biroji Toronto:

173 DANFORTH
2725 YONGE ST.
1460 YONGE ST.
3195 DANFORTH
1675 BLOOR W.
1338 LAKE SHORE RD.
2264 KINGSTON RD.

PIEDĀVĀ:

$7.500 EUCLID — DUNDAS 5 istabu māja, cietkoka grīdas, garāžas iespējas. Iem. $2.000

$10.800 DAWISVILLE — MOUNT PLEASANT 5 istabu ķieģeļu māja, cietkoka grīdas, garāže ar blakus iebraucamo ceļu. Iemaksa pēc vienošanās

$12.500 DAVISVILLE — MOUNT PLEASANT. 6 ist. ķieģeļu māja, cietkoka grīdas, garāža ar blakus iebr. ceļu

$14.000 OAKWOOD — VAUGHAN RD. 7 istabu atsevišķa ķieģeļu māja, ūdens apkure, garāža ar blakus iebraucamo ceļu

$16.00 EMERSON - BLOOR 8 istabu atsevišķa ķieģeļu māja, moderna virtuve, moderna gaisa apkure ar eļļu, garāža. Māja ļoti labā stāvoklī, laba īrēšanai

16.500 ST. JOHN'S RD. — DUNDAS 7 istabu atsevišķa ķieģeļu māja, moderna virtuve, eļļas apkure, garāža ar privātu iebraucamo ceļu

Un daudz citu īpašumu visos pilsētas rajonos

PĀRSTĀVIS

ALFRĒDS MEIJERS

Active Associate Member

T.R.E.B.

1460 YONGE ST.

Tel. birojā PR 1197, mājās MO 8219. 49

Veras Keišes baletskola. baleta vakars 18. oktobrī Toronto

Baleta fragments Rožu kavalieris. Vidū no labās solistes Gundega Karole, Uldis Broks un Ilona Lappo.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

ČIKĀGĀ

● Pļaujas svētku svētdienā pēc dievkalpojuma, kas bija pulcinājis pilnu baznīcu, notika Cīņas draudzes pilnsapulce, kurā draudzes locekļi dāvināja savam mācītājam A. Rautenšildam auto, kas, ievērojot Čikāgas plašumu un draudzes lielumu, bija nepieciešams, lai mācītājs varētu sekmīgi apkopt pāri par 1000 draudzes dvēseļu.

Auto iegādāšanas komisija jau savākusi pusi no paredzētās summas un pārējo cer sagādāt, vēl vairāk aktīvizējot ziedojumu akciju, kā arī sarīkojot speciālus sarīkojumus.

Cēlu paraugu te parādīja draudzes valdes locekļis R. Siļķe, aizdodot draudzei šim vajadzībām — $300.—.

Kā viens no Čikāgas latviešu vislielākiem garīgās dzīves centriem, Cīņas draudze domājusi arī par mūsu bērniem un jaunatni, ierīkojot svētdienas skolu, kas darbojas ar vispārēju programmu. Šogad tās vadītājs ir mācītājs J. Strautnieks, kura sirsnību čigākieši vērtē augsti.

A. Būmanis

GRAND RAPIDI, MICH.

● Latviešu ev.-lut. Vienības draudzes ārkārtējā pilnsapulce notika 4. oktobrī Reformēto baznīcas lejas zālē. Darba kārtībā bija tikai viens jautājums: Baznīcas un draudzes mājas pirkšana. Sapulce bija pulcinājusi neparasti lielu dalībnieku skaitu — 105 pilntiesīgus draudzes locekļus. To atklāja un vadīja baznīcas priekšnieka vietnieks H. Ritums, kurš iepazīstināja ar noteikumiem un priekšrocībām, kādas būtu sagaidāmas, ja draudzes locekļu vairākums izšķirtos par baznīcas pirkšanu. Viņš arī minēja iebildumus, kādus cēluši tie, kas nostājušies pret šī objekta iegādi. Par baznīcu un draudzes māju savu atsauksmi devusi speciālistu komisija, kurā ir arch. Grants, būvtechn. H. Liedeskalniņš un techn. U. Āriņš. Viņu atzinums bijis pozitīvs. Sekojušās debatēs izskanēja doma, ka līdz ar īpašuma iegādi pavērtos jaunas iespējas draudzes un svētdienas skolas sekmīgākam darbam. Netrūka gan arī pretēju uzskatu domas, kas brīdināja, ka nevajadzētu steigties ar šīs lielās baznīcas un draudzes mājas pirkšanu. Nobalsojumā par bija nodotas 65 balsis, pret 21 b., atturējušies 7. Ja vien izdosies vienoties par cenu, tad viena latviešu draudze Grand Rapidos būs baznīcas īpašniece. Līdz šim tā dievkalpojumus noturēja īrētās telpās, kas ar 1954. g. 1. janvāri uzteiktas.

● Pēdējā laikā dažās fabrikās radušās zināmas grūtības ar darba spēka sagādi, pat atkārtoti sludinājumi vietējos laikrakstos nav devuši cerētos panākumus. Tagad Store Equipment uzņēmums, kurā strādā arī vairāki latvieši, izmēģina šādu paņēmienu. Līdzšinējiem strādniekiem izdalītas zīmītes, kas izplatāmas starp pazīstamiem un draugiem, ieteicot pēdējiem iestāties darbā augšminētā uzņēmumā. Par katru pieņemtu jaunu strādnieku vecais darbinieks, zīmītes nodevējs, saņem 10 dolaru. Liekas, ka arī šī akcija sevišķus rezultātus nedos. Lai gan minētā fabrikā ir labi darba apstākļi, tāpat diezgan augsta izpelņa, tā darba ziņa tomēr nav visai stabila.

● Inž. Ludvigs Rozentāls, kurš līdz šim strādāja Store Equipment kā techniskais zīmētājs, pārgājis Grand Rapidu pilsētas pašvaldības dienestā, kur galvenokārt būs nodarbināts pie ielu projektēšanas darbiem. Pirms stāšanās darbā, inž. Rozentālam bija speciāla pārbaude, kuru viņš izturēja ļoti sekmīgi.

Cand. oec. J. Andersons tuvākās dienās dosies uz Lansingu, kur pie turienes universitātes apm. viena gada laikā turēs dažādus pārbaudījumus, lai iegūtu tiesības strādāt savā speciālitātē.

● Valsts svētku dibināšanas atceri Grand Rapidos Latviešu b-ba rīkos 144. novembrī Šeldona ielā 61 (Lady Literary Club). Pēc svētku akta paredzēts Latviešu trio un dziedones E. Reinfeldes koncerts. Šis būs līdz ar to viens no izcilākiem šī gada sarīkojumiem.

V. Z.

Veras Keišas baleta skolas vārds jau iemantojis ievērību un tagad audzēkņu skaits dubultojas. Skolā darbojas trīs latviešu grupas un viena angļu, vairākas audzēknes praktizējas privātstundās..

Sākot savu ceturtā gada darbību, skola nepilna mēneša laikā sagatavojusi savu otro baleta vakaru. Tās prasījis lielu piespiešanos, jo daudziem audzēkņiem agrāk iestudētās dejas vasaras priekos bija piemirsušās. Baleta vakaru atkārto aiz tā iemesla, ka vasaras sākumā, kad vakars notika, pusi no programmas nācās atkārtot, bet otru izrādi karstā laika dēļ nevarēja dot.Gatavojoties vakaram, skolai bijis jāpārvar dažādi šķēršļi, tomēr arī tie nav spējuši mazināt skolas sparu, un ierobežotā laikā baleta uzvedums sagatavots, lai svētdien, 18 .oktobrī, stātos rampas gaismā. Pateicoties disciplīnai, kāda valda skolā, baleta draugiem šoreiz būs izdevība pirmoreiz redzēt vecāko audzēkņu solo izpildījumus uz pirkstu galiem. Šo pakāpi jau sasniegušas Margrieta Rozentāle, Ilona Lappo, Gundega Karole un mazā balerīna Daira Sproģe, kura likusi par sevi runāt jau no iepriekšējiem sarīkojumiem. Augšminētās audzēknes baletu mācās no skolas pirmajām dienām un ar savu centību var būt paraugs citiem. Skolas vadītāja V. Keiša par turpmāko darbību piezīmē: ja neatlaidība un darba prieks audzēkņus neatsās, jau nākamā pavasara baleta vakarā varēsim domāt par speciālu baleta uzvedumu, kas prasīs arī dekorātīvo ietērpu un jaunu baleta libretu. Šajā virzienā domāts par kādas K. Skalbes pasakas uzvedumu. Domāts arī par latviešu baleta trupas izveidošanu, līdz ko audzēkņi būs tik tālu sagatavoti." Iemīnoties par audzēkņu individuālām spējām, vadītāja norāda, ka baleta skolās ļoti retos gadījumos sastopami tik spēpīgi audzēkņi, kāda ir mūsu mazā Daira Sproģe. Varbūt no simtiem ir tikai viena, kas 7 vecumā uzrāda tik spēcīgu pirkstu galu techniku. Jāpriecājas, ka no latviešu mazās izlases veidojas dejotājas, kuras dienās varēs aizstāt vecākās paaudzes baleta māksliniekus, kuri pamazām savas skatuves gaitas izbeidz un pievēršas paidagoģijai. Baleta skolas darbībai paplašinoties, domāts par savas studijas radīšanu, kas nepieciešams, lai darbs sekmētos vēl labāk.

Sarkangalvīte — Baiba Kundrāte, vilks lāča ādā — Margarieta Rozentāle

CEĻA VĀRDI

Mūsu dziļākais kaps nav vis zemē, bet gan cilvēku sirdīs.

Arabu sakāmvārds

o

... pretrunīgākas ir kritikas, jo vairāk mākslinieks ar saskaņā pats ar sevi.

O. Uailds

o

Mākslas darbi ir bezgala vientuļi un visgrūtāk sasniedzami ar kritiku. Ticai ar mīlestību tos var sasniegt, paturēt un saprast.

R. M. Rilke

o

Tiklīdz dvēsele atklāj savas esmes izcelsmi, zūd viss rūgtums.

Emersons

Kā nodrošināt pabalstus bezdarba gadījumā
Kas jāzina, lai nekļūdītos mantošanas lietās
Kas jāzina Kanadas pavalstniecības pieprasītājiem
Ko sola lauksaimniecība
Kā izmantot banku pakalpojumus

LASIET ATBILDES IZDEVUMĀ:

Rokas grāmata un pilnīgs kalendārs 1954. g. latviešiem Kanadā un ASV

Redaktori: Kanadā mag. iur. A. SVENNE
ASV: Dr. J. VOLMARS un J. KADILIS

Daudz vērtīgu rakstu un ziņu: Organizāciju adreses ● Termini ● Astronomiskās ziņas ● Svari un mēri ● Laiku un termometru salīdzinājumi ● ASV un Kanadas administratīvie iedalījumi ● Galvaspilsētas un saīsināti apzīmējumi ● **Kanadas un ASV pasta tarifi**

Bez tam: 80 jautājumu ASV pavalstniecības pieprasītājiem ● Kur un kā rast līdzekļus bērnu studijām ● Pie kādām iestādēm jāgriežas pēc palīdzības ● Kādi dokumenti vajadzīgi ceļojot utt.

Nepaaugstinot cenu, 1954. g. izdevums palielināts par divām iespiedu loksnēm (sakarā ar to grāmata iznāk oktobra vidū). Krājiet rokas grāmatas gadskārtējos izdevumus. Pagājušā gada izdev. pilnīgi izpārdots. **Pasūtiniet laikus tieši apgādā vai savā grāmatnīcā. Pasūtinot apgādā, pasta izdevumi nav jāmaksā. Cena $1.50.**

J. KADIĻA APGĀDS
620 W. 189th Street, New York 33, N.Y., U.S.A.

Grāmatu apgādā A S T R A
jau iznākusi ZENTAS MAURIŅAS eseju grāmata
PILSĒTAS UN CILVĒKI

Šī kultūras tradicijām bagāto Reitumeiropas pilsētu un izcilo mākslas personību raksturojumu un pārdomu grāmata tās daudzkrāsainās izteiksmes un dzirdās valodas dēļ būs tuva un mīļa katram lasītājam

Mākslinieka A. Nuliša vāka zīmējums

Kanadā un ASV iesieta $3.45, broš. $2.75 tā ar M.O., čeku vai naudu aploksnē pasūtināma vai pērkama pie apgāda vad. ANNAS TICHOVSKAS, 129 Indian Rd., Toronto, Ont., Canada Tel. LL 8682. Grāmatu apgāds ASTRA

LATVIEŠU
PĀRTIKAS PREČU TIRGOTAVA
atvērta līdz plkst. 8 vakaros
WIDMER GROCERY
10 WIDMER STR., Toronto. Tel.: EM 6-2434
Divi bloki austrumos no Spadina Ave, pie King ielas
A. KŪLAINIS & I. JANKOVSKIS

Dr. RICHARDS ŠULTMANIS
pieņem slimniekus un apmeklē mājās —
RAXLEN KLĪNIKĀ, TORONTO, 500 PARLIAMENT ST.
Pirmdienās no plkst. 9—12, 1—4 un 6.30—8.30 vak.
Otrdienās no plkst. 1—4 pp.
Trešdienās no plkst. 9—12 un 1—4 pp.
Ceturtdienās no plkst. 9—12
Piektdienās no plkst. 9—12, 1—4 un 6.30—8.30 vak.
Sestdienās no plkst. 9—2 pp.
DZEMDĪBU PALĪDZĪBA
Tel. klīnikā — PR 4467, mājās — MI 8880

Dr. P. BĀRDIŅŠ
Pieņem slimniekus 740 SPADINA AVE, (pie Bloor) TORONTO no plkst. 5—7 pp. Pārējā laikā pēc vienošanās pa telefonu:
Kabinetā RA 7203, mājās KE 5628
Rentgens. Elektrokardiografs. Laborat. izmeklējumi — kabinetā.
Operācijas, dzemdības utt. — The Doctors Hospital un Western General — slimnīcās

DR. JĀNIS KAROLS
LATVIETIS
Praktizējis Latvijā, Vācijā un Kanadā. Sniedz dzemdību palīdzību. Slimniekus pieņem TORONTO, 404 DELAWARE AVE no 9—11 un no 5—7. Izņemot trešdienas. Toronto, tel. OL 1681.
Ar Harbord tramvaju līdz Halam ielai

Dr. GUNDARS DRILLIS
M.D. — L.M.C.C.
780 Main St., East, HAMILTONĀ
DZEMDĪBU PALĪDZĪBA
pieņem no 2—4 un 7—8 un pēc vienošanās, tel. 9-6634

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ar ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē SPECIĀLISTS IEKŠĶIGĀS, SIEV IEŠU UN VENERISKĀS SLIMĪBĀS (158)
3537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal
Runā vāciski un krieviski Pieņem no 3—9 vakarā

Dr. K. ZYMANTIENE
ĀRSTE — CHIRURGE
Toronto, 430 Dundas St., W. Tel. EM 6-5798 (pie Huron ielas)
PIEŅEMŠANAS LAIKS 1—4 un 5—8 pp.
RUNĀ LATVISKI UN VĀCISKI (96)

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(L I E T U V I E T I S)
Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)
Zvanīt MI 2003 pēc norunas 9—5 pp. katru dienu
Runā vācu un slavu valodas

Kanadā mūs iepriecina neierobežota satiksme

Kanadā dzīvojošiem ir tiesība ceļot tikpat labi kā Kanadā, tā arī ārpus Kanadas. Mūsu valdība mums neierobežo ceļošanu.

Ceļošanas neierobežotība ir viena no demokratijas izpausmēm, kas padara Kanadu par patīkamu zemi

O'Keefe's

O' KEEFE's BREWING COMPANY LIMITED

Ilona Lappo

VERAS KEIŠS
OTRAIS ATKĀRTOTAIS AUDZĒKŅU
BALETA VAKARS
Pianiste EDITE TIMERMANE
Svētdien, 18. oktobrī, plkst. 7 vakarā
sv. Andreja baznīcas zālē
Ieejas kartes pieaugušiem $1.00, skolēniem $0.50
stundu pirms sarīkojuma pie kases

Daira Sproģe

Visāda veida RAKSTĀMMAŠĪNAS
ar un bez latviešu taustiņu iekārtām, uz visizdevīgākiem maksāšanas noteikumiem no krājuma piesūta bez kavēšanās
ALEKSANDRS KĀNBERGS
596 Sherbourne St., Toronto, Ont.,
Latvijas amata meistara

Latviešu dāmas! Eiropas friziere
KAPSI'S HAIR STYLING
113 MAC PHERSON AV.
Starp Yonge St. un Avenue Rd
Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krasošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. KI 4585
runā vāciski, krieviski un zviedriski

Eglītis
Kaļķu ielas Eglītis atkal strādā!
R. EGLĪTIS
APAVU DARBNĪCA
Ortopēdiskie un modes apavi
1382A BATHURST ST. TORONTO
Tel. ME 9711 (506

HEINTZMAN un CO KLAVIEŖU TĪRSKAŅOTĀJS
J. MEDNIS
Tel. GE 3109, GL 1326, Toronto, (Latvijas Konservātorijas absolv.) piedāvā savus pakalpojumus kā klavieru tīrskaņotājs, remontētājs un eksperts.
Pērkot klavieres no augšminētās firmas 15 proc. atlaide.
Lietotas klavieres pēc izvēles.

W. R. GAMBLE
Reale Estate, Grand Valley, Ont.
100 AKRU SAIMNIECĪBA,
95 akri apstrādājami, labas ēkas, laba nenoplicināta zeme
Cena $7.000, iemaksa $2.000
Iespējams atpirkt ļoti labu nedzīvo inventāru uz izdevīgiem noteikumiem.
PIEDĀVĀ:
ALFRĒDS APSE
R. 2. Lurel, Ont.

W. R. GAMBLE
Reale Estate, Grand Valley, Ont.
150 AKRU SAIMNIECĪBA,
120 akru apstrādājami, pārējais ganības. Dīvojamā ēka ar visām modernām labierīcībām, kūts labā stāvoklī, tuvu pilsētai pie labas satiksmes ceļa.
Īpašnieks izbeidz saimniekošanu, steidzami pārdod.
Cena $10.000, iemaksa $3.000
(iespējams zemāka) ļoti izdevīgi nomaksas termiņi
PĀRSTĀVIS:
ALFRĒDS APSE
R. 2. Lurel, Ont.

J. KREIĻA
FOTO DARBNĪCA
izdara uzņēmumus iepriekš pieteiktus pa tālruni
PIEŅEM REMONTĀ
FOTO APARĀTUS
FILMAS ATTĪSTA UN KOPĒ
445 PAPE Ave, TORONTO
Tel. HA 3800

Mācies labi samaksāto METINĀTĀJA ARODU
pie Canada Welding Cannon and Balsam, N., Hamilton Ont.,
Dienā no plkst. 8.00—5.00
Vakaros no plkst. 5.00—9.00
Kursa ilgums 80 stundu (praktiski). Zema mācību nauda. Augstākais atalgojums daudziem latviešiem. Sarakstīšanās latviski.
Tel. darbnīcā 4-1284, mājā 2-8537 (325)

GLOBE CONSTRUCTION
steidzīgi vajadzīgi mūrnieki un strādnieki
Zvanīt N. Dzedziedim
Toronto, RO 2651
pēc plkst. 6 vakarā

S H A F E R' S
DĀRGLIETU UN PULKSTEŅU L A B O T A V A
Ātrs un garantēts darbs
372 College St., Toronto
Tel. RA 9746

Dr. A. RATINOV
Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas reumatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
479 1/2 EUCLID AVE, RA 6708
TORONTO (552)

Dr. S. V. FEINMAN
Vīnes universitātes ārsts-chirurgs
Tel. LL 5739.
Pieņem 1.30 — 3 pp. un 6—8 vak.
251 CRAWFORD St.
(Dundas stūrī) Toronto.
Runā vāciski up krieviski

Dr. MICHAEL BALKANI
spec. sieviešu slimībās un dzemd. palīdzībā.
202 St. CLAIR AVE pie Avenue Rd. Toronto, pieņem slimniekus. Tel. RA 9632 un HU 8-7841

Dr. B. DOBAI
ARSTS-CHIRURGS
465 Bloor St. W. Toronto, Ont.
Kabinetā pieņem no 10—12 un 3—7 pp. un pēc norunas pa tel.
MI 8821
RENTGENA UZŅĒMUMI

Dr. JĀNIS REKAI
un
Dr. PAULS REKAI
Budapeštas Vispārējās Slimnīcas chirurģisko un iekšķīgo slimību nodaļu bijušie galvenie ārsti
219 St CLAIR Ave, W.
Toronto, Ont
Iepriekšēja telef. pieteikšanās:
RA 0237 — MI 2395 — PR 3675
Runā vāciski (522)

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 DUNDAS St., W.
Spadina stūrī.
Zvanīt EM 8-9038, Toronto
(168)

Jāņa Niedras I. skolēnu vakars
SV. ANDREJA BAZNĪCAS ZĀLĒ, 23. OKT., PL. 8 VAKARĀ
PIEDALĀS:
Ellena Kuuskue (soprāns), **Otomārs Pello** (bass), **Augusts Kalniņš** (ten.), **Olģerts Rūtentāls** (barit.), **Juris Tērauds** (baritons)
Pie klavierēm ERIKA FREIMANE
Ieeja $0.50

Mag. iur. K. KAMPE
pie O. E. CARSON Ltd., Realtors
490 COLLEGE ST. TORONTO. TEL. PR 3313
● Piedāvā mājas visos pilsētas rajonos par dažādām cenām un dažādām iemaksām. ● Aizdevumu sagāde līdz $2.000 un zemiem procentiem līdz 2 gadiem. ● Pieņem īpašumus pārdošanai. ● Padomi un palīdzība juridiskos un citos jautājumos bez atlīdzības
STARP CITU PĀRDOŠANĀ:
PARKDALĒ — 22 gadi veca atsevišķa ķieģeļu (solid rug brick) māja, 7 istabas divos stāvos, ūdens un ešlas apkure, dubultgarāža. Reti laba izskata māja. Prasītā cena $17.800.
HIGH PARK rajonā — 8 istabu atsevišķa ķieģeļu (solid brick) māja, ūdens apkure. Prasa $16.000 ar $4.500 iemaksu.
DANFORTH — PAPE rajonā — 8 istabu 30 gadu veca ķieģeļu māja, izīrēta. Prasa $12.500 ar $2.000 iemaksu.
LANSDOWNE — DUPONT rajonā — maza atsevišķa māja labā stāvoklī, 7 istabas, 2 virtuves, ūdens-ešlas apkure, dubultgarāža. Prasa $10.900 ar $3.000 iemaksu.

DV TORONTO NODAĻA
RĪKO PIEKTDIEN, 23. OKTOBRĪ, PLKST. 20.00
DV NAMĀ, 123 HURON ST., TORONTO
KARAVĪRU PAAUDZES RAKSTNIEKA
ILMĀRA BATRAKA
DARBU VAKARU
Visi tautieši laipni ielūgti. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem
Saviesīga dzīve pie tējas galda, dejas

Toronto Eiropiešu Rakstāmmašīnu veikals,
īpašn. Hamburgas rakstāmmašīnu meistars
K. LANGVIŠS
Apkalpojam latviešu valodā pēc plkst. 6 vakarā
Pārdodam uz nomaksu sākot ar $29.50 lietotas rakstāmmašīnas. Rakstveida garantija. Labojam visādu tipu eiropiešu un amerikāņu biroja rakstāmmašīnas. Biroja piederumi un tulkojumi
R. GELBINOVIČS,
York Business Machines
678 ST. CLARENS AVE, TORONTO, TEL. LO 0524

REAL ESTATE LTD.
A. W. FARLINGER
MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD
JUMS PIEDĀVĀ:
ROGERS RD. — DUFFERIN divstāvu atsevišķa mūra māja, moderna silta gaisa apkure, 2 mod. virtuves, 2 mod. vannas ist., laba satiksme un iepirkšanās. Pilna cena $14.600.
BLOOR — RUNNYMEDE 6 ist. mūra māja, silta ūdens apkure, iebraucamais ceļš un garāža, iemaksa un cena pēc vienošanās.
ANNETTE — JANE (Baby Ponevnī) atsevišķa 6 ist. ķiegeļu māja, ūdens-ešlas apkure, ar izbūvētu pagrabu, 1 virtuve, 2 vannas, privāts iebr. ceļš un garāža. Iemaksa $5.000, atlikušais maksājums — viena obligācija uz 10 gadiem.
Sīkāku informāciju māju pirkšanas un pārdošanas lietās un aizdevumu sagādē Jums sniedz (182)
VOLDEMĀRS KĻAVIŅŠ
2475 BLOOR ST., W., TORONTO
Tel. MU 8151, mājās MI 4561

DEJU STUNDAS
N. ŠVĀNEBACHS
1 FIRST AVE, TORONTO, ONT.
HA 6978 RI 5697
Kursi iesācējiem, labpratējiem un privātas grupas. Privātstundās pieteikšanās katrā laikā

ŽĀVĒTUS ZUŠUS
izsūtu uz visām ASV un Kanadas vietām katrā vairumā, sākot ar 10 mārciņām
Laipni lūdzu jūsu pasūtinājumu
A. ROZE
10 WIDMER, St., Toronto, Ont., Canada

KLAVIEŖU BŪVĒTĀJS
A. KLAVIŅŠ
skaņo, labo, modernizē klavieres, dod lietpratēja padomus klavieŗu pircējiem
TORONTO, 90 LONDON ST, Tel. KE 8609
Pastāvīgi krājumā lietotas klavieres (440)

DANIEL D. STOKAL
B.A.
Tienesis. Advokāts, Notārs
Runā slavu valodas
221 VICTORIA ST., ROOM 204
Birojā EM 6-1681
Mājās LY 5797, Toronto

DIVI BRITU VIRSNIEKI NOZOG VĀCU ĢENERĀLI

2. PASAULES KARA „HUZĀRU STIĶIS": DIVI BRITI NOZOG KRĒTAS SALAS VIRSPAVĒLNIEKU. — 22.000 DURKĻU LIELĀ VĀCU ARMIJA VELTĪ MEKLĒ SAVU ĢENERĀLI.

Vēl nepilnus 25 gadus vecie britu majori Stenlejs Moss un Patriks Fermors savā atvaļinājuma laikā Kairo izdomāja fantastisku projektu: nozagt vāciem ģenerālmajoru Kārli Kreiju, kūļa vārds kļuva pazīstams Ļeņingradas ielenkumā, bet kurš toreiz bija vācu okupētās Krētas salas virspavēlnieks. Ja plāns izdotos, Krētas salā novietotā 22.000 vīru lielā vācu armija būtu piemuļķota, vācu prestižs Vidusjūras telpā sagrauts, un okupēto tautu miljoni reiz dabūtu veselīgi pasmieties.

Bet ļaudis, kuri smaida, vairs nav nobažījušies par savu nākotni.

Kādā 1944. g. februāra naktī partizāniem Krētas kalnos pievienojās majors Fermors, jauks īru jauneklis, studējis grieķu valodu. Majors vācu pārvaldītajā salā nolaidās ar izpletni. Viņa līdzgaitnieks majors Moss nepaspēja izlēkt no lidmašīnas, kad tā iekļuva biezos mākoņos, kādēļ bija spiests atgriezties lidlaukā. Nākošo sešu nedēļu laikā Moss pārlidoja Krētu desmitām nakšu, bet nesaņēma signālus nedz no Fermora, nedz grieķu partizāniem. Tad parašuta vietā M. izvēlējās jūras ceļu un kādu nakti, vācu patruļlaivu netraucēts, laimīgi piestāja Krētas krastā un devās uz partizānu slēpni, kur satika maj. Fermoru un bezbailīgu partizānu izlasi. Tikai rītausmā, visu nakti kāpelējot pa bīstamām klinšu tekām, viri sasniedza partizānu novietni kalnos. Nākošās divi naktīs grupa devās uz ziemeļiem, pa dienu atrazdama viesmīlīgas slēptuves ciemos. Kad bija sasniegta Herakleiona, Krētas galvaspilsēta, blondais Fermors ar apdedzinātu korķi nosmērēja savas ūsas, uzvilka noskrandušas bikses, ap galvu apsēja kabatas lakatiņu un devās meklēt partizānu „Mikī". Akaumiami, jo Mikī, kurš dzīvoja vācu ģenerālim Kreijam tuvos kaimiņos, varēja sniegt sīkākas ziņas par ienaidnieka virspavēlnieku.

Fermors pārliecinājās, ka ģenerāļa nolaupīšana viņa dzīves vietā neiespējama: vasarnīcu apjoza elektrībai pieslēgtu dzeloņstiepļu žogi, turklāt to apsargāja asins suņi un bruņota sardze. Četrās dienās Fermors pa Mikī mājas logu izspiegoja visu, kas notika ģenerāļa vasarnīcā un ieguva pārskatu par ģenerāļa ikdienas gaitām: ik rītus, noteiktā laikā, virspavēlnieks izbrauca uz 5 jūdzes attālo stāba mītni, no kurienes atgriezās tikai vēlu vakarā. Vienīgā iespēja piekļūt ģenerālim bija nolaupīt viņu atceļā. Izlūkojuši ceļa posmu, Fermors ar Mikiju atrada tanī izdevīgu asu pagriezienu, kur ikviens auto braucējs bija spiests atlaist gāzes pedāli un pievilkt bremzes.

Sazvērnieki atgriezās partizānu slēpnī, lai apspriestos ar Mossu. Plāna izvēsanai bija nepieciešami vēl 12 viri: 8 vajadzēja novietot grāvjos, gar ļielceļa malu, 4 bija jāziņo ģenerāļa tuvošanās. Abi britu virsnieki, tērpušies vācu žandarmu formās, gaidītu uz ceļa. Nepieciešamos vācu formaļ tērpus „ieguva" partizāni. Mikija sieva iešūdināja formas tērpos indes tabletes, — katram gadījumam, ja vāci viņus notvertu.

Tomēr vācieši bija uzoduši, ka okupētajā salā uzturas angļi, un norīkoja pastiprinātu patruļdienestu salas aizdomīgāko vietu pārmeklēšanai.

Jurģos, 23. aprīlī, sagatavošanas darbi bija tiktālu paveikti, ka iecerēto plānu īstenoja jau nākošajā naktī. Bet tieši tad ģenerālis Kreijs trīs vakarus pēc kārtas no stāba pārradās mājās jau pirms saules rieta. Ceturtajā naktī, kad saule bija norietējusi un iestājās dziļa krēsla, bet ģenerāļa vēl nebija mājās, briti izšķīrās — šonakt vai nekad. Divpadsmit partizāni iepēma savas vietas. Pagāja pusstunda, stunda, līdz beidzot nakts tumsā tālumā iemirdzējās ģenerāļa auto lukturu lēkājošā gaisma.

Kad vācu auto bīstamajā ceļa pagriezienā samazināja ātrumu, Fermors ar Mossu vācu tērpos nostājās uz ceļa un signālizēja apturēt mašīnu. Tad Fermors aši atvāra labās puses durvis un izrāva ģenerāli uz ceļa. Vācietis sīksti pretojās, bet ar partizānu palīdzību viņam sasēja rokas un novietoja auto aizmugurē. Šoferi, kad tas tiecās pēc pistoles, apklusināja Moss un iemeta grāvī. Fermors uzlika sev ģenerāļa formas cepuri un apsēdās automašīnā blakus Mosam, kurš pārņēma stūri. Divi krētieši, Pētermanis un Tijrakis novietojās aizmugurē, ieņemdami vācu ģenerāli vidū.

Jau pēc neliela gabaliņa viņi redzēja uz ceļa vācu patruļu, vicinot sarkanu vējlukturi. Trijrakis pielika ģenerālim pie ribām savu kalniešu dunci, uzskatāmi norādīdams, kas notiks, ja viņš iedrošināsies saukt pēc palīdzības. Moss palēninaja auto gaitu, lai patruļa redzētu ģenerāļa standartu mašīnas priekšā un pabrauca tai garām. Kad ģenerāļa nolaupītāji tuvojās ģenerāļa vasarnīcai, atvērās iebrauktuves apsargātie vārti un sardze salutēja. Moss skaļi uztaurēja, bet Fermors mēmi pastiepa roku, norādīdams, ka neiegriezīsies pagalmā, bet brauks pa ceļu tālāk. Sardze saprotoši atdeva godu savam „virspavēlniekam".

Šajā naktī drosmīgie viri aizjoņoja garām 22 vācu kontrolpatruļām. Kritiskākais ceļa posms viņiem bija Herakleiona, ko tie sasniedza tieši tanī laikā, kad galvaspilsētā beidzās kinoteātru izrādes. Ielas pārpludināja vācu kareivji. Moss taurēja vienā laidā, vēršot vācu uzmanību. Ienaidnieka karavīri atdeva godu. Fermors, kura pavārds tagad bija Peddī, akmeņainu seju atņēma sveicienus.

Sapņodami par svinīgo uzņemšanu, kāda viņus sagaidīs Kairo, kad viņi tur ieradīsies ar lielo lomu, briti sasniedza kalnus. Te viņi pameta auto un devās kalnu tekās. Bet Kairo bija vēl ļoti tālu. Bija skaidrs, ka ikviens no 22.000 vācu armijas vīriem krustām šķērsām izokšķerēs 35 jūdžu plato un 165 jūdzes garo Krētas salu, meklēdami savu ģenerāli.

Jau nākošās dienas pusdienas laikā gaisu piešalca vācu izlūkkuģlidmašīnas, meklēdamas ģenerāli no putnu lidojuma. Lidmašīnas nometa brīdinātāja skrejlapiņas: ja trīs reiz 24 stundu laikā ģenerāļa Kreijs netiks atbrīvots, visi ciemati Herakleionas apkārtnē tiks noslaucīti no zemes virsus. Vācieši patiesi saspridzināja 900 gadu veco Anoijia pilsētu, zemlidojumos vēl sabumbojot tās drupas. Ik nakti briti ar savu gūstekni devās tālāk un tālāk salas dienvidaustrumu virzienā. Vācietis bija patīkams ceļa biedrs, mierīgi pacieta smagos nakts pārgājienus un nekurnēdams pildīja visu, ko abi britu majori no viņa prasīja.

14. maija naktī, turpat pēc triju nedēļu bēgļošanas, bēgļi saņēma caur vietējiem partizāniem ziņu, ka nākošajā naktī Rodakino pludmalē piestās laiva, kas viņus pārvedīs brīvībā. Nu bija jāpasteidzas. Stundām ilgi, nokusuši kā dzinējsuņi, viņi traucās augšup lejup pa kalnu kraujām, līdz ap pusdienas laiku sasniedza kalnāju virs Rodakino piekrastes. Zem viņiem — pludmalē — vāci bija uzcēluši novietni. Nepilnu jūdzi tālāk tālskats pavēra otru vācu nometni. Bet nu vairs neko nevarēja darīt, plkst. 9 bēgļi atstāja slēptuves un uzmanīgi devās lejup uz plūdmali, starp abām vācu nometnēm. Un tad sākās moku pilnā gaidīšana. Minūtes likās kā stundas, kamēr tālumā tikko sadzirdāma ieskanējās motorlaivas apslāpētā sanoņa. Tās bija jaukākās skaņas pasaulē . . .

Trīs dienas vēlāk, jau Kairo, abi angļi teica ardievas nozagtajam vācu ģenerālim. Pēdējo pārveda uz gūstekņu nometni Anglijā.

Par drosmīgo pasākumu ābi jaunie briti saņēma Nopelnā krustu — DSO, kas tūlīt pēc Viktorijas Krusta ir nākošais augstākais militārordenis Lielbritānijā.

Ģenerālis Kreijs šodien Vācijā nodarbojas saimnieciskā laukā un labprāt piemin Mossa un Fermora fantastisko avantūru, jo nozogot viņu, briti bija izglābuši viņam dzīvību: abus pārējos vācu ģenerāļus Krētas salā, pēc sabiedroto uzvaras, grieķu kara tribunāls notiesāja kā kara noziedzniekus. Tāds pats liktenis būtu piemeklējis viņu, ja diviem britu majoriem, pavadot Kairo savu atvaļinājumu no frontes dienesta, nebūtu ienākusi prātā ideja nozagt ienaidniekam pazīstamu ģenerāli, lai okupētām tautām būtu ko pasmieties . . .

Ksa.

KĀ ES KĻUVU KOMŪNISMA NODEVĒJS?

1947. gadā uz Rietumberlīni pārbēga Padomju militārās pārvaldes majors Grigorijs Klimovs. Šodien viņš ir Minchenē amerikāņu aizsardzībā, rediģē pretkomūnisma propagandas izdevumus, ko izplata Austrumvācijā. Dzimis 1917. g. revolūcijas laikā, majors Klimovs bija īsts „Staļina paaudzes" nerimtīgs cīnītājs. Kas viņu pamudināja meklēt brīvību Rietumos? Par to šajā rakstā stāsta majors Klimovs, atklājot padomju režīma nežēlību, viltu un izviršanu.

1944. g. jūlijā mani kā svešvalodu pratēju pārcēla no Ļeņingradas frontes uz Maskavu, kur apmeklēju institūtu, kurā sagatavoja darbiniekus aizrobežai. Tiku iedalīts vācu nodaļā, kur studējām visu, kas attiecas uz vācu armiju, raksturīgākās Vācijas novadu ierašas, virtuvi un dzērienus, mums mācīja, kādu Vācijas apgabalu iedzīvotāji neieredz vieni otru, kādēļ tas tā, un daudz citas lietas, kas atklāj vācu tautas un zemes īsto seju. Kursus nobeidzu 1945. g. un 8. maijā, kad Vācija kapitulēja, vēl atrados Maskavā. Dažas dienas vēlāk institūta vadītājs ģenerālis Bijasi man paziņoja, ka tiksu piekomandēts Padomju militārai pārvaldei Vācijā.

Duglas S-47 mani aizveda uz Berlīni, šo drupu pilsētu. No lidostas ar auto devos uz padomju militārās pārvaldes stābu Karlshortā — berlīniešu vidusšķiras ģimeņu mājiņu rajonu, kur modernās labierīcības pārsteidza ikvienu mūsējo. Mani iepriecināja labi uzturētās iekštelpas, kur viss likās tik spodrs, kamēr Padomjā dauzdās mājas nebija krāsu redzējušas 25 gadus un vairāk.

Nākošajā dienā apmeklēju okupētās Vācijas galvenā komandiera maršāla Žukova palīgu saimnieciskos jautājumos ģen. Šabaļinu, manu tiešo priekšnieku. Tas, ka ģenerāļa formas tērpu rotāja tikai nedaudzi ordeņi, bet krūšu labajā pusē mirdzēja Kompartijas Centrālās komitejas locekļa sarkanā nozīme, liecināja, ka ģenerālis nebija kaujas virsnieks, bet gan augsts partijas dūzis.

Laiski izskatījis manus dokumentus, ģenerālis, degunu braucidams, noteica: „Jūs, biedri majors, strādāsiesi kopā ar mani Sabiedroto Kontrolkomisijā. Par visām reizēm iegaumējiet, ka visi pārējie mūsu darba kolēģas Kontrolkomisijā ir kapitālistu spiegi. Tas nozīmē, ka jāizvairās no jebkādas personiskas pazīšanās ar viņiem. Runājiet, cik maz vien iespējams! Visām sienām te ir ausis! To vienmēr paturiet vērā! Jūs, biedri, kārtis spēlējat?" — „Nē!" — „Vai iedzerat?" — „Ierobežoti!" — „Hm, tas ir stiepjams jēdziens, bet kā ar sievietēm?" — „Esmu neprecējies!" Ģenerālis dziļi ievilka dūmu un domīgi kritizēja: „Tas nav labi, nav labi, ka Jūs neesat precējies, biedri major!" Es sapratu, ko viņš domā. Izņemot okupētās zemes, Padomju Savienība principā nekad nesūtīja uz ārzemēm neprecētus darbiniekus. Sievai bija jāpaliek dzimtenē par kīlnieku.

Citu rītu ģen. Šabaļins iedeva man kādu dokumentu akti. „Pārbaudiet tos un nodiktējiet dokumentu saturu mūsu slepeno lietu mašīnrakstītājai. Tiklīdz esat gatavi, tūlīt nododiet man visu atpakaļ!"

Es ieslēdzos slepenās daļas istabā un sāku lasīt: 2 vācu profesori, bijušie Hitlera Tautsaimniecības statistikas institūta vadoši darbinieki, ziņoja, ka nesen viņus aizturējuši amerikāņi un lidmašīnā aizveduši uz amerikāņu tautsaimniecības pretizlūkošanas daļas stābu Visbādenē, kur tie pratināti trīs dienas. Akti atradās arī amerikāņu nopratināšanas protokolu norakstī. Tā kā pēdējie bija ņemti no amerikāņu slepenām aktīm, man bija skaidrs, ka mums bija savi līdzstrādnieki pat amerikāņu stābā.

Dažas dienas vēlāk uz ģen. Šabaļina vārdu no amerikāņu stāba pienāca dokumentu sūtījums, kurā ļeņki mūs laipni informēja, ka sakarā ar vienošanos par Kontrolkomisijas locekļu savstarpēju informācijas apmaiņu Vācijas saimnieciskos jautājumos, viņi piesūta mums dažus ziņojumus. Pielikumā ņtradu tos pašus dokumentus, ko mūsu spiegi bija mums apgādājuši Visbādenē un kas tika atzīti par sevišķi slepeniem. Par gadījumu ziņoju ģenerālim, kurš domīgs atteica: „Jā, patiešām tie ir tie paši materiāli. Vai amerikāņi cenšas uzspiest mums savu draudzību? Tas laikam ir tikai kāds triks. Viņi visi ir spiegi!"

Drīz pēc tam amerikāņi ielūdza ģen. Šabaļinu uz apspriedi Frankfurtē p. Mainas, lai pārrunātu vācu I. G. Farben Industrie likvidāciju. Ģenerālis uzdeva man sastādīt līdzbraucēju sarakstu, to novest uz amerikāņu stābu un saruna tidmašīnas. Kad ierados ļeņku stābā, es sagatavoju uzrādīšanai savus personības dokumentus, bet sardze pat nepaskatījās, pamādama uz Izziņu biroja pusi. Priecādamies par labo izdevību izlūkot amerikāņu stābu, devos viens pa gaiteni tālāk. Visu istabu durvis bija plaši vaļā, tās bija tukšas un tikai dažas vācietes aptīrīja ēelpas. Uz durvīm bija piestiprināti uzraksti: Majors NN., pulkvedis MM., ar pēkšņi matījusi, ka viņas viru apstulbojot kāda 22 g. v. jaunava.

Un amerikāņu psihologs sniedz bažu pilnai sievai šāda satura presē publicētu atbildi, kas domāta savas ģimenes dzīves saturēšanai. visām sievām kā draudzīgs padoms

Vispirms Dr. K. norāda, ka tie ir maldi, ja Arlēnes kundze domā, ka arī viņas vīram tie 15 laulības kopdzīvē pavadītie gadi bijuši laimīgi. Ja tā tas tiešām būtu bijis, tad viņu šodien neapstulbinātu tā — otra. Daudzas sievas aplami domājot, ka laulības dzīve viņu vīriem laimīga vienkārši tādēļ, ka viņas šī dzīve apmierina. Tā esot bērnišķīga doma, ka, ja sieva ir laimīga savā laulībā, tad katrā ziņā tādam jābūt arī viņas vīram.

Vīriešiem esot vajadzīgas daudz vairāk „erotisko" kaloriju, lai apmierinātu izsalkumu, nekā sievietēm. Pats Dievs esot radījis vīriešu kārtas dzimumus ar apetīti atbilstošu mazam haremam vai gaņāmpulkam. Vīrietim šajā ziņā neesot liela starpība ar bulli vai ērzeli. „Es to saku pilnīgi atklāti," uzsver Dr. Krēns dienas laikrakstos publicētā rakstā, „jo sofistiskās amerikāņu sievietes vēl arvienu nav apjēgušas vienkāršos faktus, kādēļ sairst laulības dzīves.

Namamātes zinot, ka viņu vīri maltītēs patērē vairāk kartupeļu un gaļas nekā viņas pašas. Vīri vismaz 1000 kalorijas patērē dienā vairāk nekā viņu sievas, kuras pie tam ir visai laimīgas par vīru labo ēstgribu. Gluži tāpat vidusmēra vīrietim arī esot lielāka erotiskā apetīte nekā sievietei. Un šo patiesību sievas vai nu aizmirstot, vai vienkārši neievērojot. Šī problēma esot tik vispārēja, ka sievām jāuzsaucot: uzmostieties! Mācieties no dabiskām parādībām dzīvē. Govij nav tā erotiskā dziņa, kas ir bullim, saka Dr. Kr., tā apmierinās ar vienu vai divi pārošanām gadā. Bet ne tā bullis. Tiklīdz ganībās parādās jauna tele, bullis ir ieinteresēts par to. Tāda ir viņa radības uzbūve. Tāda pati tā ir vīrietim. Tāpēc, ja sievas vēloties novērst sev Arlēnai D. līdzīgas rūpes, ko viņa izmisusi pauž savā vēstulē, tad viņām jāgādājot, lai viņu viri būtu tik apmierināti mājās, ka viņiem nepallekot enerģijas mīlestībai ārpus tās. Tad viri nepametīšot mājas un sievas, un pēdējās būs novērsušas platonisko mīlu ģimenes dzīvē pēc četrdesmit gadu sasniegšanas. K.

Savdabīga pazīšanās

Boriss Begičevs, labsirdīgs un intelligents krievs, kas prot angļu valodu, 1929. gadā bija radio stacijas pārziņa palīgs Franča Jozefa zemē, apm. 700 jūdžu no Ziemeļpola. Šo staciju tur ierīkojusi Pad. Savienība.

Dzīve salā bija garlaicīga un vienmuļa, kamēr kādā oktobra dienā Begičevs uztvēra šādu intriģējošu ziņojumu:

„Šeit amerikāņu arktisko ekspedīcija . . . Atkārtojiet jūsu signālus . . . Kur jūs atrodaties?... Tas nozīmē, jūs esat tuvu Ziemeļpolam. Mēs neesam tālu no Dienvidpola. Mūs abus var apsveikt: šis īsviļņu radioraidījums ir varbūt garākais no vēsturē zināmiem. Es mēģināšu jūs sasniegt atkal. Mans vārds ir Džons Teners. Kāds ir jūsu vārds?"

Begičevs tikko spēja ticēt, ka saņemtais ziņojums nācis no tik liela attāluma. Vēlā rudenī viņš atkal ar Teneru apmainījās apsveikumiem. Arī decembra beigās Begičevs uztvēra draudzīgo signālu no amerikāņa, un šoreiz abiem viriem saruna bija garāka.

Teners pastāstīja Begičevam, ka viņš dzīvojot Sanfrancisko. Krievs vaicāja amerikānim par Džeku Londonu, kura darbus viņš zinot vai visus. Teners atbildēja, ka viņš, tāpat kā Džeks, ir uzaudzis pie Oaklandes ūdeņiem un ka arī viņš cienot Londona darbus. Begičevs pateica savu vēlēšanos apmeklēt Ameriku un Teners ieteica šo draudzību turpināt Sanfrancisko.

Teners bija attapīgs puisis. Par pazīšanās zīmi viņš ieteica krievam, kad būs viņu sasniedzis, šādu paroli: „Vai tiesa, ka jūs Džeka Londona Sarkano mēri esat lasījis 11 reizes?"

„Labi, tā būs mūsu pazīšanās parole," atbilda Begičevs.

Otrā Pasaules karā Begičevs bija virsnieks padomju armijā. Ienīdzams Staļina tiranniju, viņš dezertēja ar ģen. Vlāsova grupu un pievienojās Krievijas atbrīvošanas armijai, cīnījās pret komūnistiem. 1945. g. pavasarī pēc Vācijas sabrukuma viņa vienība devs rietumu virzienā, ai gūtu patvērumu pie amerikāņu bruņotiem spēkiem.

Begičevs uzzināja, ka amerikāņi pildot ar Staļinu Jaltā parakstīto nolīgumu: aiztur atbrīvošanas armijas piederīgos un nodod tos sarkanarmijai. Viņš ļoti labi apzinājās, ka arī viņam draud nāve vai ieslodzījums vergu nometnē.

Drīz viņu sasniedza ziņa, ka Vlāsovs sagūstīts un daļa viņa viru sarkanarmijas tanku ielenkta. Kopš tā laika katrs rīkojās par sevi. Arī Begičevs devās rietumu virzienā viens, pa naktīm ejot un dienās slāpstoties. Kādā novakarē viņš sastapa amerikāņu tanku, kas bija apstājies kādā meža ceļā. Pie tanka stāvēja seržants, kurš viņam vaicāja: „Vai jūs esat krievs."

„Jā," atbildēja Begičevs, paskaidrodams, ka viņš bēg no komūnistu karaspēka. Tai brīdī tankam brauca garām auto ar diviem padomju militārās milicijas viriem. Amerikāņu tanka kapteinis signālizēja krieviem apstāties un zīmju valodā piedāvāja viņiem nupat aizturēto bēgli. Milicijas viri zīmes saprata un tūdaļ arī rīkojās. Viens no viņiem izrāva pistoli un sauca Begičevam: „Kāp iekšā mūsu auto! Pasteidzies!" Begičevs jau gatavojās sekot pavēlei, kad izdzirda amerikāņu seržantu vaicājam: „Kaptein Tener, kas par lietu ar šiem krieviem? Liekas daudzi no viņiem viens otra necieš." Kapteinis paraustīja plecus un atbilda: „Kas gan šos krievus var saprast". Padomju milicis, vicinādams pret Begičevu pistoli, kliedza: „Kāp iekšā!" Nenolaizdams acu no ieroča, Begičevs sacīja angliski: „Vai ir tiesa, kaptein Tener, ka jūs esat lasījuši Džeka Londona Sarkano mēri 11 reizes?"

Teners izbrīnā īsu mirkli raudzījās viņā tad, pagriezies pret milici, strauji izgrūda: „Nē, es atbildēšu par šo vīru!" Viņš māja Begičevam un teica: „Iekšā, ziglī!" Teners un seržants sekoja viņam tankā, aizdarot tā lūku. Turpinot braucienu pa meža ceļu, Begičevcs pastāstīja Teneram, ka viņš, tāpat kā tūkstoši citu krievu karavīru, bēdzis no komūnistu „sarkanā mēra." Beidzot tanku apturēja. Smaidot Teners pasniedza Begičevam cigarešu paciņu un teica: „Begičeva kungs, mums jābrauc atpakaļ, domāju, no šejienes jūs droši varat doties tālāk. Ja kādreiz būsit Sav. Valstīs, neaizmirstait mani apmeklēt. Tad jūs varēsit man paskaidrot plašāk, kādēļ komūnismu saucat par „Sarkano mēri."

Begičevs pateicās kapteinim Teneram, abi sarokojās un bēglis devās tālāk mežainā ceļā.

Begičevam bēgšana izdevusies, jo gadu vēlāk viņš satikts Romā, kur šo notikumu pastāstījis. Nav gan ziņu vai Begičevs būtu sasniedzis ilgotās Sav. Valstis.

Fas

VAI VĪRIETI VAR SALĪDZINĀT AR SIEVIETI?

AMERIKĀŅU PSIHOLOGA PADOMI SIEVĀM VIRS 40 GADIEM

Hopkina preses sindikāts Amerikā nule publicējis presē pazīstamā amerikāņu psihologa un sociologa Dr. Džordža G. Krēna (Crane) rakstu, kā saglabāt laimīgu laulības dzīvi. Raksts ir visai raksturīgs ar to, cik drastiski un gandrīz ciniski zinātnieki atklāti apskata presē sociālus jautājumus.

Kāda 37 g. v. Arlēne D. bija lūgusi Dr. Krēnu sniegt viņai padomu šādā lietā: pēc 15 gadu laimīgas laulības kopdzīves, viņa pēkšņi matījusi, ka viņas viru apstulbojot kāda 22 g. v. jaunava.

Un amerikāņu psihologs sniedz bažu pilnai sievai šāda satura presē publicētu atbildi, kas domāta savas ģimenes dzīves saturēšanai. visām sievām kā draudzīgs padoms

Vispirms Dr. K. norāda, ka tie ir maldi, ja Arlēnes kundze domā, ka arī viņas vīram tie 15 laulības kopdzīvē pavadītie gadi bijuši laimīgi. Ja tā tas tiešām būtu bijis, tad viņu šodien neapstulbinātu tā — otra. Daudzas sievas aplami domājot, ka laulības dzīve viņu vīriem laimīga vienkārši tādēļ, ka viņas šī dzīve apmierina. Tā esot bērnišķīga doma, ka, ja sieva ir laimīga savā laulībā, tad katrā ziņā tādam jābūt arī viņas vīram.

Vīriešiem esot vajadzīgas daudz vairāk „erotisko" kaloriju, lai apmierinātu izsalkumu, nekā sievietēm. Pats Dievs esot radījis vīriešu kārtas dzimumus ar apetīti atbilstošu mazam haremam vai gaņāmpulkam. Vīrietim šajā ziņā neesot liela starpība ar bulli vai ērzeli. „Es to saku pilnīgi atklāti," uzsver Dr. Krēns dienas laikrakstos publicētā rakstā, „jo sofistiskās amerikāņu sievietes vēl arvienu nav apjēgušas vienkāršos faktus, kādēļ sairst laulības dzīves.

Namamātes zinot, ka viņu vīri maltītēs patērē vairāk kartupeļu un gaļas nekā viņas pašas. Vīri vismaz 1000 kalorijas patērē dienā vairāk nekā viņu sievas, kuras pie tam ir visai laimīgas par vīru labo ēstgribu. Gluži tāpat vidusmēra vīrietim arī esot lielāka erotiskā apetīte nekā sievietei. Un šo patiesību sievas vai nu aizmirstot, vai vienkārši neievērojot. Šī problēma esot tik vispārēja, ka sievām jāuzsaucot: uzmostieties! Mācieties no dabiskām parādībām dzīvē. Govij nav tā erotiskā dziņa, kas ir bullim, saka Dr. Kr., tā apmierinās ar vienu vai divi pārošanām gadā. Bet ne tā bullis. Tiklīdz ganībās parādās jauna tele, bullis ir ieinteresēts par to. Tāda ir viņa radības uzbūve. Tāda pati tā ir vīrietim. Tāpēc, ja sievas vēloties novērst sev Arlēnai D. līdzīgas rūpes, ko viņa izmisusi pauž savā vēstulē, tad viņām jāgādājot, lai viņu viri būtu tik apmierināti mājās, ka viņiem nepallekot enerģijas mīlestībai ārpus tās. Tad viri nepametīšot mājas un sievas, un pēdējās būs novērsušas platonisko mīlu ģimenes dzīvē pēc četrdesmit gadu sasniegšanas. K.

Ar smaidu caur kaplodziņu

IZSKAIDROJUMS

„Mana dzīve, pirms es sastapu jūs, bija viens vienīgs tuksnesis."

„Tā? Un tad tādēļ jūs dejojat kā kamielis?"

PIEREDZE RUNĀ

„Beidzot man izdevās dabūt darbu, tēt," par savu veiksmi priecīgi stāsta topošs aktieris.

„Tā ir kāda pavisam jauna luga, kuŗā man jātēlo vīrs, kas jau divdesmit gadu pavadījis kopā ar savu laulāto draudzeni."

„Lieliski. Sākumam arī tas ir labi. Drīz varbūt tu jau izkaposi lomu, kuŗā tev būs arī drusku jārunā."

Tālivaldis Dangavs

BALSIS SAVANĀ

STĀSTS

XIII

Bet es domāju savu, domāju, kādu stāvokli man ieņemt šai bezkaunīgā nodevībā. Varbūt bēgt ar meiteni? Varbūt iet un likt pa galvu pārvaldniekam? Un kā atbildi meklēdams, pagriezu seju pret Manuelitu.

Viņas lūpas atbildēja, uzklupdamas manai-mutei.

„Nez, vai viņa tik nemīl mani!" nu iešāvās man galvā, kad viņai atkal pagriezu savu profilu. Varētu gan bēgt, un tad apprecēt. Bet . . . Vēl vis nevar. Papriekš jānoskaidro grāmatās, vai kāds ievērojams zinātnieks ir precējies ar tik jaunu sievieti, ir apņēmis citai rasei piederīgu un devies laulībā ar tādu, kas stāvoklī?

Ja sitīšu pārvaldnieku, viņš brēks. Saskries peoni un nositīs mani. Nē, nē, arī tas neiet!"

Es domāju tālāk.

„Ir tikai viena izeja: jāturpina mans studenta joks līdz galam. Un kad tikšu sedlos, tad es būšu kungs!"

Nu teicu Manuelitai guareniski:

„Tu esi mīļā — maza, es esmu tuviča — liels," es uzcēlu viņu stāvus uz katres, lai mēs abi būtu viena auguma. Mīļi apkampu sku-ķi, kā to mēdz darīt zēni ar meitenēm, kuŗas izraudzījuši par sievām.

Tas viņai patika.

„E, porā! Cik labi!" dvesa meitene. „Edžapo — dari! skūpsti!"

Noskūpstīju arī; tad sacīju:

„Es nebēgšu nekur. Tava māte būs pārpratusi, jo nevienam nav vajadzīga mana dzīvība. Bet savu lādīti gan atstāšu pie tevis, kad jāšu prom. Glabā to labi. Kad pārjāšu, varbūt abi tad dosimies prom no šejienes."

„Prom! prom!" Manuelita atkārtoja. „Kur daudz akmens māju."

„Bet rītu es tevi iecelšu par kukaiņu lasītāju priekšnieci. Būsi lielā godā un visiem varēsi sacīt, ko vajag un nevajag darīt, tikai tu nedrīksti it nevienam teikt to, ko man pastāstīji. Labāk, lai neviens nezina, ka tu esi bijusi pie manis."

Viņa nobijusies ieprasījās, vai tad šai atkal tūliņ jāejot prom?

„Jāiet gan," es drusku pavēlīgi apstiprināju viņas aizdomas. „Tev labi jāizguļas, lai rītu būtu spējīga rīkoties."

Viņa paklausīja un aizgāja.

Pamodos, kad bija jau liela diena un kāds dauzīja pie durvīm Dauzoņa izrādījās pats pārvaldnieks.

It kā pārmezdams, viņš teica:

„Laudis jau gaida veselu stundu uz jums. Arī es. Vai tad nemaz nedomājat celties?"

Vēl pilnu muti žāvām, atbildēju:

„Jāizguļas. Kad būšu prom, gulēšana jāaizmirst. Bet kukaiņi uzzinājuši, ka vācēji sanākuši, taisni līdīs čupā, lai tos grābtu riekšavām."

Tā runādams vai muldēdams, biju arī saģērbies un gāju pārvaldniekam līdzi.

Pie viņa mājas stāvēja sievas, veči un pusaudži — nabagmāja un pagastskola kopā — ar groziņiem, kastītēm un kulītēm rokās, it kā taisītos uz sēņošanu. Visi skatījās uz mani trušu, pūču vai vepru acīm, un tikai no Manuelitas mutes atskanēja: „Labdien!"

Es sastingu uz vietas.

„Kas notika?" pārvaldnieks bažīgi ieprasījās.

Es klusēju, jo viņu vidū redzēju veceni, ko pārvaldnieks nosauca par vecu čību, un arī māti, kuŗa par parka baki gribēja iztirgot savu bērnu manai izpriecai, tad arī pašu upuri — skuķīti . . .

„Vai šie nav tie, kas bija dzemdējuši un izaudzinājuši tos, kas slēpa nūjas un mačetes aiz mugurām, gribēdami mani nosist?" es jautāju sevī, vērodams visus šos vecus un vecenes, šķībus, taisnus, liesus, tuklus . . .

„Vai šitie nederēs?" pārvaldnieks vēl bažīgāk iejautājās.

Es vēl klusēju.

„Un izpūruši un netīri," turpināju vērot, „tāpat kā parasti krievi, kas arī kā cūkas zvalstās paši savos mēslos," un nu tikai tagad pabargi noprasīju pārvaldniekam:

„Kāpēc viņi nesveicina mani?"

„Ah!" pārvaldnieks jautri izgrūda, tad norēcās uz lasītājiem un kā diriģents divas reizes novicināja rokas.

Kukaiņu lasītāji korī sveicināja:

„Buenos dias, señor!"

Nu pamāju Manuelitai ar pirkststu, lai viņa iznāk no pūlīša. Teicu viņai:

„Tā kā tu esi pieklājīga un mani pasveicināji, tad es tevi iecelu par kukaiņu lasītāju priekšnieci. Stāvi man klāt!" Tad izsaucu ārā arī skuķīti, kuŗu aizvakar mondongas iespundēja pie manis, un iecēlu to par palīdzi Manuelitai.

Nu devāmies prom: mēs ar pārvaldnieku pašā priekšā, aiz mums manas palīdzes, tūdaļ arī pārējā jaunatne, bet astē vilkās estansijas atliekas klibodamas, salīkušas vai atgāzušās, tā stumdamas vēderu pa priekšu kā piekrautus divriču . . .

Es tikko valdījos no smiekliem.

Iedams pārvaldnieks jautāja:

„Kādi kukaiņi visdārgākie?"

Heidelbergas studenta gars vēl nebija izbeidzies manī, to pat vēl uzkarsēja Manuelitas ziņa, ka pārvaldnieks tīko manu nāvi, nāca klāt arī smieklīgais veču gājiens aiz mums, un es stāstīju ziņkārīgajam blēdim:

„Laba cena turas skorpijoniem, tā no 75 centiem līdz 1 dolaram gabalā."

„15 līdz 20 guarani gabalā. Tas var iet. Tos var dabūt," otrs priecājās.

„Bet par vienu kubikcollu skorpijonu sulas var dabūt 100 dolaru," es meloju.

„2500 guarani par vienu-kubikcollu!" viņš paskaitījās manī, vai es tikai nestāstu niekus.

Centos uz mirkli pārakmeņot sejas vaibstus, un pārvaldnieks neko nenomanīja.

Tad viņš iesaucās nelaimīgi:

„Bet tā ir inde"

„He, inde" es pirgājos. „Vai jūs esat dzirdējis, ka no skorpijona kāds nomiris?"

„Neesmu vis."

„Nu,lūk! Tā ir sula, ko zinātāji izbazūnējuši par indi, lai citi viņiem nenoņemtu svarīgu ienākuma avotu," es viņam iebļāvu ausī.

„Tas var būt gan!" pārvaldnieks piekrita. „Tādas lietas mēdz notikt."

„Bet lai tas paliek tikai starp mums," es piekodināju.

„Vai jūs domājat, ka es iešu mūsu uzņēmumu ruīnēt?" viņš vai apvaicājās. „No, no no." Tad ziņkārīgi ievaicājās: „Kā sulu dabū ārā?"

„Dara tā: ar vienu roku satver asti, ar otru pašu skorpijonu. Iebāž dzeloni pudelītes kaklā, pietur, bet pats skorpijons jākustina uz augšu un leju kā pumpis, kamēr nav izpumpēta visa sula," es sniedzu pamācību.

Pēc šī paskaidrojuma pārvaldnieks sāka mīņāties un skatīties uz māju pusi.

„Pavisam aizmirsu," viņš ieteicās, „ka man kas darāms. Pavisam neatliekama lieta. Jūs jau te izsitīsit bez manis. Esiet stingrs! Lai jaudis neslaistās bez darba!" un aizmetās uz estansiju.

Nu izdalīju darbus: vecajai čībai un skuķītes mātei uzdevu lasīt skudras, resnajiem un klibiem ķert taurenus, līkajiem lēkāt pakaļ sieņāžiem, bet visiem pārējiem bāzt kulē katru kukaini, ko jyar satvert. Bet Manuelita staigāja no vienas grupas uz otru, sniegdama norādījumus. Šad un tad paslepšus viņa uzsmaidīja man. Taču vairāk par šiem smaidiem mani priecināja veco lasītāju tusnīšana un vaidēšana. Jo vismaz ar šīm moku vai grūtuma skaņām tie drusku man atmaksāja par savu bērnu vai mazbērnu nekrietno izrīcību pret manu personību. Es arī

Apdrošināšana Kanadā ir nepieciešama

Amerikas kontinenta ziemeļu daļā ir ieceļojis labs skaits latviešu bēgļu, kuŗi te atraduši mājvietu. Lielākā daļa gan dzīvo ASV, bet arī Kanadā latviešu skaits labi pārsniedz desmito tūkstoti.

Runājot par ieceļotājiem jākonstatē, ka ir liela atšķirība starp agrākiem un pēdējā laika ieceļotājiem. Agrāko ieceļotāju materiālais stāvoklis ir samērā labi nodrošināts: gandrīz vai katram pieder sava dzīvojamā māja pilsētā vai arī farma laukos, katram ir savs (pat arī vairāk) auto un konts bankā. Dolars še ir arī cilvēka vērtības mērauklа un tādēļ pēc tā tik ļoti sacenšas. Cilvēka sabiedriskais stāvoklis un izglītība nav bez nozīmes, bet vērtējumā tam ir daudz mazāka nozīme.

Latviešu ieceļotāji Kanadā to visu samērā ātri ir uztvēruši un, pie šāda atzinuma nākot, ieceļotājs parasti ķeras pie dolaru medīšanas, lai tikai ātrāk tiktu uz augšu. Negribu šo dolaru medīšanu ne nopelt, ne arī slavēt, jo cenšanās tikt uz augšu un kļūt materiāli patstāvīgam ir katra cilvēka dabiska tieksme. Še gribu norādīt tikai uz dažām galējībām, par kādām man ir nācies dzirdēt.

Parasti pirmais lielākais pirkums, lai pielīdzinātos agrākiem ieceļotājiem, ir auto, ģimenes cilvēki vispirms iepērk māju. Bet reti kāds pērkot pirmo auto še var samaksāt visu pirkuma cenu skaidrā naudā. Auto parasti ņem uz nomaksu un tad jau tas arī obligāti jāapdrošina.

Agrāk vai vēlāk auto tiek izmaksāts un tad apdrošināšana kļūst par pilnīgi brīvprātīgu lietu. Daudzi tad savas automašīnas apdrošināšanu arī izbeidz, lai varētu vairāk ietaupīt. Un te nu sākās taupība, kas var arī nozīmēt izšķērdību.

Mēs visi zinām, ka satiksme šajā zemē ir ļoti dzīva. Mazliet neuzmanības un sekas bieži vien ir sadursme. Ir labāk, ja vainīgais otra auto vadītājs, jo tad materiālos zaudējumus atlīdzinās, bet ko tad, ja vainīgs ir pats neapdrošinātās mašīnas īpašnieks? Tad jāzaudē sūri, grūti nopelnītie un iekrātie dolari, vai arī jāuzņemas parādu nasta. Ja satiksmes nelaime beidzās ar mašīnas vadītāja nāvi, tad ģimenes locekļi paliek materiālu grūtību priekšā. Kā brīdinājums še ir vietā, par to liecina statistika: 1952. gadā tikai Ontario provincē vien satiksmes nelaimēs nogalināto skaits pārsniedz tūkstoti.

Apdrošināšana pret slimībām un nelaimes gadījumiem Kanadā ir atstāta pilnīgi privātās rokās. Lielākos uzņēmumos un fabrikās nodarbinātie gan tiek apdrošināti, bet šī apdrošināšana ir brīvprātīga, no kuŗas var atteikties. Apdrošināšanai darba vietā jaunums ir tas, ka mainot darbu šis apdrošinājums tiek izbeigts. Mazākos uzņēmumos strādnieki vispār netiek apdrošināti. Ja tie vēlas apdrošināties, tas jādara pilnīgi privāti, daudzi to tomēr nedara, gan aiz nezināšanas, gan pasivitātes, gan arī taupības nolūkā, lai nebūtu katru nedēļu jāmaksā ap $1.00 (ģimenes cilvēkiem, kuŗi vēlas nodrošināt arī savus ģimenes locekļus, summa būs virs viena dolara nedēļā). Privātā apdrošināšana paliek spēkā arī mainot darba vietu ,bet apdrošināšanas prēmija tad jāmaksā pašam. Slimības vai nelaimes gadījumā apdrošinātais saņem brīvu ārstēšanu: zāles, slimnīcu un ārstu, kā arī slimības laikā vēl zināmu materiālu atbalstu, parasti 75 proc. no algas. Apdrošināšanas sabiedrību ir daudz un dažādi to noteikumi. Te negribu nevienu no tām ieteikt ,bet gan likt katram pie sirds un to pārdomāt, ka cenšoties ietaupīt katrs nevajadzīgi riskē. Kā brīdinātāji piemēri ir vairākkārt lasīti ziņojumi laikrakstos. Nupat arī laikrakstā LA bija aicinājums tautiešiem ziedot motocikla sadursmē cietušiem latviešiem — tēvam ar dēlu, kuŗu ārstēšanās slimnīcā pārsniegšot $2.000 un kuŗi nav bijuši apdrošināti. Ja varēja atlicināt dolaru motocikla iegādei, tad varēja atlicināt arī $1.00 nedēļā apdrošināšanas prēmijai. Ja būtu apdrošināti, tagad cietušajiem ārstēšanās būtu brīva un nebūtu jālūdz ziedojumi.

Zinu arī kādu citu gadījumu, kad nodarbinātais latvietis bijis privāti apdrošināts. Pēc laika viņš smagi saslimis un pagājuši 10 mēneši līdz atkal atveseļojies. Kā šis cilvēks pats pēc atveseļošanās izteicās, bez apdrošināšanas viņš būtu pazudis.

Slimības un nelaimes gadījumi nav gaidīti, bet neviens arī iepriekš nevar pateikt, kam un kad var kas notikt.

Taupiet uz cigaretēm, taupiet uz alkoholiskiem dzērieniem, bet ne uz apdrošināšanu!

J. R.

PADOMS ZEĶU PIRCĒJĀM

Zeķu fabrikanti izsakās diezgan neatzinīgi par caurmēra pircējiem. Tie apgalvo, ka dāmas pērk savu iemīļoto krāsu sezonu pēc sezonas, ignorējot pilnīgi varbūtību, ka tā maz piemērota kāju veidojumam un nav pieskaņota pārējam apģērbam. Dāmas nepapūlās pārbaudīt pēdas nostiprinājumu, lai zinātu, vai tas nav par garu, vai par īsu potītēm. Bieži tās viena un tā paša stipruma zeķi valkā kā vieglās sandalēs, tā ielas kurpēs. Pircējas neměģina arī pārliecināties, kāda garuma zeķes derīgas, bet vēlāk sūdzas, ka tās ir vai nu par īsu vai par garu.

Arī vārdi „gauge" un „denier" apmulsina caurmēra pircēju. Jāievēro, ka „denier" apzīmē diedziņu smagumu — jo zemāks ir „denier" skaitlis, jo smalkāka diega ir zeķes; „gauge" skaitlis norāda acu skaitu uz pusotras collas zeķu adījuma — jo augstāks ir „gauge", jo ciešākas ir adījumu acis. Vislabākās valkājamās zeķes ir 60 „gauge" un 15 „denier" nailons. Iecienīts ir arī un labi valkājas 66 „gauge" un 15 „denier". Tām, kam vajadzīgas tiešām labas zeķes ikdienai, ieteicam 45 „gauge" un 60 „denier" zeķes.

JAUNI ATKLĀJUMI MEDICĪNĀ

Dzīvnieku asinsvadi cilvēkiem

Amerikāņu chirurgiem izdevies aizstāt cilvēku artērijas ar dzīvnieku asins vadiem. Pašlaik pasaulē staigā 4 cilvēki, kuŗu artērijas piederējušas kādreiz teļiem vai cūkām. Viņi operēti apmēram pirms 6 vai 9 mēnešiem. Operācijas bijušas nepieciešamas, jo cietušo artērijas bija saplosītas nelaimes gadījumos vai arī sacietējušas un sašaurinājušās pārāk bīstamos apmēros.

Līdz šim valdīja likums, ka cilvēka ķermenis neuzņem cita cilvēka vai dzīvnieka audus, bet cenšas „aizņemto" daļu izstumt — iznīdēt. Tagad šī likuma iedarbība iznīcināta ar „aizņemto" audu speciālu iepriekšēju apstrādāšanu. Artērijas vispirms strauji sasaldē, tad sterilizē etilēna oksīdā. Izsausinātās artērijas uzglabā aizzīmogotos traukos zem vākuma īstabas temperātūrā. Tās ir lietošanas gatavībā, tiklīdz atmiekšķētas ūdenī. Saldēšanas un sterilizēšanas process īpatnēji iespaido artērijas, tā kā tās vairs ķermenis neatstumj, bet „pieciešē". Ievietotās artērijas tomēr nav „dzīvas". Ķermenis tās tikai izmanto jaunu audu radīšanai, jo pie lielā asins spiediena ķermenis nespēj radīt audus, kas spētu apturēt izplūdumu un pampumu. Dzīvnieku artērijas izlietotas pat līdz 6 collu garumam.

*

Divi Perū chirurgi ar 2000 gadu veciem chirurģiskiem instrumentiem palīdzējuši kādam pacientam atgūt runas spēju. Francisko Reyes un Esteban Rocca ļoti interesējušies par seno peruāņu inku kultūras sasniegumiem, sevišķi chirurģijā. Pielietojot vecos inku ārstu instrumentus, kas izgatavoti no sudraba, kapara un dzelzs lējuma, tiem izdevies panākt operācijas priekšzīmīgu norisi. Instrumenti iegūti no kāda mūzeja un rūpīgi uzasināti, kā arī dezinficēti. Tie pasargājuši pacientu no liekas asinošanas, kāpēc operāciju izdevies pabeigt 14 minūšu laikā.

Saskačevanas galvaspilsēta Ridžaina piecdesmitgadniece

Ridažina (Regina), vidējās prēriju provinces Saskačevanas galvaspilsēta, šogad svin zelta jubileju. Piecdesmit gadu ir īss mūžs pilsētas dzīvē, un šodien R. ielās veido Saskačevānas provinci, bija Henrijs Kellseijs 1692. g., bet vēl pāris gadu simtenus pēc tam, šī province palika neapdzīvota. Vēsturē pazīd viens otrs ziņkārīga pētnieka vai iemaldījušās zvērādu tirgotāja vārds, tie bija tikai gaŗāmgājēji, jo pirmie pastāvīgie iedzīvotāji sāka ierasties tikai ap 1882. gadu. Tai pašā gadā arī taisīja pirmo dzelzceļu cauri prēriju dienvidiem. Sasniedzot vietu, kur šodien ir Ridžaina, strādnieki atrada tikai bifeļu kaulu kaudzi, kuŗu indiāņi sauca Wascana.

Šī „kaulu kaudze" drīz vien mainīja savu izskatu un kļuva satiksmes un saimnieciskais centrs. Šo ciemu nosauca Regina par godu ķēniņienei Viktorijai uz viņas meitas princess Luīzes priekšlikumu, kuŗu gubernātors lords Lorne apstiprināja, dzerot kafiju uz Kvēbekas citadeles terases. 1903. g. Ridžainas iedzīvotāju skaits bija pieaudzis uz 3000 (ievērojams skaitlis mazapdzīvotu prēriju provincēs tai laikā), un tā varēja ierindoties Kanadas pilsētu pulkā, un 1905. g. jaunizveidotā province to izvēlējās par galvaspilsētu. Šī iemesla dēļ šogad arī nenotiek lielas svinības, kas Ridžainai pienāktos, un tās apvienos ar Saskačevānas galvaspilsētas zelta jubileju pēc diviem gadiem.

Braucot no Vinipegas uz rietumiem, izzūd pakalni, sākas līdzenums, kas stiepjas tālu Saskačevānas provincē. Visa Saskačevāna nav tik līdzena, tās ziemeļu daļa, kā arī rietumu pierobeža ar Albertu ir kalnaināka. Šis līdzenums, kuŗa sirdī atrodas „Ķenipienes Pilsēta" ir augligākais provinces apgabals, un Saskačevāna ir pazīstama kā kviešu ražotāja. Farmas šeit ir lielas un farmeŗi ir bagātākā iedzīvotāju šķira. Tie parādās savās farmās tikai divi reizes gadā: iesējot kviešus un ievācot ražu. Ziemas tie mēdz pavadīt Foridā vai Kalifornijā.

Salīdzinot ar citām Kanadas 5 provinču lielpilsētām, ko esmu sava ceļojuma laikā varējusi vērot, Ridžaina ir daudz mazāka, klusāka un arī tīrāka pilsēta. Klusums, tīrība un miers valdīja tās platajās ielās un saule lēnām tuvojās horizontam, raidīdama pēdējos starus pāri fabrikas dūmu neaptraipītajām debesīm, kad pēc 4 diennakšu ilga ceļojuma sasniedzu sava ceļojuma mērķi — Ridžainu. Pilsētā nav fabriku un tramvaju.

Ridžainas skaistums ir Legislative Building, kuŗu šejienes iedzīvotāji nepareizi sauc par parlamenta ēku. Kur 1882. gadā bija tikai bifeļu kaulu kaudze, tur 1953. gadā zied puķes un zaļo koki. Koki, apstādījumi un puķes zaļo un zied visu vasaru, un līdz ar stalto parlamenta ēku, rada krāšņu panoramu.

Ridžainā iedzīvotāju skaits nav liels; bet tas ir diezgan raibs— dzird slavu valodas un franču, visvairāk vācu, bet pavisam maz latviešu. Pilsētā ir tikai divas latviešu ģimenes. Tāpēc arī šī pilsēta latviešiem pavisam maz pazīstama.

Antonina Bula

APDROŠINĀŠANAS POLISES

TREKNAIS TEKSTS JUMS DOD, BET SĪKAIS ŅEM ATPAKAĻ. KĀDĀ MĒRĀ JŪS VARAT UZ TĀM PAĻAUTIES?

Ikviens tautietis šinī kontinentā būs novērojis, ka visa zeme ir pārklāta ar biezu dažādu apdrošināšanas sabiedrību tīklu. Sabiedrību aģenti piesūta vilinošas vēstules, apmeklē mājās, piesolot dāvanas, ja jūs sevi un ģimenes locekļus apdrošināsit. Sabiedrības zeļ no apdrošināto iemaksām, ko liecina arī sabiedrību vairākstāvu celtnes katrā pilsētā. Saprotams, ka zemēs, kur nav nokārtota sociālā apdrošināšana pēc mums pazīstamiem Eiropas principiem, dažāda veida apdrošināšanās ir vēlama un pat nepieciešama. Bet apdrošinoties, jāievēro arī risks neko nesaņemt tādos nelaimes gadījumos, pret kuŗiem cilvēks ir apdrošinājies.

Ļoti interesants rakstiņš parādījies Reader's Digest septembra mēneša numurā. Raksta autors ir Džons Alens Apllemens. Sniedzam šī raksta saturu mūsu lasītājiem.

Savā mājā Teksasas valstī Lannī Bonī gatavoja sev vannu. Tam bija liktenīgas sekas, bet Lannī ieguva nemirstību likumu grāmatās.

Lannī vannas istabā atradās gāzes ūdens sildītājs. Pēc vannas Lannī sāka justies slikti, par ko vainoja no ūdens sildītāja izplūdušās gāzes. Pēc kādas stundas Lannī nomira.

Lannī bija domājusi, ka viņa ir apdrošināta pret nelaimes gadījumiem, bet vēlāk izrādījās, ka šī apdrošināšana diezcik labi nedarbojas. Katrai šāda veida polisei ir dažādas izņēmuma klauzulas un zināmos gadījumos par jūsu ciestiem nelaimes gadījumiem nemaksā. Bieži vien apdrošināšanas sabiedrības nemaksā nāves vai darba nespējas gadījumos, ja tam kā sekas bijusi saindēšanās ar gāzes ieelpošanu. Lannijas apdrošināšanas polisē gan šādas klauzulas nebija, bet apdrošināšanas sabiedrība atrada citu ieganstu nemaksāt.

Sabiedrība paskaidroja, ka tai nav pienākums maksāt, jo polisē paredzēts, ka sabiedrība nav atbildīga, ja nelaime cēlusies no indes. Gāzes ūdens sildītāja lietotā gāze ir indīga, Lannija tādēļ mirusi no indes, un sabiedrībai nav pienākuma maksāt.

Lannī mantinieki tiesā cēla prasību, bet palika tukšām rokām. Teksasas apellācijas tiesa atzina, ka apdrošināšanas sabiedrības nostāja ir pareiza.

Tūkstošiem cilvēku pērk apdrošināšanas polises nelaimes un nāves gadījumiem, ticēdamī, ka nelaimes gadījumā varēs saņemt kādu pabalstu. Apdrošināšanas polisi ļaudis uzskata par savu glābiņu nelaimē. Bet apdrošināšanas laukā darbojas daudzas negodprātīgas sabiedrības un apdrošināšanai ir maza nozīme.

Amos un Andy par šīm operācijām raksta šādi: „Treknais teksts jums dod, bet sīkais paņem atpakaļ." Apdrošināšanas polises apņemas jums maksāt, izņemot zināmus noteiktus apstākļus. Izņēmumi bieži vien izklausās diezgan saprātīgi, bet ja sabiedrība ir ne visai uzticama un mēģina jums atraut maksājumu, tad šos izņēmumus var stiept jūdzēm un iztulkot sev par labu.

Ikreiz, kad apdrošināšanas sabiedrība atsakās maksāt, cīņa izvēršas diezgan nevienmērīga. Tiesāšanās var nonākt augstākās tiesās, vilkties gadiem ilgi un maksāt vairāk nekā prasītājs ir spējīgs, vai pat pārsniegt to summu, kāda sagaidāma no apdrošināšanas sabiedrības. Bieži vien polises īpašniekam ne fiziski, ne financiāli nav pa spēkam cīņu izturēt. Viņš varē tu varbūt cerēt uzvarēt, bet to nospiež pie zemes ilgā un dārgā procesa drauds.

Ja kāds pērk līdzīga veida apdrošināšanas polises, pirmais noteikums ir stāties sakaros tikai ar labi pazīstamām un respektējamām sabiedrībām. Ieteicams griezties pie piedzīvojuša aģenta, kas var pārstāvēt ne tikai sabiedrību, bet arī jūs. Pēc tam būtu jāievēro sekojošas piesardzības prasības:

Pirmā piesardzība — „Nelaimes gadījums nenozīmē to, ko jūs iedomājaties par nelaimes gadījumu."

Ņujorkas iedzīvotājs Džons Kenedijs ēda parastās brokastis — aukstu šķiņķi, kartupeļu salātus un piedzēra alu. No šī ēdiena viņš saslima un kādu laiku nevarēja strādāt. Kenedijs iedomājās, ka viņa nelaimes gadījumā polise to aizsargā. Bet izņēmuma klauzula noteica, ka sabiedrība nemaksā, ja labprātīgi vai citādā veidā ieņemtā inde ir izsaukusi nelaimes gadījumu. Kenedijs teica, ka viņš ir bijis slims un sabiedrībai ir jāmaksā, bet sabiedrība paskaidroja, ka viņš ir saindēts ar ēdienu, un sabiedrība tiesā uzvarēja.

Apdrošināšanas sabiedrības ir atteikušās maksāt gadījumos, kad apdrošinātais bez jauna nolūka ieņēmis pārāk stipru devu miega zāļu, ja tas no medicīnas skapīša nejauši izņēmis nepareizo zāļu pudelīti, kaut arī šī „inde" ir bijusi ārsta parakstīts medikaments. Parastā izpratnē tie visi ir nelaimes gadījumi. Bet apdrošināšanas sabiedrību interpretācijā parastā izpratne iztulkota citādi.

Otrā piesardzība — Jūs esat apdrošināti, tikai kārtīgi uzvedoties.

Misisipi iedzīvotājs Ross Bounds brauca sava automobiļa aizmugures sēdvietā. Mašīnu vadīja viesnīcas zēns ar mērenu 25 jūdžu stundas ātrumu. Ielas malā noparkotais automobilis piepeši devās atpakaļgājienā, uzdrāzās Bounda mašīnai, pārmetot Boundu pāri atzveltnei un liktenīgi ievainojot. Šādā gadījumā gan apdrošināšanas sabiedrībai būtu jāmaksā par nelaimes gadījumu. Protams, tas tāds arī ir.

Bet sadursmes momentā Bounda mašīnā atradās pus painte degvīna. Sausajā Misisipi pārvadāt viskiju ir pārkāpums. Apdrošināšanas sabiedrība pastāvēja, ka Bounds ir nogalināts brīdī, kad tas pārkāpis likumu, prāvojās līdz valsts augstākai tiesai, tomēr procesu beigās zaudēja.

Trešā piesardzība — Jūsu ievainojumi gan var būt nelaimes gadījuma sekas, bet jūs nedrīkstat spēlēties ar uguni.

Ohaijo dzīvojošā Annabella Bekere apdedzinājās, lejot ugunī petroleju. Apdrošināšanas sabiedrība atteicās maksāt, aizbildinoties, ka viņa maksājot tikai nelaimes gadījumos, bet Annabella petroleju ugunī esot lējusi apzinīgi un ar nolūku. Tāpēc maksāt nevar. Annabellas pakaļpalīcēji nekā nesaņēma.

Ar šādiem gadījumiem jau ir sadūrušies daudzi polišu turētāji. Jūs pārlecat zemu žogu, kā jūs jau iepriekš simtām reižu to esat darījuši. Bet šis lēciens ir jums liktenīgs, un jūs laužat kāju. „Jūs lēcāt ar nolūku," saka apdrošināšanas sabiedrība. „Mēs jums ļoti jūtam līdz, bet mūsu čeku jūs tomēr nevarat saņemt."

Ceturtā piesardzība: —Nepārsteidzaties, ja gribat saņemt savu apdrošinājuma summu.

Ohaijo valstī kādu Furjašu uz auto ceļa sabrauca automobilis. Apdrošināšanas sabiedrība aizstāvējās, ka Furjašs pirms uziešanas uz auto ceļa neesat apskatījušies uz abām pusēm, un tas nozīmē brīvprātīgu skriešanu nelaimē. Mantinieki gan beidzot saņēma apdrošinājuma summu, bet pirms tam bija jāiziet garš procesa ceļš.

Dažas apdrošinātājas sabiedrības atzīst par brīvprātīgu skriešanu nelaimē pat pāriešanu no viena dzelzceļa vagona uz otru, noskatoties ugunošanā, braukšanu kanu laiviņā. Tās mēģinājušas pat apzīmēt par nepiesardzību tādu rīcību, ja cilvēks pirms operācijas ļaujas anestezijai.

Piektā piesardzība: — Ja nelaimes gadījumā gribat saņemt apdrošinājumu, tad pirms tam jābūt pilnīgi veselam.

Nudžersijā Sāra Fednere uz gāzes plīts alumīnija katlā vārīja cāļu zupu. Katls eksplodēja un Sāru apdedzināja, no kā viņa nomira. Apdrošināšanas sabiedrība atteicās maksāt, jo viņas nāvi ietekmējuši arī citi apstākļi. Sāra esot slimojusi ar artēriju sklerozi. Sabiedrība tiesā uzvarēja, jo tiesa atzina, ka nav pietiekami pierādīts, ka Sāras nāvi izraisījusi tikai applaucēšanās.

Sestā piesardzība — Slimības, par kuŗām sabiedrība maksā, var būt pavisam nenozīmīgas.

Caurmēra polišu pircēji domā: „Ja es palikšu slims un nevarēšu nekā pelnīt, tad man maksās apdrošinājuma sabiedrība. Pirms polises pirkšanas jūs tomēr darītu labi, ja sīki izpētītu slimību sarakstu, par kādām sabiedrība apņemas maksāt.

Cienījama sabiedrība jums rādīs piemērotu un respektējamu slimību sarakstu vai arī polisē būs teikts, ka apdrošināšanas sabiedrība maksā visos slimību gadījumos, izņemot dažus, kas minēti atsevišķi.

Pārējās sabiedrības parasti spēlē vienu no divām sekojošām spēlēm: 1) viņa uzskaita veselu garu virkni slimību, par kuŗām tā apņemas maksāt, ieskaitot buboņu mēri, Azijas cholēru un citas slimības, kādas Ziemeļamerikas cilvēkam parasti neuzbrūk biežāk par lidojošiem šķīvjiem, bet izlaiž sarakstā biežāk pazīstamās slimības; 2) slimību sarakstā uzskaita tās slimības, par kuŗām sabiedrība neapņemas maksāt, pie kam tur ir daudzas plašāk izplatītās slimības. 2. gadījumā sabiedrības neapņemas parasti maksāt par sirds un ar to saistītām slimībām, infekciju (smalks un plaša jēdziena apzīmējums), plaušu slimībām, ar ko parasti saprot plaušu karsoni un influenci, tāpat arī tuberkulozi. . .

Šī apsūdzība ir celta tikai pret viena veida apdrošināšanas sabiedrībām — kas apdrošina pret nelaimes gadījumiem un darba nespēju. Laba daļa auto adrošināšanas sabiedrību priekš apmēram 20 gadiem bija arī tikai reklāma, tāpat jāsaka arī par uguns un dzīvības apdrošināšanu. Likumam vajadzēja iejaukties, lai tās nostādītu uz godīgiem pamatiem.

Apdrošināšana pret nelaimes gadījumiem un slimībām vēl ir melna aita. Tačų ir pazīmes, ka tuvojas reformas arī šinī laukā, kaut gan cīņa vēl nav uzvarēta. Sabiedrības vilcinās izkārtot godīgu apdrošinājumu, jo tas prasa no tām vairāk līdzekļu. Bet šādas polises pērk miljoniem cilvēku. Viņi kopā samaksā pāri par pusotra miljarda dolaru gadā, jo apdrošinājums tiem vajadzīgs. Viņi labprāt samaksātu nedaudz vairāk par savu apdrošinājumu, ja patiešām viņus godīgi apdrošinātu.

Starplaikā kā apdrošinājuma polises pircējs jūs varat tikai sīkāk papētīt polises noteikumus aprādīto sešu piesardzību ietvaros. Ja jūs kādu noteikumu nesaprotat, tad prasiet sabiedrībai rakstveida paskaidrojumus un sabiedrības rakstu paglabājiet visām varbūtībām.

Tāpat rūpīgi izmeklējiet uzticamu apdrošināšanas aģentu, kā jūs to darāt, ja vajadzīgs ārsts vai advokāts. Labāk pērciet savu apdrošinājuma polisi no labi pazīstamas un cienījamas sabiedrības. Kaut gan pazīstams vārds vēl nav nekāda garantija godpratīgai rīcībai, tomēr lielo sabiedrību polisēs ir mazāk krāpšanas elementu.

Nekad nespekulējiet uz labu veikalu, pērkot polisi veikalus taisīt šeit nevar. Laba sabiedrība, kas apdrošina pret slimībām un nelaimes gadījumiem, nekad nav lēta."

FAKTI PAR KANADAS PILSĒTĀM

MONTREAL, Quebec

IEDZĪVOTĀJI —

Lielmontreālā 1951. g. — 1.395.400.

NOVIETOJUMS —

uz Montreālas salas, 1000 jūdžu rietumos no Atlantijas okeana; 334 jūdzes austrumos no Toronto. Apkalpo 9 dzelzceļa līnijas. Kuģu satiksme saskaņota ar visām lielajām ostām un modernajiem lidlaukiem.

GALVENĀ RŪPNIECĪBA —

Montreāla ir vadošā vietā rūpniecības, financiālā un izglītības ziņā; tāpat lielākā osta.

Sieviešu apģērbu fabrikas	517
Gaļas un gaļas izstrādājumu fabrikas	21
Vīriešu apģērbu fabrikas	277
Tabaka, cigāri un cigaretes	26
Dzelzceļu un ripošā inventāra darbnīcas	7
Elektrisko piederumu	24
Apavu fabrikas	79
Pārtikas produktu	56
Dzērienu darītavas	6
Spiestuves	24
Saldumi un konditorejas	40
Kažokādu darbnīcas	252
Krāsu darbnīcas	26

THE CANADIAN BANK OF COMMERCE

ir 18 nodaļas Montreālā un apkārtnē Jūsu apkalpošanai. Mūsu galvenais birojs atrodas:

265 ST. JAMES ST., WEST

THE CANADIAN BANK OF COMMERCE

ir pāri par 625 nodaļām visā Kanadā, un katra veic visas banku operācijas. Tuvākā nodaļa jums labprāt sniegs savus pakalpojumus

The Canadian Bank of Commerce

Tā mēs svinējām pirmos latviešu Dziesmu svētkus Kanadā

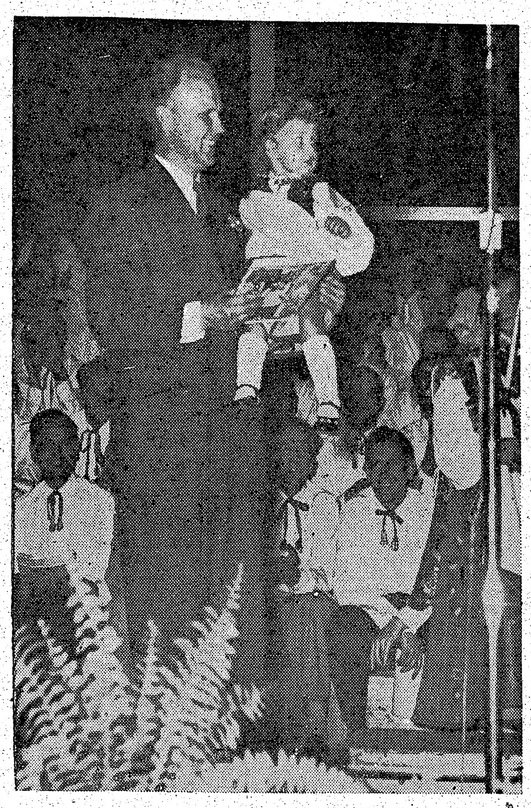

Jūsmīgākie aplausi Dziesmu svētkos laikam gan sveica mazo tautu meitu Dainu Donesi, kuŗa par savu tautas tērpu izpelnījās īpašu DV Norandas nodaļas balvu. Uzņēmumā Rīcības kom. pr. Elmārs Krūka ar daiļo tautu meitu rokās apbalvošanas brīdī

Košas bija mūsu tautu meitas, kas savos gaumīgajos tērpos žilbināja Dziesmu svētku viesus Mesoja zālē. Lai veicinātu tautas tērpu valkāšanu, īpaša komisija, ko bija izraudzījusi Latviešu Daiļamatnieku Savienība ar priekšsēdi H. Mercu, godalgoja etnogrāfiski pareizākos tērpus, piespriežot pavisam 8 balvas. Uzņēmumā apbalvotie: mazākā svētku dalībniece Daina Doness ar savu māmuļu Annu Doness (I god.), Ingrida Bergholca, Jānis Petzals, Ina Ezīte, Genoveva Jasmane, Skaidrīte Zaļā, Imanta Spēlīte.

Visi attēli, izņemot 2, H. Kliģera.

Dziesmu svētku kopkora un Jaundarbu koncertā par solisti bija aicināta viešņa no ASV Ksenija Brante, kas redzama virsdiriģentu pulkā: no kr. E. Freimane, J. Cīrulis un Ks. Brante. Stāv: V. Linde, komp. T. Ķeniņš un J. Norvilis.

Sekojot senai tradicijai, Dziesmu svētku laika kultūrālo sarīkojumu virkni ievadīja LPB Kanadas k. rīkots rakstn. vakars, kuŗā savus jaunākos darbus lasīja viesis no ASV — Jānis Veselis, un pašu māju autori. Uzņēmumā no kreisās: Biruta Senkēviča, Irma Grebzde, Jānis Veselis un Angelika Gailīte. Stāv: Velta Toma, kopas pr-ks Dr. H. Tichovskis un Ingrida Vīksna. Trūkst Mirdza Kroņleja un Anna Riekste, kuŗu darbus nolasīja aktrises E. Znotiņa-Kalniņa un V. Pukats. B. Senkēvičas stāstu lasīja M. Indzere. Rakstnieki saņēma daudz ziedu, J. Veselis arī skaistu latvisku spilvenu

Pirmie latviešu Dziesmu svētki Kanadā pagājuši — ar dziesmām, dejām, gavilēm, prieku, nopietnu darbu un dziļu ticību savam karogam.

Svētku viesi pulcējās no visas plašās Kanadas un ASV Toronto, lai sirds ar sirdi sasauktos un roka iegultos drauga rokā, jauna ticības spēka drošumā. Mēs izturēsim!

Izturēsim — par spīti laika negantajai plūsmai, svešuma draudiem, nezināmas grūtumam, jo visos laikos līdzi naumš nāk latviešu tautas nemirstīgais gars un dziesma, ko nevar nomaitāt neviena ienaidnieka zobens.

Apvienotie Toronto latviešu teātŗu ansambļi Mildas Bērziņas režijā Dziesmu svētku laikā uzveda R. Blaumaņa tautas lugu Skrodeŗdienas Silmačos. Uzņēmumā sēd no kr.: Erika Krēmane, Elza Sedliņa, kons. V. Tomsons, rež. M. Bērziņa, viesis no Čikāgas K. Dzirkalis, L. Dadzis, D. Puriņa. Aizmugurē: V. Jansone, H. Mangale, rīc. kom. pr. E. Krūka, E. Freimane, dekorātors P. Kārkliņš, kustību konsultante I. Kajaka-Ķeniņa, E. Ābele, T. Krūka, J. Dzeguze, A. Spēlīte, A. Krēmans-Sonnemegi. Priekšā: R. Dedzis, R. Spalāne, B. Tīruma

J. Kreiļa uzņ.

Latviešu Daiļamatnieku Savienības darbu skate ar savu bagātīgo eksponātu klāstu, gaumīgo izkārtojumu un lielo dažādību izvērtās par vienu no interesantākajiem sarīkojumiem Dziesmu svētku laikā. Lielāko daļu no izstādītajām mantām arī pārdeva, kas liecina, ka latvieši arī svešumā grib radīt latvisku gaisotni ap sevi

J. Kreiļa uzņ.

Kas gan cits kā mūsu jaunā audze ceļs augstu Latvijas karogu nākotnes cīņās un atgūtajā Latvijā? Tādēļ arī varam priecāties, ka mūsu zēni un meitenes aug par dedzīgiem latviešiem. Uzņēmumā no kr. Mārcis Essenbergs, Baiba Kundrāte, Uldis Kundrāts, Daina Gruzīte un Juris Dzeguze

Lai būtu klāt Kanadas latviešu I Dziesmu svētkos, tālu ceļu bija mērojuši Herta Lūse, nebīdamās ne ceļa grūtību, ne noguruma. Šeit jauki bija satikt savus vecos un arī gluži jaunos kollēgas. Uzņēmumā H. Lūse kopā ar Mārisu Vētru un Vald. Lindi

Deja ir vēl vecāka māksla par dziedāšanu, bet arī mēs neesam aizmirsuši savas tautiskās dejas. Uzņēmumā Hamiltonas deju kopa Jautrais pāris. l. r. no kr.: E. Leja, E. Šūlmane, T. Žulpa, L. Morusa, V. Veldre, N. Rudzīte, I. Silnovska. Iztrūkst H. Bekere. Aizmugurē (jauktā kārtībā): M. Žulps, O. Vīksna, E. Pulciņš, I. Šūlmanis, E. Jēgers, E. Zariņš, V. Rudzītis, V. Grosmanis.

Blakus kultūrālajiem sarīkojumiem Dziesmu svētku laikā, sava vieta bija ierādīta arī sporta spēlēm, kur sacensības ritēja sieviešēm volejbolā, bet vīriešiem basketbolā. Ar Toronto sportistiem sacentās viesi no Klīvlendas, Stara izlases komandas. Uzņēmumā DV Toronto nod. basketbola vieniba ar Stara izlasi pēc karstās cīņas, kas beidzās ar torontiešu uzvaru

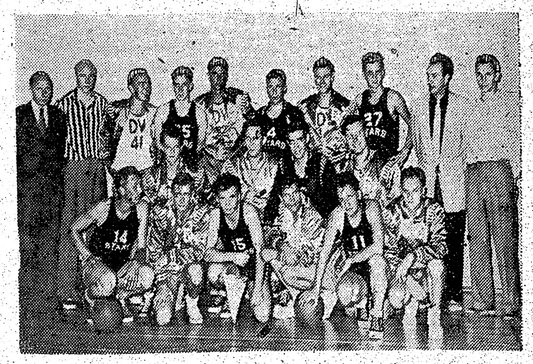

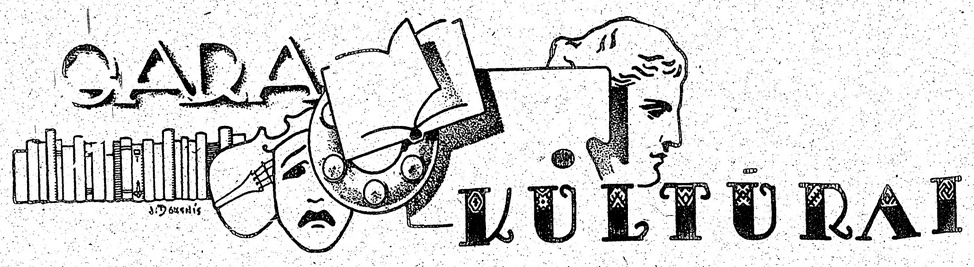

DZIESMUSVĒTKU KONCERTOS TORONTO

KOŖU KONCERTĀ

Kopkoŗu koncerts akustiski un skatuviski izdevīgajā Meseja zālē bija ne tikai nacionāli pacilājošs, bet arī, pāris sīkumus atskaitot, mākslinieciski augstvērtīgs. Īsā kopmēģinājumā virsdiriģenti bija paguvuši izstrādāt kā niansētu, detalizētu priekšnesumu, tā saliedējuši balsis labskanīgā, drošā ansmablī. Koŗi bija rūpīgi sagatavoti pašā pamatā, intonācija tīra (par tik, cik rudenīgais gaiss nepalika bez iespaida uz sopranu vērīgām augšām), un dziedātāji vērīgi, elastīgi, sekoja virsdiriģenta zizlim.

Ja arī pašā koncerta sākumā varēja manīt kādu mazu nebrīvību, koŗi pamazām atraisījās un koncerta otrā posmā sasniedza slavējamus kulminācijas punktus: V. Baštika t. dz. vīru korim — Gara man šī naksniņa (virsdiriģ. V. Linde), A. Jēruma — Ej, saulīte (virsdiriģ. J. Cīrulis), J. Graubiņa — Aiz krūmiņa, aiz vējiņa (virsdiriģ. J. Norvilis, ar pievilcīgu A. Skudras solo) un A. Jurjāna kantāte Tēvijai (virsdiriģ. E. Freimane). Solo partiju dziedāja Ks. Brante, vokāli izstrādātā un mākslinieciski izjustā priekšnesumā.

No jaunām, mazāk dzirdētām koŗa dziesmām gribētos it sevišķi atzīmēt Viktora Baštika krāsaino, dzirkstošo Gara man šī naksniņa un Valdemāra Lindes Ardievas. Pēdējā gan Dziesmu svētku programmai likās drusku par grūtu, taču, neskatoties uz koŗa mazāk stabilo priekšnesumu, deva ieicamu ieskatu par autora jūtīgo lirismu, gaumi. Pilnais nams klausītāju ar augošu sajūsmu uzmanīgi sekoja priekšnesumiem: uz atsaucīgās publikas pieprasījumu vairāk nekā pusi programmā uzņemto dziesmu nācās atkārtot.

JAUNDARBU KONCERTĀ

Arī Jaundarbu koncertu noklausījās jo kupls apmeklētāju skaits un, neskatoties uz nogurumu, (cik daudz sarīkojumu tik īsā laikā!) tie vērīgi sekoja pat grūti pārskatāmām un izprotāmām visjaunākām dziesmām. Pirmais koncerta posms bija veltīts jauno latviešu skaņražu tēva, prof. J. Vītola piemiņai, un tanī Ksenija Brante ar atzīstamu smalkjūtību veidoja reizē tik vienkāršās un tik bagātās vecmeistara bērnu dziesmas. Ks. Brantes tonis tām bija kā radīts, un ieicamā dikcija bija saistīga, tāpat arī Vītola dziesmās ar dramastisku noskaņu.

Neskatoties uz vāju flīģeli, pianiste V. Leinvēbere V. Dārziņa prelīdēm deva liegu, izvērtētu piesitienu, tak vairāk reljefa, dināmisma otrā prelīdē nebūtu nācis par ļaunu.

Otrā koncerta posmā Ksēnija Brante dziedāja Eduarda Šenfelda (II godalga) dziesmu ciklu — Elementi (V. Strēlertes teksts), kurā abstraktais mijas ar deskriptīvo, pa brīžiem sasniedzot lielu izjūtu kāpinājumu. Vokālā puse mazāk izveidota kā klavieru daļa, dažkārt atstāj pat gribētu melodeklamācijas iespaidu. Vokālās prasības šeit arī visaugstākās: no zemiem toņiem līdz pat liriska soprāna augšām, bez mazākās žēlastības pret dziedātāja kapacitāti. Alberta Jēruma dziesmās (I godalga) vairāk lirisku, ekspresīvu momentu, bet vokālais zīmējums ne mazāk „mežonīgs." Dziesmā Iz kāda cikla klavieŗu pavadījumam sinkopētās ostinato frazēs uz chromatisku trioletu fona liels ekspresīvs šarms; arī šeit vokālistam pieder vairāk stāstītāja—recitanta, nekā solista loma. Eleģija vokāli daudz pateicīgāka, tak pavadījuma nevajadzīgi satrauktais pulsējums neatbilst nedz dziesmas tekstūrai, nedz arī tās melodiskam lējumam. Ksenija Brante veltījusi lielu, nesamaksājamu darbu šo komplicēto, vokāli maz pateicīgo darbu iestudēšanai un deva tiem iespējami atraisītu izpildījumu, saglabājot sarežģītos intervalu gājienos kristalltīru intonāciju un rādot savas teicamās balss visdažādāko noskaņu puantes. Neapšaubāmi, vai tas mums tik vai netīk, šīs dziesmas iezīmē vēl krasāku pagriezienu uz kreiso pusi latviešu solodziesmas attīstībā, veidojot tās tādās mūslaiku technikās, no kuŗām līdz šim bijām apzināti atturējušies... vai baidījušies.

Noslēgumā vīru dubultkvartets Kalvis, gan mazliet ciešot no aizsmakuma (pie tik liela sarīkojuma skaita tas nav brīnums), deva mums ieskatu par jaunākām dziesmām vīru ansambļiem. Kā A. Ābeles, tā J. Norvila novitātes bija izteikti liriski — skumīga rakstura, atgriežoties it kā pie mūsu tipiski latvisko izjūtu pirmavotiem. Vislabāk padevās J. Norvila Noriet saule vakarā, un vispār jāteic, ka šī autora tendence uz rezignāciju to ved aizvien tālāk kādā iekšējā kontemplācijā. Klavieŗu pavadījumus teicami spēlēja Edite Timermane un koncerta ievadm šo rindu autors pastāstīja par jaunākām tendencēm mūzikā un pirmoreiz atskaņojamām solo dziesmām.

Tālivaldis Ķeniņš

Valentīns Pelēcis

REIZ PIENĀKS...

Reiz šķiršanās pienāks
Un dzeŗāmie trauki
Būs tukši.

Vairs gaismu nepiesmelsi acīs,
Bet dobumos aklos
Birs zvirgzdi.

Ko pamestā dvēsele darīs
Bez zaļumu valga,
Bez ziluma ģiedra,
Bez saules un mākoņu ēnām?

Varbūt, viņa lēnām
Miglā iz atvariem kūpēs
Un atmirdzēs rasā,
Citu pļāvēju sliedēs.

Varbūt, šā vēl ziedēs
Sarkanās mākoņu puķēs,
Sirzu smeldzējām ilgām
Dieva apvāršņu dārzos...

SVĒTKI SKANGALĒ

Izskanējuši pēdējie Dziesmu svētku akordi un aizvēries priekškars Skroderdienām Silmačos, ko spēlēja visu Toronto teātru dalībnieki. DV teātris gan šajā izrādē pieradījās tikai ar pāris spēlētājiem (T. Krūka un Edg. Ābele), toties pārējie nevairījās no techniskā darba, tā sekmējot šo kopējo sarīkojumu.

Pašreiz DV teātris gatavojas jaunai izrādei — Ed. Vulfa Svētkiem Skangalē. Skan atkal vakaros DV nama pagrabiņā Bumbiera trīcošā balss un Lilijas Dzidrie smiekli. Tas gan būs tikai šīs lugas atkārtojums, bet karstā vasara izviļinājusi daudz teksta no spēlētāju atmiņas un luga it kā pārklājusies ar putekļiem. Tad nu režisors Elm. Šķobe nemas to pielīdzināt un no jauna uzspodrināt, lai izrāde būtu vēl viengabalaināka. Arī dekorators K. Bērziņš un R. Purvs-pilā sarenes DV nama sētā, darbojoties ap rudens saulītē noklātajām dekorācijām. Izrāde solās būt pārāka par pirmizrādi. Droši var teikt, ka publika nebūs vilusies to gaidot. Jāpiezīmē, ka izrādi atkārtos uz publikas vēlēšanos. Tas notiks 62 Claremont ielas zālē 25. oktobrī, plkst. 15.00.

Bet tie vēl nav pēdējie svētki. Teātrim tuvojas arī 3. gada diena. Šo dienu gan laikam neizcels tik lepni kā Skangales labdarības biedrībā, tomēr teātris gatavojas to atzīmēt. Jubilejas izrādei paredzēta Vildes 3 cēl. komēdija Pūķis. To iestudē Osk. Zviedra režijā. iņš

SKRODERDIENAS SILMAČOS

TLNT, DV un TLB drāmatisko ansambļu kopīgā izrāde Dziesmu svētkos

Pirmie Latviešu dziesmu svētki izskanējuši, tiem līdzi ievadītāji un noslēdzēji kultūrālie sarīkojumi. Sekotāja atelpa mudina savilkt vienkopus minējumus, spriedumus un atziņas, lai paveiktais būtu par mācību nākotnē darāmam darbam. Šinī gadījumā runāsim par R.Blaumaņa Skroderdieņām Silmačos, ko izrādīja režisores M. Bērziņas iestudējumā.

Ka latvieši vēl šobaltdien mīl teātri vairāk par citām skatuves mākslām, rādīja līdz pēdējai iespējai piedrūzmētā zāle, kur ap 700 Toronto latviešu, kā arī tuvu un tālu viesu, bija nākuši noskatīties tepat vai pusgadu pa laikrakstiem daudzināto svētku izrādi. Spēkā bija arī doma, ka ilgotā visu triju Toronto latviešu teātŗu apvienošana, kaut vienai paraugizrādei, būs nozīmēti cēlusi tās mākslinieciskio līmeni.

Silmaču dziesmas skāra sirdi ar atmiņām par kādreiz skatītām izrādēm; pazistami tēli, pat zināms teksts, vedināja vēl cerēt, ka, izrādei turpinoties, iesilstot, sasteigtības piegarša izzudīs, tā saliedēsies, un režisorei no skatuves nebūs jāmudina vai jāapsauc zuflieris. Taču tas nenotika, un zinātāji teica, ka izrāde sagatavota ar 3 - 4 kopmēģinājumiem, kas lika vēl jo vairāk apbrīnot tik mākslinieciskio gatavus tēlus kā Bebeni (Ērika Krēmane) un smalkjūtīgi raksturoto Zāru (Ērika Freimane). Jauks, klasiski blaumanisks pāris bija Auce un Pičuks, Tonijas Krūkas un Edgara Ābeles sniegumā. Pieņemam Dūdara tēls (Ed. Pētersons), bet tēlojums, valoda, nepārliecināja. Žēl bija apdāvinātās Rēnas Spalānes, kas meitenes blūzītē, apspīlētās biksēs, bez parūkas un grima tomēr ar ievērojamu veiksmi tēloja Rūdi. Tīrumas Kārlēns bija vēl vairāk to pašu trūkumu saistīts, arī ārēji par sievietīgu. Meitenīgi tīkama bija Ieviņa (Dagmāra Puriņa). Daiļa, mazliet par liriski savu nepateicīgo lomu veica Laimdota Dadzis (Elīna). Neviena kādreiz redzēta, pieņemama Blaumaņa tipa neatgādināja nelzdevieš Tomuļu mātes ārējais tēls, kas, likās, ierobežoja arī tēlojumu; arī bez grima (Velga Jansone). Antonija, kas tikai 8 gadus kopš iepreceēta Silmačos, nedrīkstēja izskatīties vecāka par 30-35 gadiem, taču Elzas Sedliņas mūzikālie dotumi šo kļūdu manāmi izlīdzināja. Laba, raksturīga maska Pindakam (Juris Dzeguze). Pati režisore M. Bērziņa, ne pirmo reizi, ar profesionālu veiksmi, tēloja Pindacīšu. Likās, ka lomas neizpratnē iestrēgušais Aleksis (J. Rudzītis) kādā no nākamiem skatiem vairs nepadīsies, tik samulsusi un dabiski piesarkusi bija viņa negrimētā seja. Ja Joskes tēlojums vēl daudz maz apmierināja (Alberts Liepiņš), tad Abramam (Harijs Jansons) tā un arī izrunas, trūka, bet maskas bija pavirši un nemākuligi grimētas abiem. Mazajai Tonijai derēja noaut modernās zemceļu zeķes, tas meitenes piemīlīgumu (R. Dadzis) nebūtu mazinājis.

Jāņu skatā iederējās Antonijas un Elīnas tērpi, bet jau liels pārkāpums, kaut acij tik tīkams, bija etnografiskie tautas tērpi līgotājiem (Blaumaņa laikā?). Taču tas vissāpīgākais bija grima jautājums, jo grima nebija, izņemot Zāru (Freimane). Ja mūzikālā vadība bija Ērikas Freimanes veiksmīgajās rokās, tad noslēpums palika drāmaturga vārds (pret valodu tika grēkots atkārtoti). Uzsvars uz vārdiem reti atbilda loģiskā akcenta vai prononsējuma principiem, kas taču būtu bijis jānoskaidro režisorei.

Dekorātors P. Kārkliņš bija izmantojis tikai daļu skatuves dziļuma pirmajā cēlienā, pagalma skatā aci biedēja cerīņu krūmi Jāņu dienā... Labs bija pirtiņas iekšskats ar šūpuli.

Skatītājs, sentimenta un atmiņu par Latvijā skatīto teātri apņemts, būtu tējis pateicīgs režisorei, skatīdams kāda klasiska uzveduma (Nacionālā vai Dailes teātrī) pat pieticīgu kopiju.

Materiāli un moraliski visus trīs ansambļus uzticīgi balstīdams, skatītājs bija pelnījis noskatīties šo gaidīto svētku izrādi sagatavotu, un ne zem mūsu mazpilsētu un labāko lauku, trupu mākslinieciskā līmeņa (ja pirmām bija Izglītības ministrijas sūtīti režisori, tad M. Bērziņa nāk no Nacionālā teātŗa, un viņas trupa Toronto ne bez pretenzijām nes Toronto latviešu nacionālā teātŗa vārdu). Šī izrāde ievarēja stāties blakus izcilākiem iepriekšējiem pašu māju sniegumiem: Spridītis (M. Bērziņas režija) un Svētki Skangalē (E. Šķobes režija).

Viens, ko ar cerībām nākotnē varēja vērot tēlotājos, bija viņu darba prieks. Tam būtu piepotējamas: pienākuma apziņa, un nesavtība ziedojoties mākslai, un vēlreiz — darbs. Apmēram vienāda skaita labāko tēlotāju izlase no visiem 3 ansambļiem neapšaubāmi veidotu spējīgu trupu, tikai atklāts, debatējams, un vairāk kā aktuāls paliktu režisora jautājums. Tas būtu nevilcinoties apsveŗams uzdevums, jo nabagāki kā atbraucām mēs nedrīkstam doties mājup.

Velta Toma

Veic priekšdarbus Tīdemaņa izstādei Toronto

Mākslinieka monografiju rakstīs Anšlavs Eglītis

Dziesmu svētku laikā Toronto ieradās gleznotājs Jānis Tīdemanis, līdzi atvedot 70 jaunākās gleznas, kas ielogotas speciālos logātos, sver pāri par 2000 mārc., izmaksājot tīri vai salutauriskus summu — 5000 dolaru. Starp gleznām atrodās arī kādas pazīstamas amerikāņu nēģeru dziedātājas portrets, ko mākslinieks šo vasaru Monterālā gleznojis kādam kollekcionāram. Portrets saistījis vispārēju uzmanību, un radušies vairāki pasūtinājumi, par ko šīkāk rakstījuši arī kanadiešu laikraksti, ievietojot profesora J. Tīdemaņa un portreta attēlus. Gleznu plašajā klāstā ievērību pelna kāda cita, kas attēlo Afrodītes rokas. Kā zināms, Afrodītes statuja ir bez rokām, un neviens dievietes roku izteiksmi nav redzējis. Gleznotājs, gatavojoties savai reprezentācijas izstādei Toronto, šo vasaru vārda pilnā nozīmē pavadījis tikai savā darbnīcā. Lai draugi netraucētu, uz laiku nācies noņemt arī tālruni un uz durvīm uzlikt īpašu rakstu. Pašreiz gleznotāju interesē sameklēt piemērotas reprezentācijas telpas, kas Toronto nemaz tik viegli nav dabūjamas. Ievadītas sarunas arī ar Toronto mākslas galeriju. J. Tīdemaņa uzturēšanās laikā Toronto par jaunu pacēlies viņa monografijas izdošanas jautājums, ko savā laikā vēlējās izdot kāds grāmatu apgāds. Lai šo domu nepamestu pusceļā, viņa kollēgas nodomājuši radīt mākslas padomi, kuŗas uzdevums būtu izdot iespaidīgu Tīdemaņa monografiju ar vismaz 50 gleznu reprodukcijām. Monografiju sarakstīt uzņēmies rakstnieks Anšlavs Eglītis, tā iecerēta angļu valodā, pēc tam sekotu arī latviskais un franču izdevums. Padomes uzdevumos būs atrisināt monografijas financiālo pusi, jo pasākums prasa lielākus līdzekļus. Monografija būs veltījums gleznotāja J. Tīdemaņa 25 gadu mākslinieciskās darbības atskatam, kuŗu profesors atzīmēja jau pagājušā gadā.

Bij. ASV prezidenta meitas Margrētas Trūmanes koncerts Toronto notiks 29. okt. Maseja zālē. Tas būs pirmais viņas apmeklējums Kanadā.

Nākamo mēnesi Toronto pienāks 4000 pāru baleta kurpju Zadlera Uelsa baletam, ko pasaules slavenā baleta trupa „novalkās" vienā nedēļā, samaksājot $10.000. Slavenā Fontēne katrā izrādē nolieto 4 pāri kurpju. Bez milzīgās baleta kurpju kravas, ko trupa spiesta pastāvīgi vest līdzi, šoreiz arī dekorātīvais ietērps sveŗ pāri par 40 tonnām un tajā ietelp vismaz 1000 kostīmu.

Pēc sekmīgi veiktas koncertu žurnejas, visur gūstot nedalītu sirsnīgu un jūsmīgu uzņemšanu, Toronto viesojas Herta Lūse. Šeit viņa uzturēsies pāris nedēļas.

HAĻKA KANADĀ

Mūsu lielās kaimiņu tautas iezīmīgākā opera Haļka tika uzvesta Meseja zālē 9. oktobrī. Izpildījumā redzējām spilgtu baletu, vērtīgus solistus, 28 koristus ar fundamentālu oktāvu basu, 20 mākslinieku orķestri, bet — kaut kādas dekorācijas. Kā jau trimdā...

Spilgtais librets ar jūtamu sociālu akcentu, krāšņā instrumentācija, un skaidri nacionālais gara veidojums paceļ Haļku par priekšzīmīgu polu operu. Lielākie lauri uzvedumā pienākas tenoram Andrejam Bieleckam (Janeks). Jāatzīmē vēl soprāns Helena Sandor (Haļka) u. c. Izcēlās baletā soliste Jariņa Frostovna, īpaši fascinēja plašais mazurkas aranžējums. Programma vēsta: polu tauta neaizmirsīs savus dzejniekus, bet tikmēr, kamēr gars dzīvo — tauta nemirst. Diži izskanēja polu dziesma.

Jānis Niedra

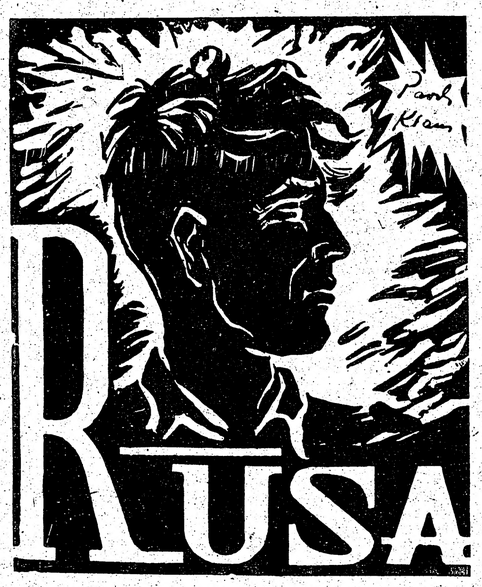

PĀVILS KLĀNS

ROMĀNS - REPORTĀŽA

91. turpinājums

Ārsts noraidīdams pamāja.

„Un kur viņš ir pašreiz?"

Dr. Sabile jautri iesmējās: „Pie manis! Bet ne vairs kā slimnieks. Esmu priecīgs, ka varēju sagādāt viņam darbu — pirmais laiks pēc katastrofas viņam bija pārāk smags. Nabaga jauneklis! Viņš kādus mēnešus bija pilnīgi izolējies un cieta no mazvērtības kompleksiem. Domāju, ka jūs viņam varat daudz ko līdzēt šajā ziņā."

Tad viņš apklusa, atlaidās krēslā un ar tīksmi aizsmēķēja. Viņam vairs nebija ko teikt, tagad vārds bija Erikam.

Un šajā brīdī kluba zāles skalrunī atskanēja Berlīnes gaisa trauksmes centrāles lauztais, kāpjošais un krītošais akords. Mierīga, mūzikāla skaņa, kas apmeklētājos nesacēla nekādu izbīli ne savilņojumu, vienīgi īgnumu. Nedaudzie laudis steidzās samaksāt un devās uz izeju.

„Sasodīts," teica Eriks. „Vai atceraties? Mums nelaimējas. Kurp mēs dosimies?" — viņš pagriezās pret Žanīnu, kas nezin kāpēc uzlūkoja viņu ar ilgu, it kā sastingušu skatienu.

„Valsts kanceleja ir vistuvāk," viņš bez skaņas atteica.

„Vai tev ir bailes"? Eriks pieliecās viņai.

„Nē. Bet tu izskaties ārkārtīgi bāls."

„Ak tā," viņš teica. „Iesim, iesim, Žanīna."

Kad viņi pa kluba portāla plašajiem vārtiem iznāca uz ielas, tā bija jau gluži tukša. Zili melnajās debesīs taustījās starmeši. Dr. Sabile ar interesi sekoja balto kūļu gaitai, kas dažuviet sakrustojās pa trim un četriem, tad spēji metās katrs uz savu pusi, meklēdami mazos sudraba punktus. Vēl viss bija pilnīgi klusu, netīkami, baidīgi klusu.

Milzīgā platforma pie jaunās valsts kancelejas kā atvāzts žoklis bija pacēlusies uz augšu, un pa kāpnēm, kas atklājās zem tās, lejup drūzmējās laudis. Kaut ielas likās tukšas, viņu radās vēl un vēl. Sargs ar šauteni un bruņu cepurē bez intereses lūkojās raibajā drūzmā, kas klusēdama, drūma un nospiesta nolaidās pazemē — visdrošākajā visā pilsētā. Te bija arī sievietes ar bērniem un sievietes ar bērnu ratiņiem. Dr. Sabile ar vieglu smīnu noraudzījās šajās daudzajās mātēs — varbūt ne tādēļ, ka mātes kults trešajā valstī bija sasniedzis tik tuvus reģionus konfesionālajām dogmām. Bet varbūt vairāk tādēļ, ka ratiņos parasti nebija mazā brēkuļa, bet iedzīve — tā dārgākā, kas likās glābjama. Varbūt kristalls, porcelāns, vērtīgas grīdsegas? Varbūt gleznas? Kažoki! Gultas veļa! Šī krava izturējās pavisam klusu, un iepotētā un visādi veicinātā cieņa pret māti liedza jel kādam ielūkoties ratiņos vai izteikt aizdomas. Tas arī nebūtu vajadzīgs, ja telpas lejā nebūtu tik ārkārtīgi pārpildītas. Un pastāvēja arī kāds noteikums, kas gaisa patvertnes rezervē vienīgi kailajām dzīvībām. Vienīgi tām. Bet tā bija pašu vāciešu darīšana.

Vismaz divus metrus zem kancelejas mūriem vairāki gaiteņi novadīja patvēruma meklētājus dažādos virzienos. Mazajai latviešu grupai pavērās ceļš uz kādu blakus telpu, kur gar sienām bija izlikti vienkārši, balti ēvelēti soli ar atzveltnēm, un galdi. Gandrīz visas vietas bija jau aizņemtas. Ar pūlēm viņi saspiedās kopā un, laiku vadīdami, lūkojās apkārt. Pie griestiem dega gaiša spuldze. Klusa motora dūkoņa stūrī atgādināja, ka šajā priekšzīmīgajā patvertnē domāts par visu — arī par svaiga gaisa pievadīšanu. Un virs kādām durvīm greznojās vienkāršs uzraksts — Arbeitsraum des Führers. Virs kādas citas telpas bija lasāms — Vācu ziņu birojs. Acīm redzot gudras galvas bija rēķinājušās ar pilnīgu pilsētas aplenkumu, ar briesmām visaugstākā pakāpē — un tomēr arī tad valsts aparātam vajadzēja darboties. Vadonim vajadzēja būt nomodā par zemi un tautu, ziņu birojam par telegrammu noraidīšanu, droši vien pēdējo, ja jau tam būtu jāturpina darbs šajos apstākļos. Bet nenoliedzams bija, ka pāri šai savdabīgajai atmosfairai klājās kāda īpata romantika, kaut kas no laupītāju stāstu briesmām, varonības un dēkām, kaut kas no tā gara, ar ko Hitlers ielēca pasaulē, lai, droši vien, lauztu tur kaklu. Ļoti gaišā baltā stiklā iesegtā spuldze pie griestiem reižu reizēm sadrebināja gaismu, un ļaudis tad, paklusi murminādami un neredzāmos draudus sajuzdami, sprieda, ka kaut kur nonākusi lejā bumba. Gaisa torpēda, vai kāds no 500 kg smagajiem lādiņiem — niecīgākās bumbas tik dziļā pazemē nejustu. Kā izskatīsies augšā, tur, kur pašreiz, droši vien, grāva zenītartilerija? Grāva un palika nedzirdama? *ēdal*

Eriks nerunāja ne vārda. Dr. Sabile mēģināja izkliedēt Žanīnu, bet tas viņam neizdevās. Tā bija netīkama, gara vārgšana, zināma, pat it kā gaidīta pauze dienas gaitā, visu darbu un domu pārtraukums, ar ko rēķinājās visi, kas vien atradās Berlīnē — un tomēr vienmēr tāda, pēc kuŗas kādam nekur vairs nebija jāatgriežas, nekas vairs nebija jādomā, nekas jādara.

„Trauksmes priekšatsaukums," telpā atskanēja mierīga balss. Tā runāja vācu ierēdņi stacijā pie biļešu lodziņa, pārtikas kartīšu birojā, ministrijā aiz rakstāmgalda. Šī dziļā lietišķība likās, bija iegājusi tautas asinīs. Bet varbūt cilvēks bruņu cepurē bija vienīgi noguris. Visa telpa atvieglojumā sakustējās un sāka drūzmēties uz durvīm, taču izejas kāpnes jāu bija tik pilnas ļaužu, ka Eriks ar Žanīnu un Dr. Sabili tikai ar pūlēm spiedās augstāk.

„Ieism," mudināja ārsts. „Šī izrāde beigusies."

„Vai tomēr nepagaidīsim?" jautāja Eriks. „Sargs mūs nelaidīs, iekām trauksme nav pilnīgi atsaukta."

„Bet tev ir tava brīnumainā žurnālista karte", atteica Žanīna. Eriks vilcinādamies paklausījās. Sargs kaut ko nomurmināja. Eriks lūkojās pār viņa plecu, un Žanīna, aiz ļaužu mugurām iespiesta, neko citu nevēroja, kā vien viņa seju ar sakniebtajām lūpām un ugunsgrēka nemierīgo blāzmu pierē un vaigu kaulos. Tad viņi bija uz ielas. Pilsēta dega.

„Divaini," Dr. Sabile sacīja, it kā ugunsgrēks neattiektos uz viņu. „Pa kuŗu laiku tas varēja notikt?"

„Ak Dievs," Eriks paklusi iesaucās, un tas bija tā, it kā viņš gribētu piebilst: „Turiet taču reiz savu muti!"

Arī preses klubs dega. Vispirms viņi redzēja tikai dzelteni spožu plašu blāzmu, kas jo augstāk, jo vērtās blāvāka, it kā būtu pierāvusi sev klāt debesis ar viņu pelēkajiem, krokainajiem mākoņiem. Tie bija dūmi. Un tikai tad redzi pievērsa ēku melnie, asie silueti, drupas, caur kuŗu logu caurmiem spīdēja liesmas, un tukšā iela — kustīgu ēnu un atspīdumu pilna, kas aizstiepās pa kreisi no viņiem un saplūda ar nākošā tālā ugunsgrēka dzelteno blāzmu. Liesmas drīz uzšāvās augstāk, drīz saplaka, apspīdēdamas mazo grupu kā dienā, te atkal ievīstīdamas to drebošā, nemierīgā krēslā. Dūmu smakas nejuta, nelaime bija notikusi laikam tikai nupat. Kad viņi pāri ielai sasniedza Potsdamas laukuma stūri, kluba priekšā jau kūņojās ugunsdzēsēji. Jumts plosījās alkainās, dzelteni baltās, brāzmainās orģijās, visa degošā nama svelme iemetās viņiem sejās un pats mūris pēkšņi izslējās debesīs nesamērīgi augsts un cildens kā templa tornis, zvērodams ar spožajiem logiem un sprakšķēdams un dzinkstēdams koka kāpņu un stiklu ugunīgajā bojā ejā. Bet nelaime nelikās pārāk liela — liesamas plātījās augšējos stāvos, un tur no ielas pa melni izlocījušos šļūteni gāzās ūdens. Dzēsēji kustējās nerunādami, lielā nopietnībā un bez sevišķas steigas. Daži garāmgājēji apstājās un tāpat mēmi nolūkojās ainā, kas kopš gadiem piederēja ikdienai. Un tomēr satrieca un reizē skumdināja un šausmināja kā tajās dienās, kad Trešās valsts galvaspilsēta pamazām sāka piedzīvot ko nozīmē karš.

„Iesim," teica Eriks. Dr. Sabile neatlaidās no viņu sāniem.

„Tagad nav nekādas satiksmes," viņš, it kā nopraždams Erika nepatiku, piebilda. „Vismaz kādu gabaliņu es jūs pavadīšu."

(Turpinājums sekos).

V. PALMA

Sniedzu pakalpojumus latviešu valodā

MĀJU PIRKŠANAS — PĀRDOŠANAS LIETĀS

Tel. RI 3670 līdz plkst. 8.30 pr. p., pārējā laikā HU 9-7848

Piedāvāju:

MĀJAS TORONTO VISDAŽĀDĀKOS PILSĒTAS RAJONOS PLAŠĀ IZVĒLĒ: DZĪVOJAMĀS MĀJAS, RŪPNIECĪBAS UZŅĒMUMUS, VEIKALUS utt.

LAUKU ĪPAŠUMUS TORONTO TUVĀKĀ UN TĀLĀKĀ APKĀRTNĒ. NESAISTOŠA LAUKU MĀJU, APBŪVES GABALU APSKATE IK SVĒTDIENAS. JA DARĪJUMUS IZDARA PIE MANIS, PALĪDZU

AIZDEVUMU SAGĀDĒ NEKUSTAMU ĪPAŠUMU PIRKŠANAS IEMAKSĀM PAR 3% G. UZ 2 GADIEM

Aizdevums līdz $500.00 bez proc. — uz 3 gadiem

M. J. CAMPBELL & Co REAL ESTATE Members of Toronto Real Estate Board

81 ERSKIN AVE. TORONTO

ZIEMASSVĒTKI PAŠU MĀJĀS!

REALTOR

J. J. ELLIS

383 RONCESVALLES AVE. TORONTO

Š nekustamo īpašumu biroji jums dod iespēju iegādāties īpašumu jebkurā pilsētas daļā ar katram piemērotu iemaksu. Mūsu latviešu aģenti:

LA 8000

V. LIEPIŅŠ
Tel. mājās LL 6170
E. HENIŠS
Tel. mājās JU 1046
E. ŠTEINHARDS
Tel. mājās LA 4028

OL 6321

Sniedz jums nesaistīgu informāciju un sagādā aizdevumus līdz $3.000 par 3% gadā visīsākā laikā. Pārliecinieties paši

DV KITCHENER-WATERLOO NODAĻA

rīko š. g. 17. oktobrī, plkst. 7 vakarā

viena gada darbības atceres sarīkojumu

POĻU LEĢIONA ZĀLĒ, 124 SYDNEY ST. S. KITCHENERĀ

Programmā: 1) UZRUNA; 2) APSVEIKUMI; 3) PRIEKŠNESUMI. Piedalās: brīvmāksliniece E. FREIMANE un Z. PUKINSKA

Priekšnesumiem sekos deja. Spēlēs Roy Snidera DEJU KAPELLA. PILNA BUFETE

Ieeja: dāmām $0.75, kungiem $1.00 (363)

SIEVIEŠU TĒRPI IGAUNIJĀ

Te mēs redzam skaistu, jaunu igauņu meiteni savas zemes tradicionālajā tautas tērpā, ko daudzi atzīst par vienu no skaistākajiem visā Ziemeļeiropā. Viņas tērps ir pagatavots no rokām vērptas vilnas, pievilcīgās krāsās un zīmējumos, saskaņā ar katra atsevišķa Igaunijas novada tradicijām. Viņas skaistā blūze ir no smalkas baltas linu drānas, izrakstītas ar Igaunijas ornāmentiem, kas mantoti no paaudzes uz paaudzi. Pie šāda tērpa tā valkā skaistu sudraba kaklarotu un saktu.

Publicēts, lai palīdzētu izveidot ciešākus jaunkanadiešu sakarus savā starpā.

BRADING'S

BRADING BREWERIES LIMITED
OTTAWA AND WINDSOR

BRADING'S izrunā BREDINGS

MEKLĒ VECĀKU SIEVIETI pa dienu pie 5 ar pus g. veca bērna.
Pietiekties 146 Close Ave, Toronto
Tel. LL 9397

MEKLĒJU BRĀLI

PĒTERI RUŽU

dzim. 1913. g. 11. sept.,

lūdzu to, kas par viņu ko zināt, rakstīt:

ALBERTAM RUŽAM,
Memmingen, Libauweg 3-1
Germany

MEKLĒJU

KĀRLI KNĒZIŅU,
iebr. Kanadā 1950. g.
Rakstīt steidzami māsai
ELZAI MIČULS
6045 East Nevada Ave.,
Detroit 34, Mich., U.S.A.
(398)

MEKLĒJU TAUTIETI

nop. precību nolūkā, saticīgas dabas, ģimenes dzīves cienītāju, vidējos gados. Esmu atbilstošām īpašībām, intelligents un pietiekami laba izskata. Ofertes adresēt šīs av. kantorī
TĀLIVALDIM 30 (383)

BRĪVS DZĪVOKLIS

uz laukiem pa ziemas mēnešiem, sākot ar 1. novembri vienai vai divām personām. Tuvākas ziņas šī laikraksta kantorī. (396)

MEKLĒJU divas mēbelētas istabas ar pilnu pansiju High Park rajonā divām pieaugušām personām. Zvanīt sestdien un svētdien 9—12 rītā, darbdienās no 6.30 — 8 v. Toronto, HU 8-9674. (370)

IZDODAMAS divas nemēbelētas istabas un virtuve St. Clair un Spadina Rd. rajonā. Zvanīt tel MI 5659, Toronto. (410)

SPORTS

HAMILTONĀ NODIBINĀTA ŠACHISTU KOPA

Š. g. 4. oktobrī, piedaloties diezgan daudziem Hamiltonas šachistiem, tika nodibināta pirmā Hamiltonas Latviešu šacha kopa, kas drīzumā rīkos pirmo kvalifikācijas turnīru. Par šacha kopas vadītāju ievēlēja E. Bērziņu un par sekretāru R. Dzelmi.

LIELA, GAIŠA mēbelēta istaba ar gāzes plīti, ūdeni un izlietni, labā satiksmes rajonā, izīrējama diviem vieniniekiem — HA 8184, Toronto. (399)

IZDODAMA nemēbelēta istaba, garāža. Bloor — Jane rajonā. — JU 3950, Toronto. (374)

IZDODAMA saulaina mēbelēta, izremontēta istaba otrā stāvā ar vārīšanas iespējām Toronto austrumos. Laba satiksme un iepirkšanās. Garāža. Zvanīt pēc plkst. 5 vak. LY 0814, Toronto. (394)

IZDODAMA nemēbelēta istaba un virtuve Mount — Pleasant rajonā, garāža. Zvanīt pēc pl. 6 vakarā. HU 9-8029, Toronto. (403)

IZDODAMA liela mēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām Carlaw — Danforth rajonā. Zvanīt tel. HA 6796, Toronto. (386)

IZDODAMA mēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām High Park rajonā. Zvanīt LY 7944, Toronto. (412)

IZDODAMA istaba un virtuve no 1. nov., 123 Humberside Ave. Uz vēlēšanos arī garāža. MU 9864, Toronto. (408)

IZDODAMA nemēbelēta istaba un virtuve. HU 9-7905, Toronto. (372)

IZDODAMA mēbelēta istaba ar pilnu panziju diviem kungiem. — Zvanīt LY 8596, Toronto. (406)

HIGH PARK rajonā izdodama dāmai glīti mēb. istaba ar vārīšanas iespējām. Ērta satiksme. Tel. JU 3388, Toronto. (407)

HIGH PARK rajonā izdodama ist. ME 3786, Toronto. (409)

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
izdara pakalpojumus katrā laikā
ZVANĪT OL 1403, Toronto

Vadība lūdz pieteikties pirmajam kvalifikācijas turnīram visus apzinātos un neapzinātos šachistus līdz 16. oktobrim pie E. Bērziņa, 116 Hughson St., S., tel.: 32194 vai R. Dzelmes, 59 New St., tel.: 81644. R. Dzelme

MEISTARNOSAUKUMA DĒĻ

Kanadas latviešu meistarsacīkstēs futbolā šogad piedalās DVSK un TLSK. Noteikumi paredz, ka abām vienībām jāsacenšas 2 reizes. Pirmā spēle beidzās 2:2 neizšķirti un svētdien, 18. oktobrī, pl. 15,30 Earlscourt Park otrā laukumā austrumu pusē (St. Clair un Lansedown stūrī) abas vienības sacentīsies otro reizi. Šīs sacensības uzvarētājs būs jaunais Kanadas latviešu meistars.

DZIESMU DIENU SPORTA SPĒLES

Dziesmu dienu sporta spēlēs Toronto vienību pretinieki sieviešu volejbolā un vīriešu basketbolā bija Klīvlendas „Stara" izlase.

Sieviešu volejbolā Toronto pārstāvēja TLSK II vienība, kas panāca 15:3, 15:11 uzvaru. Pirmajā setā klīvlendietēm spēlējot nepilnā sastāvā, TLSK labi spēlējošais sešnieks bija nenoliedzamā pārākumā. Otrā setā, kad Staram radās sestā spēlētāja, cīņa ritēja jau daudz vienlīdzīgāk. Sākumā vadībā bija klīvlendietes, bet uzvaru TLSK nodrošināja tikai seta beigās.

Vienības spēlēja: TLSK — Kirša, Bencone, Brasliņa, Apene, Jirgensone un Viškere. Stars — A. un M. Riekstiņas, V. un R. Novickas, Eglīte un Burve.

Vīriešu basketbolā Toronto Daugavas Vanagu un Stara spēkošanās vienlīdzīga bija tikai spēles sākuma posmā, kad Stara ātrie uzbrucēji veiksmīgi izmantoja DV aizsargu lēnumu. Ap puslaika vidu stāvokļa noteicēji kļuva DV, kas prata panākt 38:25 puslaika pārsvaru.

Krietns DV pārākums turpinājās visu otro puslaiku un spēle beidzās 77:51 Toronto labā.

Vienību sastāvi: DV — Miezītis, Kadiķis, Lītaunieks, A. un J. Richteri, Ozoliņš, Bulmanis, Šilders un Puķītis. Stars — Rops, Geide, Stepāns, Koreckis, Barbins, Dakteris un Štauers.

INDIĀNĀPOLĒ

tobrī, notiks plašas sporta sacīkstes ar tradicionālo sportistu balli.

Sestdienas pēcpusdienā, no pl. 12.00 līdz plkst. 18.00, Brookside Park Community Center sporta zālē notiks sporta sacensības vīriešu galda tenisā (vienībām), sieviešu volejbolā, vīriešu volejbolā un vīriešu basketbolā starp ILB Sporta klubu un ASV vidējo pavalsku jauno meistaru — Čikāgas (Ill.) latviešu sportistiem.

Ieeja sacīkstēs pret labprātīgiem ziedojumiem.

Sestdienas vakarā, pēc sacīkstēm, no plkst. 19.00 līdz plkst. 24.400 vācu kluba Saengerchor telpās, 521 East 13th ielā (ieeja no North Park Ave.), tradicionālā sportistu balle. Spēlēs plaši pazīstamā vācu deju kapella. Bufete ar dzērieniem. Skābi kāposti, siltas desiņas! Loterija!

Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem, sākot ar $1.—.

Gundārs Grīslītis

E. OZOLIŅŠ

NEKUSTAMU ĪPAŠUMU PIRKŠANAS — PĀRDOŠANAS

LIETĀS tel. LL 4985 līdz plkst. 9 pr. p. Pārējā laikā

1245 BLOOR ST., W, TORONTO, TEL. OL 8481

Birojs atvērts katru dienu no plkst. 9 rītā līdz plkst. 10 vakarā arī svētdienās

JAUNI PIEDĀVĀJUMI:

BRODAVIEW — FULTON
8 telpu + saul. telp., mūra māja, visās ist. parketa grīdas, iesk. arī saules telpu, mod. virtuve, eļļas apkure, garāža, labi iekopts dārzs, izbūv. pagrabs — 1 telpa, iem. $4.000, izdev. maks. noteik.

PAPE — WITHROW
8 telpu + 2 saul. telp. atsev. mūra māja, parketa grīdas, mod. virtuve, ūdens-eļļas apkure, liels dārzs, garāža, satiksmes tuvumā. Cena $15.700, iem. pēc vienoš.

DUNDAS — McCAUL
12 telpu atsev. mūra māja, 2 virt., ūdens-eļļas apkure, garāžas iesp., liels dārzs, laba ienāk. māja, iem. $3.750.

BLOOR — LANSDOWNE
7 telpu atsev. mūra māja, parketa grīdas, 2 virtuves, gaisa apkure, garāža, privāts ceļš, liels dārzs, cena — $14.500, iem. pēc vienošanās.

DUNDAS — DUFFERIN
10 telpu atsev. mūra māja, daļēji parketa grīdas, 3 virtuves, gaisa apkure, 2 garāžas, cena $14.500, iem. pēc vienošanās, laba ienāk. māja.

SHAW — BARTON
6 telpu mūra māja, parketa grīdas, 2 virtuves, eļļas apkure, 3 mūra garāžas, cena $13.000, iem. pēc vienoš.

COXWELL — QUEEN
6 telpu 2 stāvu māja, parketa grīdas, gaisa apkure, garāžas iesp., cena $7.800, iem. $1.500.

BROADVIEW — DUNDAS
8 telpu 2 stāvu māja, 2 virtuves, ūdens apkure, cena $10.500, iem. pēc vienošanās.

AIZDEVUMU SAGĀDE LĪDZ $3.000 UZ 2 GADIEM PAR 3% GADĀ.

Par aizdevumu sagādi nekāda speciāla atlīdzība nav jāmaksā

AIZDEVUMI — tieši no sabiedrības līdz $2.000 uz 2 gadiem

SEKOJIET MŪSU IKDIENAS SLUDINĀJUMIEM VIETĒJOS LAIKRAKSTOS

Vēl daudz citu īpašumu, veikalu un farmu visos rajonos pēc izvēles un katra spējām. Pieprasiet un pie laika stājieties sakaros.

Informācija katrā laikā latviešu valodā

MANN & MARTEL

REALTORS

1245 BLOOR ST. W. OL 8481 — 1497 YONGE ST. Tel. PR 6241
2336 BLOOR ST. W. MU 8255 — 532 DANFORTH Ave. RI 3523

THE LATVIAN TRIO KONCERTS

š. g. 24. oktobrī, pl. 20. sv. Andreja baznīcas zālē.

Ieeja $1.50 un $1.00, bērniem puscena

Iepriekšpārdošanā Lotus puķu veikalā,

854 Bathurst St., Toronto

STEINWAY KONCERTFLĪGELIS

«411» DV KV

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkā, 18. okt., pl. 3 p.p. Betlemes baznīcā jaunatnes dievkalp. Pēc tam iesvētīto jauniešu salidojums draudzes namā.

Nujorkā, dievkalpojums, 25. oktobrī, plkst. 3.00 Betlēmes baznīcā Bruklīnā. Māc. R. Zariņš. Pirms tam bērnu dievkalpojums. Pl. 6.00 sv. Toma baznīcā, Bronksā. Māc. A. Ozols.

1. nov. plkst. 3.00 jauniešu iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu Betlēmes baznīcā Bruklīnā.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archibisk. pārst. A. Skrodelis (99 Herkimer St., Hamilton, Ont. tel. 70136).

Bramptonā, 18. okt., plkst. 1 pp., Anglikāņu baznīcā dievkalp., spredikos viesis māc. A. Briedis no Toronto.

Prāv. A. Mitulis, 66 College St., Port Arthur, Ont.

Māc. V. Sēfers (659 Piccadilly Str., London, Ont.).

Vellandā, 18. okt., plkst. 1 pp. Ungāru baznīcā, Pļaujas sv. dievkalpojums.

St. Katarīnā, 18. okt., plkst. 3 pp. Kristus bazn. Pļaujas svētku dievkalpojums.

Sarnijā 24. okt., plkst. 6 vak. dievkalpojums.

Londonā, 25. okt., plkst. 4 pp. Trīsvienības bazn. dievkalpojums.

Māc. E. Pavasars, 1139 Cannon St. E, Hamilton, Ont., tel. 9-3410.

Hamiltonā, sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Avenue, South), svētdien, 18. oktobrī, plkst. 4.00 p.p. latviešu draudzes dievkalpojums. E. Pavasars. Sestdien, 17. oktobrī, plkst. 7.00 vakarā dāmu komitejas sanāksme pie A. Rudzrogas, 280 Jackson Str. West.

Ceturtdien, 22. oktobrī, plkst. 7 vak. jaunatnes sanāksme mācītāja mājā.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510)

Māc. A. Briedis (413 Dovercourt Rd., Toronto.).

18. oktobrī, plkst. 4 pp. dievkalpojums Trīsvienības baznīcā. Tai pašā laikā baznīcas zālē Bībeles skola bērniem. Tūdaļ pēc dievkalpojuma, plkst. 5 pp. Bēru kases pilnsapulce baznīcas apakšējā zālē.

25. oktobrī, plkst. 4 pp. Bērnu dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā.

Māc. E. Bērziņš (5833 — 45 Ave Red Deer, Alta).

Red Dīrā svētdienas skola katru svētdienu plkst. 10 rītā.

Māc. A. Čops (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. MI 1873), Toronto Sv. Andreja b-cā (Carlton un Jarvis ielu st.).

Svētdien, 18. oktobrī, plkst. 4.00 p.p. dievkalpojums. Koŗa mēģinājums plkst. 2.00.

Svētdien, 25. oktobrī, plkst. 11 dievkalpojums. Koŗa mēģinājums plkst. 12.30.

Māc. H. Kušīls (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P. Q., tel. DE 8394)

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī:

18. okt., plkst. 1 pp. dievkalpojums. Sākot a 4. oktobri, pusst. pirms draudzes dievkalp. baznīcā notiks regulāri bērnu dievkalpojumi.

Otavā sv. Pāvila baznīcā, 210 Wilbrod St.

25. okt., plkst. 2 pp. dievkalpojums. Svētdienas skola stundu pirms dievkalpojuma.

Māc. Ed. Ķergis, 153 Bancroft Drive, Sudbury, Ont. tel. 3-3284.

Kirkland Lake, 18. okt., plkst. 8.45 dievkalp. lut. baznīcā.

Virdžinijtaunā, 18. okt., plkst. 14.00 dievkalp. anglikāņu baznīcā.

Norandā, 18. okt., plkst. 17.00 dievkalp. United baznīcā.

Norsbejā, 25. okt., plkst. 17.00 dievkalp. lut. baznīcā.

Māc. E. Lange, Billings Brigde P.O. Box 66, Ottawa, Ont.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek Lyon ielā Nr. 250.

18. okt., plkst. 3 pp. Pļaujas sv. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes bazārs. Bazāra atlikums draudzes nama fondam.

26. okt., plkst. 3 pp. dievkalp. Pēc dievkalp. jaunu garīgu meldiju mācīšanās. Pēc tam draudzes darbinieku un darbinieču sanāksme. Mācītāja referāts.

1. novembrī, plkst. 3 pp. Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes vakars ar mācītāja referātu. Tēja.

Māc. K. Avotiņš (1174 West 13 Ave., Vancouver, B. C.).

Vankuveras latviešu draudzei 25. oktobrī, pl. 5 p.p. Reformācijas svētku dievkalpojums Redeemer bcā, 8. avenijas un Prince Edward ielas krustojumā.

Māc. Fr. H. Ruperts, 159 Maryland St. Winnipeg, tel. 35463. Winipegas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbroke ielu stūrī.

Svētdien, 23. oktobrī, pl. 2 pp.

Svētdien, 8. nov., plkts. 2 pp.

DV HAMILTONAS SPORTA KOPA »SPARTA«

rīko š. g. 17. oktobrī, plkst. 13.00

Central Secondary School vingrotavā,

Wentworth St., N.

HAMILTONAS KAUSU SPĒLES VOLEJBOLĀ

Plkst. 20.00 Rose un Green Room telpās

King E. un Sanford ielā

SAVIESĪGS VAKARS

ar parastajiem atspirdzinājumiem

«405» Apmeklēt lūdz sportisti

Savus padomus un pakalpojumus piedāvāju kā:

T. EATON Co.

PĀRDEVĒJS MĒBEĻU NODAĻĀ COLLEGE IELAS 4. STAVĀ

(esmu pusdienās 1.30 — 2.30. Piekdienā brīvdiena)

NIK. MEDNIS

Veikals tagad atvērts ik dienas, sestdienu ieskaitot līdz plkst. 5.30

Tel. darbā TR 1133, lok. 4125; mājās HU 9-5175

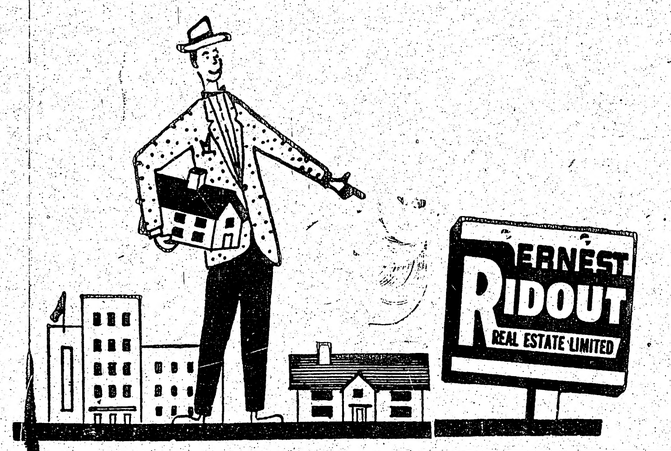

A. BĒRZIŅŠ

Birojā tel. PE 5761 1172 Bay St., TORONTO
Tel. mājās LA 6569

E. BĀLIŅŠ

Tel. 94121 913 Main St., E., Hamilton

MĀJAS VEIKAI

UZŅĒMUMI, FARMAS

APBŪVES GABALI PĀRDOŠANĀ TORONTO, HAMILTONĀ UN ĀRPUSĒ. AIZDEVUMI ĪEMAKSĀM, OBLIGĀCIJĀM U. C. OBLIGĀCIJU ATJAUNOŠANA. JAUNU OBLIGĀCIJU PIRKŠANA UN PĀRDOŠANA

RIDOUT

REAL ESTATE, LTD., REALTORS

Lielākais nekustamo īpašumu birojs Toronto un visā Kanadā.

NODAĻAS: TORONTO, RICHMOND HILL, HAMILTON, LONDON, PETERBOROUGH, KITCHENER, SARNIA

Birojs atvērts ik dienas līdz plkst. 10 vakarā arī sestdienās un svētdienās

Sekojiet ik dienas RIDOUTA sludinājumiem vietējos laikrakstos un pēc tuvākas informācijas par sludinājumos minētām mājām zvaniet jūsu latviešu pārstāvim

VALTERA ZIEDIŅA GRĀMATNĪCA
— VECĀKĀ UN PLAŠĀKĀ KANADĀ

VALTERS ZIEDIŅŠ

NODAĻAS:
BRITISH COLUMBIA: Mrs. M. Ozolkalne, 460 E 6th Ave., Vancouver., B.C.
ALBERTA: Mr. M. Bērziņš, jun., 5833-54 Ave., Red Deer, Alta.
MANITOBA: Mr. P. Kamars, 383 Toronto Str., Winnipeg, Man.
ONTARIO: Mr. J. Dāvis, 49 Gladstone Ave., Hamilton, Ont.
Mr. L. Līdums, 27 Wiley St., St. Catharines, Ontario:
Mr. J. Augstkalns, 261 E Main Str., Welland, Ont.
Port-Arthuras latviešu ev.-lut. draudzes grāmatu galds, 66 College Str., Port-Arthur, Ont.
PĀRSTĀVNIECĪBA ASV: Mr. A. Kalnājs, 1521 N. Clybourn Ave., Chicago 10, Ill., USA.

Neviens no grāmatnīcas un nodaļu darbiniekiem nav bijuši profesionāli tirgotāji un tādi arī nekad nav vēlējušies būt, bet latviešu grāmatu, žurnālu un laikrakstu izplatīšanu trimdā atzīst par svarīgu pienākumu pret mūsu tautu.

VALTERS ZIEDIŅŠ,
218 Greenwood Ave., Toronto, Ont. Tel.: GL 8646

EKONOMISKĀKĀ UN POPULĀRAKĀ EIROPAS AUTOMAŠĪNA

VOLKSWAGEN

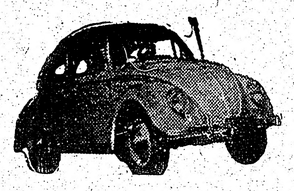

VIENMĒR KRĀJUMĀ LIMUZĪNI, KABRIOLETI, DAŽĀDA VEIDA PIEGĀDES VĀĢI UN AUTOBUSI AR 6000 JŪDŽU GARANTIJU. DARBOJAS AR GAISA DZESINĀTU MOTORU UN CITIEM JAUNINĀJUMIEM. LĪDZ 45 JŪDŽĒM AR VIENU GALONU BENZĪNA! AR TIKAI $450 IEMAKSU. ŅEMAM ARĪ PRETĪ JŪSU LIETOTO AUTO.

MODERN MOTORS LTD.

Pārstāvis Mr. W. GRAF

332 HIGH PARK AVE, TORONTO

TEL. LY 6828 un LY 7486

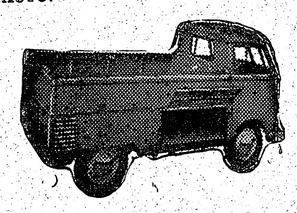

„Nelaime nekad nenāk brēkdama — tādēļ apdrošini sevi"

ARNOLDS BĒRZIŅŠ
GENERAL INSURANCE

Automobiļu — mājas pret uguni — slimības un nelaimes gadījumu — zādzību — drošības (bond) — kuģu sūtījumu — mēbeļu, kažoku, veikalu skatulogu apdrošināšana u. c.
Ligumu — lūgumu u. c. rakstu darbu tulkojumi, izziņas un paskaidrojumi katrā laikā (835)

227 Lauder Ave, Toronto. Tel. LA 6569
Pārdošanā latviešu teātru, koncertu un citu sarīkojumu biļetes

W. M. HASNERE
DIPLOMĒTA MASIERE

Ar ārstu norādījumu masēju stīvas locītavas, reumatismu, paralizi, artriti, kā arī vieglu nervu sāpju gadījumos. Masējū arī vispārējai veselības uzlabošanai.
Pirmdienās, otrdienās, trešdienās. Arī vakaros. Toronto HA 5103

AUSTRAS ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St. W. Toronto, tel. LL 6792 (pie Grace)

TORONTO „MELODY" TEĀTRIS
346 COLLEGE IELĀ

Sākot ar pirmdienu 12. okt., līdz sestdienai 17. okt. izrādes ik dienas pl. 6.30 un 8.30, sestdienās no plkst. 2 pp.,

Brīnišķs sapnis skanās un krāsās pasakainajā Rivjērā pie Zilās jūras.

Ritma karaliene MARIKA ROEKK spēlē, dzied un dejo jaunajā vācu krāsu revijā ar PĒTERI PASETTI

DUBULTPROGRAMMA

Visi laipni aicināti

(Tramvaja piestātne pretim teātrim starp Spadina un Bathurst ielām)

LOTUS PUĶU VEIKALS
854 BATHURST ST., TEL. KE 3884, TORONTO

Krāšņas līgavu buķetes un citi ziedu sakārtojumi eiropiešu un kanadiešu gaumē

Bagātīgā izvēlē griezti ziedi un istabas puķes

Latviešu keramika un tautiskas lelles

Latviskas dāvanas un grāmatas
A. AVOTIŅA GRĀMATNĪCĀ
854 Bathurst St., Toronto. Tel.: ME 4589.

ELZA PĒRKONE
runājama ik dienas no pl. 10—6; ar iepriekšēju pieteikšanos arī vakaros. — KALNA SAULE. DIATERMIJA
AMARYLLIS COSMETOLOGICAL INSTITUTE
61 Charles St. West. Toronto. Tel.: RA 9011

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
68 WELLINGTON W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont., tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notariāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavlastniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietas. Runā krieviski, vāciski, latviski (234)

Brenu Šurins

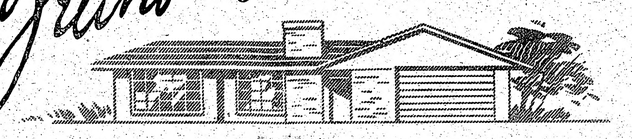

REAL ESTATE BROKER

PIRMAIS LATVIEŠU NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BIROJS KANADĀ

PĒRKOT: PIEDĀVAJAM PLAŠĀ IZVĒLĒ MĀJAS, VEIKALUS, FARMAS UTT.
PĀRDODOT: 16 LABĀKIE AĢENTI JŪSU RĪCĪBĀ
AIZDEVUMU SAGĀDE: LĪDZ $2.500 PAR 3% GADĀ
FARMAS: ORANGEVILLE, SHELLBOURNE UN DUNDALKAS APKĀRTNĒ

Speciāls pārstāvis VALTERS GOBA Tel. 94J13 Dundalk

GALVENAIS BIROJS
OL 7561
1318 Bloor W. Toronto

AUSTRUMU BIROJS
GL 7516
179 Danforth Ave. Toronto

BIROJI ATVĒRTI NO PL. 10—10 VAKARĀ

ED. TĪLMAŅA
pašapkalpošanās pārtikas preču veikalā
277 DUNDAS St., E., (pie Sherbourne)
dabūjama visāda veida gaļa un tās izstrādājumi, dažādu maiznieku maizes, sieri, konservi, svaigi žāvēti zuši un daudz citu produktu.
Sestdienās piegādājam mājās Tel. EM 8-8525 (87)

PIEŅEMU PASŪTINĀJUMUS
KUNGU UN DĀMU APĢĒRBIEM
Bagātīgā izvēlē jaunākās un labākās angļu drānas rudens un ziemas apģērbiem
Rūpīgs darbs, labākie piederumi, mērenas cenas

V. KUČĀNS
73 WESTMINSTER AVE, Toronto, Ont.
pie Roncesvalles ar Kinga tramvaju
KATRU DIENU NO 9—20,
SESTDIENĀS NO 9—14 PP.

MUTUAL LIFE OF N.Y.
50 King St., W., Toronto
PĀRSTĀVIS
M. GRIMBA
SLIMNĪCAS, NODROŠINĀTA IENĀKUMA, DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANAS UN KRĀŠANAS PLĀNI
Tel.: birojā EM 4-8154, mājā RI 5131

N A M S A I M N I E K I !
Nodrošiniet sevi ar oglēm, piepildot apcirkņus par
PAZEMINĀTĀM VASARAS CENĀM
un uz jums izdevīgiem
EARLSCOURT FUELS
firmas maksāšanas noteikumiem.
Ar mazu iemaksu — maksāšanas termiņi sadalīti 9 mēnešos. Krājumā visu šķirņu ogles, ieskaitot slaveno Reading Antracite
UZSTĀDĀM EĻĻAS APKURES IERĪCES UZ NOMAKSU un NOSLĒDZAM EĻĻAS PIEGĀDES LĪGUMUS NĀK. SEZONAI
Pasūtinājumus pieņem un tuvāku informāciju latviešu valodā sniedz pārstāvis
K. JANDAVS
no pl. 7 rītā līdz 2 dienā, tel. LY 4532
Vakarā no plkst. 6 — 10, tel. MU 2554

PRET KLEPU UN IESNĀM
DIANA DROPS
Pret nemitīgu klepu un iesnām, deguna ieķaisumiem un saaukstēšanās krūtīm. Tās palīdz atvieglot astmu, bronchitu; tās ir arī ļoti labs līdzeklis rīkles skalošanai ziemā un vasarā. Nav labāka līdzekļa pret klepu kā šis. Ārstējiet tūlīt! Dabūjamas visās aptiekās Kanadā $1.50

GARNEY & COMPANY
15 BARTON AVE., TORONTO 4

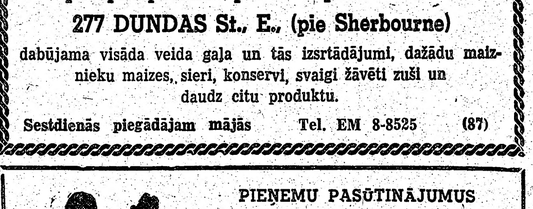

Šī jaunā tipa apkure ļoti piemērota pievienošanai līdzšinējai krāsnij, ja turpmāk vēlaties savas mājas apsildīšanai ogļu vietā lietot eļļu.
Tās pagatavošanai uzņēmums izmantojis zināšanas, kas iegūtas 120 gadu ilgajā pastāvēšanā.
Uz speciālu vēlēšanos varam Jums piedāvāt visjaunāko un ekonomiskāko zemspiediena, kā arī ikkatras citas firmas eļļas apkuri.
Neatlieciet šo pārkārtojumu uz darba sastrēguma laiku — rudeni, bet griezieties pēc tuvākas informācijas jau tagad pa TEL. ME 2554, KO SNIEGSIM JUMS LATVIEŠU VALODĀ
Tautiešiem nomaksa līdz 2 gadiem un daudz citu priekšrocību

TAUPIET $$$$$
PĒRCIET MĪKSTĀS MĒBELES PIE **FILIPA**
PHILLIPS CHESTERFIELD MFG. izgatavo mēbeles un pārdod tieši pircējiem bez aģentu starpniecības un jūs ietaupāt līdz 50%

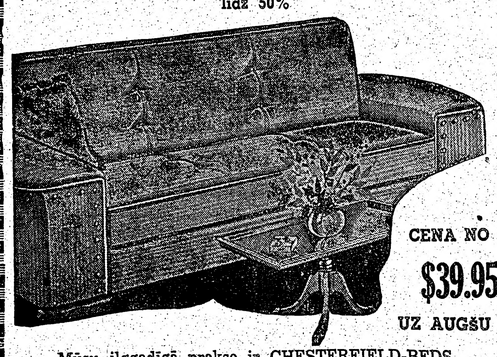

CENA NO **$39.95** UZ AUGŠU

Mūsu ilggadīgā prakse ir CHESTERFIELD-BEDS, lietojamas dienā un naktī
PHILLIPS CHESTERFIELD MFG.
953 Dundas St. W. — Toronto — Tel. EM 3-1611

APDROŠINĀŠANA — CEĻOŠANA
Piezvaniet, ja jums vajadzība:
UGUNSGRĒKU, AUTO, VESLĪBAS, NELAIMĒS, DZĪVĪBAS VAI KĀDA CITA VEIDA APRDOŠINĀŠANA
IZKĀRTO CEĻOJUMUS PA VISU PASAULI AR LIDMAŠĪNU VAI KUĢIEM VAI ARĪ PĀRVEST KĀDU UZ KANADU
O. K. JOHNSON & CO LTD,
697 BAY ST., TORONTO 2, ONT. TEL. EM 8-1403, 1588, 3168

GERALD H. MARSDEN
Advokāts un notārs
6 Adelaide St. E. Room 809
EM 8-5284
runā vāciski un krieviski
Mr. A. KERSON,
īpašu jurists,
mājās MA 0141, Toronto
(697)

FRANK VASS, B.A.
ADVOKĀTS — NOTARS
455 Spadina Ave, Apt., 403
COLLEGE un Spadina ielu stūrī
Tel. birojā — KI 4989,
dzīvoklī — MI 9352

Acu pārbaude Receptes
DAVID R. JOSEPHSON
R.O.L.B.E.O.
OPTOMETRISTS
336A BLOOR ST. W., TORONTO
(pie Spadina Ed) birojā MI 9494

S. LOCĀNS
izpilda dažādus transporta darbus vakaros un sestdienās
LL 9053, Toronto